

Devetdeset let soboške bolnišnice

Pred 90 leti ali natanko 15. novembra 1893 so v Murski Soboti odprli bolnišnico, ki je bila predvsem namenjena revežem in Romom. V minulih devetih desetletjih je bolnišnica doživljala velike pretrse in se srečevala s težavami. Kljub vsemu pa je do danes dosegla velik razvoj in sodi med sodobne zdravstvene ustanove srednje velikosti. Več o razvoju in poslanstvu soboške bolnišnice na 9. str.

NASLOV

Leto XXXV.

Št. 45

Murska Sobota
17. november
1983

CENA 13 DIN

VESTNIK

NA 31. GOSTINSKO-TURISTIČNEM ZBORU SLOVENIJE V RADENCIH

Prispevek k izboljšanju gostinsko-turističnih storitev

Slovenski gostinski in turistični delavci so sklenili dokaj bogato in uspešno leto na 31. gostinsko-turističnem zboru v Radencih. To leto, ki je potekalo od 9. do 11. novembra skoraj brez prekinitve, so ga sodelovali na številnih strokovnih razstavah, posvetih in tečajih, med seboj so se izmenjevali tudi v športnih panogah, in sicer kar čez 12.000 obiskovalcev.

Na uvodni slovesnosti so se zbrali številni gostje, med njimi

tudi predsednica republiškega komiteja za turizem Bogomila Mitič, ki je poudarila, da mora biti zbor predvsem spodbuda za boljše delo vseh gostinsko-turističnih delavcev in tako prispevek k še boljšim rezultatom in večjemu deviznemu izkupu v tej pomembni gospodarski panogi. Prav letošnje leto je dokaz, da lahko s turizmom iztržimo še veliko. Za uspešne rezultate v preteklem letu so tudi podelili vrsto priznanj gostinskim organizacijam, zasebnim gostincem in posameznikom, ki so jih prispevali Turistična zveza

Slovenije, republiški odbor sindikata in slovensko obrtno združenje, med Pomurci pa je priznanje za drugi najlepše urejen slovenski kraj prejel Veržej.

Zatem pa so se zvrstila tekmovanja in razstave, ki so praktično zapopolnile vse zmožnosti v Radencih. Učenci drugih letnikov iz osmih slovenskih gostinskih šol so se pomerili v kuharskih večerinah, že prekaljeni kuharji v pripravi jedi iz domačih živil, barmani pa v pripravi, mešanju in poznavanju pijač.

Srečanje slovenskih gostinskih in turističnih delavcev pa je bilo tudi prava paša za oči na pripravljenih razstavah izbranih jedil: kuharke in slaščičarstva, izdelkov proizvodnih OZD, omizij, hrani namenjeni za diabetike. Na svoj račun so prišli tudi najzahtevnejši sladokusci, kar je dokaz, da so naši gostinski in turistični delavci pravi mojstri svoje stroke. Na posvetih so spregovorili o vplivu gospodarskih razmer na konkurenčno sposobnost slovenskega turizma.

Organiziral pa ga je republiški odbor sindikata delavcev v gostinstvu in turizmu, turistični novinarji pa so ob 20-letnici analizirali svoje delo in razmere ter možnosti za še večjo vključitev turističnega gospodarstva v sodobne turistične tokove, sestala pa se je še sekcija hotelskih gospodinj Slovenije.

Ob sklenitvi letošnjega srečanja so bili zadovoljni vsi, razdelili pa so tudi vrsto medalj in priznanj najuspešnejšim tekmovalcem in za najboljše razstavljene dosežke. Veliko priznanj so pobrali tudi Pomurci, gostinski tozdi in zasebniki.

Vnovič so potrdili, da niso zaman znani po kulinaričnih specialitetah prav tako kot po svoji gostoljubnosti in urejenosti gostišč. Celoten zbor pa dokazuje, da so naši gostinci sposobni pripraviti prvovrstne jedi, slaščice in pijače tudi iz povsem domačih živil.

V. Paveo

ZDRAVSTVO

Sprejeli izhodišča, opozorili na težave

Na torkovem zasedanju skupščine občinske zdravstvene skupnosti v Murski Soboti so delegati najprej sprejeli korigirano bilanco dovoljene porabe sredstev SIS družbenih dejavnosti za letošnje leto in s tem v zvezi tudi novo prispevno stopnjo za zdravstvo. V okviru dodatnega dovoljenega povečanja sredstev skupne porabe v občini Murska Sobota za letošnje leto se občinski zdravstveni skupnosti prizna 16.768.000 dinarjev dodatnih sredstev. Korigirano bilanco dovoljene porabe sredstev, ki naj bi bila dokončna, mora na četrtkovem zasedanju sprejeti zbor združenega dela skupščine občine Murska Sobota. Na osnovi sprememb dovoljene porabe za letošnje leto pa so bila sprejeta tudi izhodišča za finančno vrednotenje delovnih načrtov TOZD Pomurskega zdravstvenega centra, ki predvidevajo valorizacijo materialnih stroškov za 30 odstotkov, minimalno amortizacijo za 50 odstotkov, zdravila za 20 odstotkov, osebne dohodke za 18 odstotkov in sklad skupne porabe 19.000 dinarjev na delavca. Delegati zbora izvajalcev so sicer glasovali za sprejem izhodišč, vendar so skupščino seznanili, da s predvidenimi dovoljenimi odstotki ne bomo mogli pokriti materialnih stroškov, ker je rast cen zdravil in materialnih stroškov nadpovprečna. In da bodo z obračunavanjem amortizacije prišlo TOZD v težave tudi pri izplačilu osebnih dohodkov. Po besedah predstavnika bolnišnice s tolikšnimi sredstvi ni mogoče normalno poslovati, z obračunavanjem amortizacije pa je vprašljiva tudi likvidnost, kajti ta sredstva uporabljajo tudi za obratna sredstva. Dogovorjeno je bilo, da bodo s težavami, ki bodo nastale zaradi sprejetih izhodišč, seznanili zbor skupščine občine Murska Sobota.

F. Maučec

Povečanje proizvodnje in izvoza

V uresničevanje nalog, ki izhajajo iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, se uspešno vključujejo tudi v Pomurju. V skladu z dogovorom v pomurskih organizacijah združenega dela niso ustanavljali posebnih stabilizacijskih teles, pač pa so v vseh štirih pomurskih občinah imenovali stabilizacijske komisije, ki so pripravile osnutke, ponekod pa že tudi predloge programov dela. V njih so konkretizirali pomembnejše naloge, poudarek pa dali predvsem povečanju proizvodnje in izvoza ter usklajevanju vseh oblik porabe.

V stabilizacijskih programih so posebej izpostavili tiste organizacije združenega dela, ki se srečujejo z motnjami v proizvodnji. Tu je treba čim prej ugotoviti in analizirati vzroke za nastale težave in jih tudi odpraviti. Še bolj kot doslej pa bo treba v prihodnje dati poudarek razvoju tistih dejavnosti, ki imajo komparativne prednosti. V Pomurju je to v prvi vrsti kmetijstvo, zato ne preseneča podatek, da je od 2,4 milijarde dinarjev investicijskih vlaganj v soboški občini v prihodnjem letu večina teh prav na področju kmetijstva. Ob naraščajočem številu iskalcev zaposlitev ne kaže zanemarjati tudi iskanja nekaterih novih programov, večji poudarek pa dati tudi razvoju drobnega gospodarstva, ki še ne daje željenih učinkov. Usklajevanje skupne in splošne porabe je sicer ena od pomembnih nalog za doseganje gospodarske stabilizacije, vendar lahko ima indeksirano omejevanje tovrstne porabe tudi negativne posledice. Te so na nekaterih področjih že prisotne in nanje opozarjajo celo v združenem delu.

V pomurskih organizacijah združenega dela so že stekle aktivnosti za pripravo planskih dokumentov za prihodnje leto, žal pa še vedno niso znani nekateri pogoji gospodarjenja, zato je realno načrtovanje oteženo. Republiška resolucija sicer nakazuje nekatere pogoje gospodarjenja v letu 1984, tega pa ne bi mogli trditi za zvezno resolucijo. Sicer pa iz osnutka republiške resolucije za prihodnje leto izhaja, da upošteva usmeritve iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Ta tudi v letu 1984 daje največji poudarek izvozu na konvertibilno področje, ki naj bi se povečal za 20 odstotkov, industrijska proizvodnja v Sloveniji naj bi se povečala za 2 do 3 odstotke, družbeni proizvod pa za 2 odstotka. Če namenja republiška resolucija posebno pozornost kreditiranju izvoza, pa so pomurski gospodarstveniki mnenja, da bi podobna pozornost morala veljati tudi kmetijstvu. To velja tudi za razvoj manj razvitih območij, ki mu sicer republiška resolucija namenja posebno skrb, zagotoviti pa bi bilo potrebno tudi večji delež bančnih sredstev in ustrežnejše kreditne pogoje za investicije na tem področju, saj se bo le tako povečalo zanimanje za vlaganja na manj razvita območja.

L. Kovač

PRED 8. SREČANJEM NARODNOSTI

V Markovcih se bo v petek začelo 8. srečanje narodnosti sosednjih dežel. Po enem letu — lani je bilo srečanje v Köszegu na Madžarskem — se bodo delegacije pripadnikov narodnosti, ki živijo na stičišču meja, spet zbrale, da bi se medsebojno seznanile z živ-

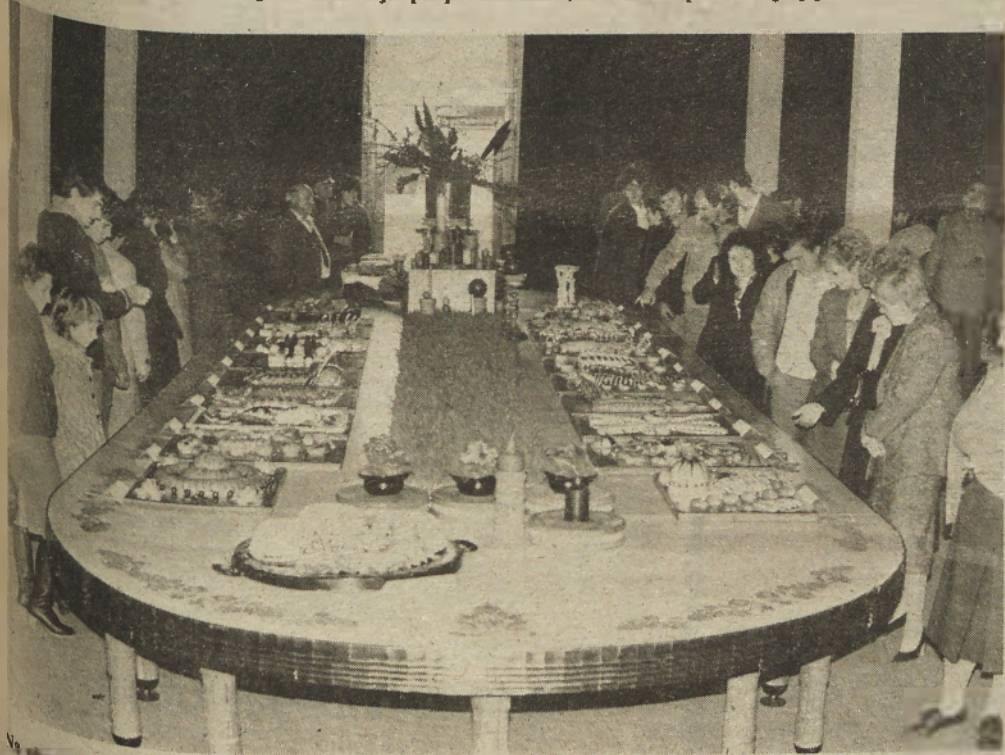
ljenjem in delom manjšin. Pravzaprav se bodo tokrat osredotočili predvsem na informiranje pripadnikov narodnosti v njihovem materinem jeziku. V tem pogledu je to novost.

Srečanje bo trajalo 3 dni. V petek popoldne bodo poslušali uvodne referate, v soboto bodo predstavniki vseh delegacij podali poročila o dogovorjenih temah, torej informiranju, kakršno je v posameznih okoljih, kjer živijo pripadniki narodnosti; isti dan pa bodo pripravili razgovor s predstavniki tiska (novinarji), si ogledali centralno dvojezično osnovno šolo v Prosenjakovcih in imeli skupno razpravo.

V nedeljo pa bodo obiskali dvojezične kraje v soboški in lendavski občini, da bi se podrobneje in na kraju samem seznanili s položajem, predvsem pa pridobivali pripadnikov narodnosti.

Samoupravni interesni skupnosti za prosveto in kulturo pripadnikov madžarske narodnosti v občini Murska Sobota in Lendava, ki sta skupaj s Pomurskim medobčinskim svetom SZDL prevzeli organizacijo letošnjega srečanja, sta povabili delegacije narodnosti iz Avstrije (Slovence, Hrvate, Čehe in Madžare), Italije (Slovence), Madžarske (Slovence—Hrvate—Nemce), Hrvaške (Madžare, Italijane in Čehe) in Slovenije (Madžare in Italijane), poleg njih pa še številne druge goste.

JOŽE GRAJ

Na okrogli mizi v stekleni dvorani so se s svojimi izdelki predstavili kuharji. Pomurski gostinci so tudi v tem priznanju dokazali, da se lahko kosajo z drugimi. Foto: Š. Sobočan

POMURJE

Brez večjih zatikanj pri oskrbi

Ce smo v zadnjem času v Pomurju opazili, da so se pojavljale težave pri oskrbi z nekaterimi izdelki, pa za Pomurje velja reči, da kakšnih težav ni bilo. V pomurskih občinah je sicer od časa do časa primanjkovalo olja in margarine, medtem ko je v Ljubljani, čeprav z omejitvami, tudi pralne praške, kjer ni bilo sicer ponudba na voljo, vendar so v Pomurju težave pri oskrbi z izdelki, ki pa ne predstavljajo življenjske potrebe. Čeprav so cene mesa porasle in je povpraševanje veliko, so delo še vedno priprave pri preskrbi z mesom, tudi za suhomesnate

izdelke in konzerve ter za svinjsko mast, kar je ob pomankanju olja še bolj očitljivo.

Ugotovimo pa lahko, da je v Pomurju zadovoljiva oskrba s premogom in plinom, nekatere dražje vrste premoga pa imajo trgovske organizacije celo na zalogi. Plina ni primanjkovalo v nobenem od občinskih središč, zaradi podražitev in omejitev pa je bila zadovoljiva tudi oskrba z bencinom. Nekoliko več težav pa je bilo s pogonskim gorivom za kmetijske stroje, vendar jesenska setev in spravilo pridelkov nista bila ogrožena. Bolj zaskrbljujoča pa je oskrba s kurilnim oljem.

Tudi pri blagu široke potrošnje so se pri založenosti pojavile težave, saj je primanjkovalo nekatero galanterijsko blago, tekstil, gradbeni material, železninarsko-tehnično blago ter nekateri izdelki iz usnja in gume. Bolj kot pomankanje pa je kupce

razburjal način prodaje, saj je bilo moč nekatere proizvode kupiti le za dinarje deviznega porekla.

Iz tega bi lahko zaključili, da je glede na obstoječe gospodarske težave v primerjavi z ostalimi območji v Sloveniji in Jugoslaviji bila oskrba v Pomurju še dokaj zadovoljiva, od potrošnikov, ki naj ne bi kopicili zalog, pa je tudi v prihodnje v veliki meri odvisna normalna oskrba. Vplivati pa bo treba tudi na trgovske organizacije, da ne glede na njihovo organiziranost podredijo osnovne interese oskrbi v Pomurju. Pomembnejšo vlogo pa bodo morale odigrati tudi občinske rezerve, ki jih bo potrebno povečati ter organizirati tako, da se bodo znale prilagoditi odpravljanju motenj na trgu. Zato verjetno tudi ni odveč razmišljanje, da bi občinske blagovne rezerve organizirali enotno na medobčinskem nivoju.

L. Kovač

Kaj bolj spodbudnega smo iskali, toda svetovne agencije še vedno po vsem svetu pošiljajo podobne prizore kot je na naši sliki: Arafatu zvesti borci pripravljajo za boj raketni metalec. Bo mesto Tripoli doživelo enako usodo kot lani Bejrut? Aktivna diplomatska dejavnost poskuša to preprečiti

ZAVAJANJE JAVNOSTI

Zadnja seja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije še vedno odmeva v tujem tisku in čeprav je bila konec prejšnjega meseca. To je tudi razumljivo, saj na osnovi ocen političnega položaja pri nas predstavljajo svoji javnosti trenutno danost v Jugoslaviji. Zgodilo pa se je, da so izrekli nekatere citate, ki so vznemirili med drugim naše delavce na začasnem delu v tujini. Gre za iztrgano izjavo enega od 27 razpravljalcev, da v Jugoslaviji pričakujemo nemire. Ta iztrgan citat je obkrožil svet, ne da bi avtorji komentarja posebej povedali, zakaj lahko pričakujemo nemire, kajti razpravljalec je le dokazoval, da moramo izpeljati oživiljanje gospodarstva, kajti v nasprotnem nam bo vedno slabše, kar lahko, poudarek je na lahko, povzroči nemire. Zopet primer polovične resnice, s katerimi se ubadamo novinarji po vsem svetu. Najprej ugotovitev, da ni enostavno poročati na dveh, treh straneh s seje, ki

traja dvanajst ur in na kateri je bilo poleg uvodnega referata še 27 diskutantov. Vse skupaj znaša to okoli 300 strani besedila. Problem je v bistvu v nedorečenosti, v nepopolnosti informacije in v tem, da novinarji nemalokrat pozabljamo, komu vse govorimo.

Kaj se je zgodilo? Na nemški televiziji so v oddaji za naše delavce na začasnem delu v tujini poročali s seje ter poudarili predvsem sporočilo o pričakovanju nemirov. Nekateri delavci so postali vznemirjeni, kajti njihov položaj v Nemčiji vendar ni tako brezskrben, saj pravkar pripravljajo zakon o odnosih do tujih ali gostujočih delavcev. Ker Jugoslavija ni članica Evropske gospodarske skupnosti, lahko zaostrijo odnos do naših državljanov, kot do državljanov vseh držav nečlanice skupnosti. Znano je namreč, da so po zamenjavi vlade zaostriji odnos do tujcev in zato so tudi naši delavci lahko vznemirjeni. Skratka,

živijo pod stalnim psihološkim pritiskom, kako dolgo bodo še zaželeni, nato pa dobijo informacijo, kako pričakujejo v domovini nemire. Če povežemo ti dve dejstvi, pridemo do neljubega spoznanja, kako lahko neprecizno tolmačenje povzroči nepotreben nemir. V tem primeru nas sploh ne zanima, ali je novinar želel prispevati svoj delež k anti-jugoslovanski propagandi, pač pa nas zanima humana stran sporočila, posebno zato, ker v vseh deželah, kjer imajo gostujoče delavce, obljubljajo, kako ne bodo vznemirjali ljudi z netočnimi informacijami. Nasprotno, vedno znova nam zagotavljajo, da se zavedajo resnega položaja v svetu in da bodo zato gojili medsebojno razumevanje, saj ne soglašajo s strastnimi nastopi posameznih skupin proti prisotnosti tujcev v njihovi deželi. Prehitra izjava o pričakovanih nemirih je bržda v nasprotju z omenjenimi zagotovili.

Odpravnine za zdomce

Zahodnonemški zvezni parlament (Bundestag) je proti glasovom socialdemokratskih (SPD) in zelenih poslancev sprejel zakon »o spodbujanju tujih delavcev, da bi se vrnili v domovino«. Po tem zakonu bodo lahko delavci iz Jugoslavije, Južne Koreje, Maroka, Portugalske, Španije, Tunizije in Turčije dobili pomoč za vrnitev, če so po 30. oktobru 1983 ostali brez dela zaradi stečaja podjetja ali če so več mesecev delali po skrajšanem delovnem času.

To denarno pomoč v znesku 10.500 mark (za vsakega otroka dodatno po 1.500 mark), ki velja samo do konca septembra 1984, bodo dobili samo tisti tuji delavci, ki se bodo vrnili z vsemi člani svoje družine v domovino. Obljubljena denarna pomoč se bo zniževala za 1.500 mark v primeru brezposelnosti in za 750 mark v primeru delne zaposlitve za vsak mesec po začetku brezposelnosti, če se tuji delavec ne odloči za vrnitev.

Toda ti odbitki bodo začeli veljati šele z januarjem 1984. Odpadejo pa v primeru, če tudi otroci in zakonca ostanejo še nekaj mesecev v ZRN, da bi na primer otroci, ki hodijo v šolo, dokončali šolsko leto. Tuji delavci, ki se bodo odločili za vrnitev, bodo lahko z vsemi državnimi ugodnostmi takoj dvignili svoje bančne vloge, za katere jamči država. Lahko bodo tudi takoj dobili povrnjene vse svoje prispevke za starostno zavarovanje, če se bodo odločili za to možnost, ne da bi jim bilo treba čakati dve leti.

V parlamentarni razpravi o tem zakonu so se močno kresala mnenja — kot se krešejo že nekaj mesecev — ali bo ta ukrep res prispeval k prostovoljnemu odhodu tujih delavcev, ali pa je samo eden izmed poskusov vlade, da bi se jih čimprej znebila, kot je trdila opozicija v Bundestagu.

Devizno stabilizacijsko posojilo

V okviru svoje najnovejše mesečne analize gospodarskih gibanj v Jugoslaviji je ljubljanski Ekonomski inštitut dal tudi zelo aktualno in za naše razmere in potrebe zelo koristno poročilo. Dr. Bajt namreč meni, da bi naša država s premišljeno ekonomsko mobilizacijo deviznih sredstev prebivalstva lahko zagotovila nujni 2 mlrd dolarjev za odplačilo tujih dolgov v prihodnjem letu in se na ta način izognila nevarnosti morebitnega reprogramiranja.

Inštitut izhaja iz podatkov, da ima naše prebivalstvo (vključno z delavci na začasnem delu v tujini) v jugoslovanskih bankah skoraj 8 mlrd dolarjev, kar bi lahko obravnavali kot posojilo prebivalstva gospodarstvu, ki je po svojih učinkih zelo podoben posojilu mednarodnega kapitala.

Drugi del deviz, ki jih imajo Jugoslavi, je zunaj domačih bank, »v nogavicah«. Ekonomski inštitut računa, da gre za okoli dve milijardi dolarjev. Zakaj denar ni v banki? Največkrat slišimo, da gre za nezaupanje. Devize v sedanjih razmerah kljub vsemu niso »navaden« denar, ampak nekaj, kar ima veliko večjo težo od dinarja. Kdor varčuje, dela to s tujo valuto in jo ima doma, »za

najhuje čase«. Res je, da za devizne hranilne vloge jamči federacija, vendar je po lanskem omejitvi gotovinskih izplačil na 250 dolarjev močno upadlo zaupanje v tako varčevanje.

Tretji del deviznega premoženja Jugoslovancev (sem sodijo tudi devize zdomcev) je v tujih bankah. Računajo, da gre za sedem do osem milijard dolarjev. Razlogov za takšno stanje je več. Denar je na primer zdomcu »bolj blizu« in tudi tuji banki bolj zaupa kot domači.

Napako smo napravili že pred leti, ker se privarčevane devize v bankah niso pretakale v interesu skupnosti in posameznikov. K temu je veliko prispevala tudi bančna kreditna politika. Vsota deviz v bankah je zadnje čase neznatno upadla (na okoli 7,15 milijarde dolarjev). Če bi se že odločili za devizno stabilizacijsko posojilo, bi vsekakor morali spremeniti svoj odnos do varčevanja. Najprej bi morali napraviti vse, da bi med bankami in občani spet zavladalo — zaupanje, se končuje Vjesnikov komentar.

Med gospodarstveniki je vse več razprav o predlogu ekonomskega inštituta iz Ljubljane glede gospodaranja z devizami. Zamisel je vredna pozornosti. Če bi jo izpeljali, bi prav gotovo pomagali zmanjšati obveznosti skupnosti, hkrati pa bi usmerili »zalezene« devize zdomcev v koristne namene. Gre seveda za milijarde dolarjev...

globus

MOSKVA — Tukaj so svečano proslavili 60. letnico oktobrske revolucije. Na proslavi v kongresni dvorani je govoril imenu obojelega sovjetskega voditelja Andropova predsednik vlade Nikolaj Tihonov, na veliki vojaški paradi pa obrambni minister Dmitrij Ustinov. Andropov je zadnjič javno nastopil meseca avgusta.

NEW YORK — Neki obrambni minister v vladi tega ameriškega predsednika Johna Kennedyja Robert McNamara je izjavil, da Kennedyjev sklep o praznovanju tisočmedletnice leta 1961 pomeni pomen oboroževalne tekme med super-silama.

BONN — Več zahodnonemških zavarovalnic je zahtevalo, naj bi premije za obvezno zavarovanje avtomobilov, kadar gre za Turke, Grke in Jugoslovane, povečali za do 50 odstotkov. Zvezni nadzorni organ je to »balkansko tarifo« zavrnil.

BEJRUT — Iran je začel tajna pogajanja z Veliko Britanijo o nakupu britanskih jaskih letal tipa Jaguar. To naj bi bil odgovor Iraku, ki je pred kratkim dobil francoska letala tipa super-étendard.

WASHINGTON — Raziskave, ki sta jih opravila ameriški list Washington Post in televizijska družba ABC, so pokazale, da ameriška javnost v glavnem soglasna z invazijo na Grenado.

PEKING — Od januarja do konca septembra so na Kitajskem ustavili približno 5380 industrijskih objektov, ker sodijo, da ne zmorejo tolikšne investicijske dejavnosti.

BUDIMPEŠTA — Od 1. januarja 1984 bodo v nekaterih panogah madžarske industrije skrajšali delovni teden z 42 na 40 ur.

RIM — Na konferenci mednarodne organizacije za prehrano (FAO) je bil ameriški tiskar Kresky predlagal, naj bi razvite države razvitim odpisale 200 milijard dolarjev dolga. To bi po njegovem pomenilo nov vzpon svetovnega gospodarstva.

V žarišču dogodkov

BEG NA PODEŽELJE

V nedavni parlamentarni razpravi o trenutnih razmerah v industriji domala nobeden izmed več kot 20 govornikov ni mogel mimo teme o delovni sili. Resda ne gre za vseh 1.300.000 ljudi, ki delajo v tej gospodarski panogi, temveč za nenavaden

pojav, da je navzlic splošnim ugotovitvam o nizki delovni storilnosti nenehno slišati zahteve po novi delovni sili.

Vprašanje, ki se zastavlja, je preprosto, hkrati pa tudi nenavadno: ali imamo delovno silo ali je nimamo?

Odgovor je nejasen: delovna sila je in je ni. Preveč je je tam, kjer ne potrebujejo tolikšnega števila delavcev, ni pa je dovolj tam, kjer so potrebe največje.

Pri tem pa je nesporno, da so zaloge delovne sile iz obdobja ekstenzivnega razvoja gospodarstva pošte. Nizek prirastek prebivalstva, med najnižjimi v Evropi, je zmanjšal še tisti presežek, ki so ga nekoč imeli. Zdaj je prišlo tako daleč, da ima industrija, ki že leta doživlja osip delovne sile (okoli 30.000 do 40.000 na leto) v nekaterih panogah komajda nekaj možnosti za drugo izmeno, kaj šele za tretjo, drugod pa je delovne sile preveč; praviloma tam, kjer je iz cele vrste vzrokov (največkrat zaradi pomanjkanja naročil ali reprodukcijskega materiala) ni mogoče bolje izrabiti.

Iz industrije se je največ delavcev preselilo na pode-

želje, ki ponuja možnosti za boljši zaslužek, vendar to ni edina smer preseljevanja delovne sile. Prav kakor možnost za boljši zaslužek ni edini vzrok, čeprav je najpomembnejši.

V industriji se ni uveljavil ustrezen način nagrajevanja. tako industrijski delavec v očeh javnosti ni več tisto, kar je bil, poleg tega pa delavci bežijo iz industrije tudi iz nekaterih drugih vzrokov. Industrijski delavci si namreč čedalje manj želijo delati na delovnih mestih, ki terjajo velik fizični napor, pa tudi v tistih podjetjih, kjer so, še zlasti v zadnjem času, uvedli veliko strožjo delovno disciplino, da bi zvišali delovno storilnost.

Zato delovne sile nenehno primanjkuje v metalurgiji, rudarstvu, tekstilni industriji in nekaterih »poddejavnostih«, pogosto pa je primanjkuje tudi v predelo-

valni industriji in drugih panogah, kjer je tehnološki proces precej mehaniziran.

Problem nagrajevanja je, čeprav ni edini, vendarle na čelu seznama vzrokov, zanimivo pa je, da se najostreje zastavlja med tehnično inteligenco, ki čuti, da je bila v zadnjih desetih ali petnajstih letih najbolj zastopljena, kar zadeva dohodek. Človek z visoko izobrazbo potrebuje dobrih deset let, da bi njegova plača dosegla plačo kvalificiranega delavca z deset ali več leti delovne dobe. Resda imajo ljudje s fakultetno izobrazbo možnost, da kasneje veliko hitreje napredujejo, a za mnoge je to slaba tolažba, kajti višja življenjska raven in možnosti za stranski zaslužek narekujejo tudi drugačna merila. Tako ni presenetljivo, da mnogi inženirji bežijo iz tovarn in se odločajo za druge bolj donosne poklice, med katerimi so vsekakor na prvem mestu tisti v drobnem gospodarstvu. Tako inženirji postajajo lastniki obrtnih delavnic ali menežerji v zadrugah, zdravniki pa opuščajo svoj poklic, da bi se posvetili prasičereji.

Na Madžarskem centralistično usmerjanje že lep čas ni sposobno zagotoviti takš-

ne razporeditve delovne sile, ki bi bila v splošnih okvirih najbolj smotrna. Kot so poudarili tudi med nedavno parlamentarno razpravo, bi bilo najbolje, če bi sama podjetja bolj vplivala na smotno kroženje delovne sile. To pomeni, da naj bi podjetja, ki imajo dovolj dela, delovne sile na jimi primanjkuje, bolje plačala delavce, saj imajo sedaj več možnosti za to, druge delovne organizacije pa naj bi se znebile presežka delovne sile. V podjetjih, kjer je zdaj preveč delavcev, se navzlic izgubam pogosto zavestno nočejo znebiti presežka, ker se bojijo, da bodo ostali brez delovnih rok, če bi nastopili »boljši časi«, ko bi imeli več dela.

Problem »pomanjkanja« delovne sile, ki je le posledica neustrezne razporeditve, se tako iz leta v leto zaostrije, še bolj pa se bo zaostrijo prihodnje leto, ko bodo delovni teden skrajšali z 42 na 40 ur. Boljša organiziranost in tehnološki napredek v vseh industrijskih panogah sta edini izhod iz sedanjih težav, spričo čedalje slabših možnosti za vlaganja v razvoj te panoge pa je problem preveč zapleten, da bi bilo rešitev moč pričakovati v bližnji prihodnosti.

(TANJUG)

Ameriško-japonsko zbliževanje

V Moskvi so že nekaj časa vznemirjeni zaradi japonske in njenega približevanja Washingtonu, zdaj pa se začne spraševati, o čem se sploh bosta pogovarjala Reagan in Nakasone ob predvidenem obisku ameriškega predsednika v Tokiu. O ameriško-japonskem gospodarskem »delovanju« Ne. odgovarjajo, njuna stališča so baje preveč vsakebiti. Amerika se ne more rešiti svojega trgovinskega deficita 30 milijard dolarjev, tudi če Japonska kupi »vse« kalifornijske mandarine, nekoliko zlobno dodajajo in opozarjajo, da lahko gre njuna beseda le o novih »političnih in vojaških naklepih« na območju Tihga oceana.

Občutljivost za dogajanja na Daljnem vzhodu je kajpada do neke mere tudi razumljiva, saj se že nekaj časa slabijo sovjetski odnosi z Zahodom, prav nobenega izboljšanja pa ni tudi v odnosih s Kitajsko. Čisto mogoče je, menijo nekateri opazovalci, da sovjetske strategije skrbijo za »obročje« okrog Sovjetske zveze. To na nek način priznava tudi komentator vladnega lista Izvestija, ki opozarja, da v mesecu novembru v Tokiu ne bo le ameriški predsednik »Reagan, marveč tudi generalni sekretar KPK Hu Yaobang, pri čemer je obisk že končal zahodnonemški kancler Kohl.

Med drugim Sovjeti Reaganu tudi očitajo, da naj bi bila v japonski prestolnici novo »tokijsko doktrino«, ki naj bi bila z vso ostrino usmerjena proti Sovjetski zvezi in narodnostno-vobodilnim gibanjem v deželah tihoocanskega območja. Prav tako, pravijo, naj bi ameriški predsednik od svojih japonskih gostiteljev zahteval tudi novo povečanje vojaškega proračuna, ki je menda že zdaj »zadostno velik«.

Pri vsem tem v Moskvi kajpada povzroča nezadovoljstvo tudi to, da ni nobenih premikov v sovjetsko-japonskih odnosih, čeprav nenehno ponavljajo, da so za njihovo izboljšanje. Po sovjetskimi ocenah se je stanje namreč v Tokiu poslabšalo v začetku osemdesetih let, ko naj bi vlada v Tokiu začela voditi »ostro proameriško politiko« in na novo postavljati »ozemeljske zahteve« do ZSSR.

od tedna do tedna

MURSKA SOBOTA — O poteku akcije za zbiranje prostovoljnih prispevkov za izgradnjo spominskega obeležja iz NOB na Vanečih pred kratkim seznanjeni tudi člani predsedstva OK SZDL. Iz informacije, ki jo je posredoval občinski odbor zveze borcev, je razvidno, da omejena akcija zadovoljivo poteka. Kljub temu pa naj bi vse družbenopolitične organizacije v soboški občini še pospešile aktivnosti na tem področju. Hkrati so se seznanili tudi s pripravami na samo gradnjo spominskega obeležja NOB, ki jo je gradbeni odbor posebej angažiral in so vse naloge opravljene v skladu z akcijskim načrtom. Predsedstvo OK SZDL pa je pozvalo vse vaške odbore in KK SZDL, da se še bolj angažirajo v tej akciji. M. J.

LENDAVA — Izvršni svet občinske skupščine je razpravljal o zaposlovanosti enot in štabov civilne zaščite v občini ter o poročilu o realizaciji programa varstva, urejanja in vzdrževanja grobov borcev in spominskih obeležij v letošnjem letu ter sprejel program za prihodnje leto. Na seji so obravnavali tudi informacijo o dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije in izvajanju politike na področju splošne porabe v letošnjem letu. (J. D.)

LENDAVA — Društvo inženirjev in tehnikov INA-Nafte je za svoje člane in tudi druge občane pripravilo zanimivo predavanje o problematiki nafte in nafte industrije v svetlu predavanja o organiziranosti in konferenčnih prostorih hotela Lipa v Lendavi. To je že drugo predavanje, ki ga organizira društvo inženirjev. Prvo je bilo na temo Položaj in sanacija INA-Nafte Lendava. Izvršni odbor društva inženirjev in tehnikov INA-Nafte Lendava bo tudi v bodoči pripravil podobna predavanja, med drugim tudi o tem, kako naj bi izkoristili vse energetske vire, ki jih v naši pokrajini imamo.

GORNJA RADGONA — Sanacijski programi izgubljene vse prevečkrat ne vsebujejo elementov, ki bi bili zagotovili, da bodo z njihovim doslednim uresničevanjem delavci v teh sredinah splavali na zeleno vejo. Tako so se na zadnji seji občinskega izvršnega sveta morali člani ponovno spoprijeti s takšnim programom tozda Komunalne radgonske delovne organizacije Element. Na seji pa so spregovorili še o uresničevanju družbenega plana ob 9 mesečnih rezultatih poslovanja samoupravnih organizacij in skupnosti v občini in še nekaterih zadevah.

Komunistova šolska naloga

Teza in stališče beograjskega mestnega komiteja zveze komunistov je, da je tozdranje drobljenje gospodarjenja in da je potrebno utrjevanje delovne organizacije zaradi uspešnejšega gospodarjenja oziroma pospeševanja integralnih procesov v gospodarstvu. Teza o nevarnostih drobljenja gospodarstva ni nova in neznana, saj se je spominjamo že iz časov ustavnih mandatajev, pripravljanja korenitih sprememb v samoupravljanju v prid uveljavljanja odločilne besede delovnih ljudi pri razpolaganju z družbenimi sredstvi. Obnavljanje te teze je torej obnavljanje starega načina gospodarjenja kot boljšega od novega, ki v tem okolju ni bilo uspešno uveljavljeno s tozdranjem oziroma oblikovanjem temeljnih odnosov, ki naj izvirajo iz dela. Stališče mestnega komiteja zveze komunistov v Beogradu torej pomeni vračanje k staremu in zanemarjanje uspehov novega, ki so se pokazali v marsikaterem proizvodnem okolju, kar je pravzaprav nestrpnost v hitenju k novim ciljem, ki povzročajo neustojnost in neuteleljeno nezadovoljstvo zaradi nastajajočih sprememb ali pa je le rezultat nedoslednosti pri oblikovanju delovanja združenega dela od temeljnih organizacij naprej do vsega samoupravljanja. Izkušnje kažejo, da je bilo več slednjega kot prvega, ker je bilo vselej preveč ovir za osvoboditev dela z temeljevanjem novih odnosov do dela, in da so zdaj najbrž preveč takšne, da zaradi premajhne delavnosti ni rezultatov po tem niti po starem, pa se zdi, da je treba staro obnoviti na nekdanji ravni učinkovitosti, kar pa se je že zdavnaj pokazalo nezadostno za potrebe samoupravljanja in neustrezno za zahteve socializma, čeprav se je administrativna koncentracija sredstev nekoč že ujemala prav z ideali socializma.

BEOGRAJSKO PISMO

Praksa kaže, da je bilo v Beogradu tozdranje sila zgrešeno, ker je bil poudarek na razbijanju tehnobirokratskih centrov, ne na mobilizaciji in usposabljanju delavcev za prevzemanje odgovornosti za vse odločitve v svojem delovnem in družbenem okolju. Na to razliko sem opozoril že pred leti, ko so se zbrali sekretarji zveze komunistov Beograda, Ljubljane in Zagreba na javnem televizijskem razgovoru o tem, kako kje organizirajo akcijo uveljavljanja temeljnih organizacij združenega dela in je v Beogradu Hafner, ki je bil takrat na tem položaju v Ljubljani, dejal, da takak izhajajo od človeka k onemogočanju oblasti kot centrov moči ne pa od razbijanja centrov moči v imenu delavcev.

Cas je torej pokazal nazadovanje v Beogradu v nasprotju z napredovanjem v drugih mestih. Beograjski komite sicer trdi, da ravna v skladu z voljo delavstva, ki se je največjih delovnih organizacij Beograda že izreklo proti že dokazano neuspešni organizaciji gospodarjenja, vendar že sam pristop k reševanju teh problemov kaže, da delavcev doslej niso poslušali pri odločanju o političnih potezah, saj so vendar ravnali po političnih ne pa samoupravnih metodah.

Kakorkoli je že bilo, dejstvo je, da samoupravna zavest delavcev zaradi predlogov o uvedbi socialnih kart in socialne pooblaščenosti, kajti delavcem ni prav, če jih socialno ali kakorkoli drugače pooblašča. Tudi sicer javno razpoloženje kaže nezadovoljstvo zaradi porabe družbenih sredstev, saj kar naprej nastajajo afere okoli tega, kako so kje porabili stanovanjska in druga sredstva. Vse večje ne pojavljajo sporočila, da so iz raznih delovnih organizacij in občin, kjer so vedrili in oblačili, kadri odšli po svetlo ali vsaj naredili kariero v občini in so se kot krivci za storjeno in preprosto odkrito pravzaprav že izmaknili.

Zlajšnja poteza mestnega komiteja v Beogradu kaže zopet namerno dastorjenega ne bi popravljali, temveč naj bi »popravili« s kampanjo ponovne uveljavitve delovne organizacije. Vredno vire začnejo suspendirati afirmativne temeljne organizacije združenega dela, vendar bo vse skupaj prej ali slej privedlo do razpada samoupravljanja, kar pomeni, da bomo kmalu morali nujno učinkovite urediti temeljne delovne odnose. Tako pač pot razlajanja v procesih uresničevanja samoupravljanja. Tudi navidezno nazadovanje nujno vodi v napredek.

Viktor Sirec

Izobraževanje po lastni presoji

Komunisti lendavske občine, ko ocenjujejo idejno-politično izobraževanje in usposabljanje v lanskem izobraževalni sezoni, ugotavljajo, da so bile skoraj vse naloge iz obveznega dela temeljnega programa realizirane tako po obsegu kot rokih. To kar najbolj razveseljuje, pa je odnos do izobraževanja. Seveda pa to še vedno ne velja za vse osnovne organizacije. V nekaterih še vedno prevladuje samoizobraževanje, ki pa je

komaj zadovoljivo. V nekaterih osnovnih organizacijah tudi niso opravili obveznega dela izobraževanja. Kljub pomankljivostim pa velja ugotoviti, da se je idejnopolično izobraževanje izboljšalo in bo gotovo prispevalo k večji idejni in akcijski usposobljenosti komunistov v občini, seveda pa se mora učinek izobraževanja poznati pri delu komunistov v neposredni praksi.

Kaj novega prinaša idejno-

politično izobraževanje v prihodnjem letu? Program, ki je bil sprejet v lanskem letu, bo sicer ostal tak, kot je, a vendar so v njem novosti, ki bodo komuniste gotovo pritegnile.

Bistvene novosti so v temeljnem programu izobraževanja, kjer uvajajo nove izobraževalne oblike. Pripravljenih je več programov individualnega študija v treh težavnostnih stopnjah, med katerimi si bo lahko vsak član po lastni presoji, interesu in idejnopolični usposobljenosti primerno izbral program, po katerem bo individualno študiral. Za preverjanje znanja bo pripravljenih več oblik od testov do problemskih razgovorov in okroglih miz v osnovnih organizacijah. Glede na dosedanje pripombe številnih komunistov na oblike izobraževanja bi ta nova oblika morala biti privlačna za slehernega člana zveze komunistov. Občinski komite ZKS Lendava bo v novi izobraževalni sezoni pripravil tudi program za tehnične delavce — komuniste, tako kot je v minuli sezoni realiziral program izobraževanja za delavce komuniste s področja vzgoje in izobraževanja. Za 910 članov zveze komunistov v lendavski občini bo na voljo dovolj izobraževalnih oblik od najosnovnejših do zahtevni uspeh, idejnopoličnega izobraževanja pa bo odvisen od odgovornega pristopa do njega in seveda od učinkov tega izobraževanja v vsakdanji neposredni praksi, ta pa, kot vemo, zahteva čedalje več znanja še posebej od komunistov.

Jani D.

Koncert pred praznikom

Že četrthi zapored bo Ljutomer gostil eno od prireditelj festivala Revolucija in glasba. Gre za večer pesmi in plesa, ki ga bodo pripravili domači mešani pevski zbor KUD Ivan Kaučič. v drugem delu pa se bodo predstavili komorni moški zbor iz Celja ter ansambel Akt s plesno skupino srednje pedagoške šole iz Celja. Festival Revolucija in glasba bo letos že enajstič na sporedu in njegove osnovne značilnosti so raznovrstnost umetniških sporočil. Vsebuje sodobne impulze, ki imajo vlogo afirmativnega delovanja. Pred dnevom republike bo to vsekakor zanimiv koncert in nastop, pričel pa se bo v ponedeljek, 21. novembra, ob 19.30 uri v ljutomerskem domu kulture. Organizator nastopa pa je poleg sveta festivala tudi Ljutomerska zveza kulturnih organizacij.

D. L.

PAPIRNATA VOJNA

Področje družbenih dejavnosti v radgonski občini je organizirano v devetih samoupravnih interesnih skupnostih. Skupno je v njihovih skupščinah 282 delegatov v zborih uporabnikov in 90 v zborih izvajalcev. Skupščine pa premorejo za boljše delo še 49 različnih organov, ki štejejo od 8 do 15 članov, vseh skupaj pa jih je 317. Od julija 1982 do julija 1983 so imele skupščine

40 sej, organi pa so sestankovali 116 krat. Za vse to jim je pripravila skupna strokovna služba 600 tisoč listov gradiva.

Gotovo se tudi v teh podatkih skriva del odgovora, zakaj so skoraj vse seje na robu sklepnosti, mnoge pa so morali sklicati tudi večkrat. Papirnata vojna nevarno duši vneto delegatov že po prvem letu njihovega mandata.

vp

Pred dnevi je obiskala Planiko v Turnišču znana borka in častna občanka lendavske občine Ela Ulrih-Atena. V kolektivu so jo seznanili s proizvodnimi prizadevanji, z zanimanjem pa si je ogledala tudi posamezne delovne procese.

Foto: Š. Prša

Srečanje učiteljev OZ Pomurja

V okviru slovenskega društva učiteljev predmeta obramba in zaščita s šol srednjega usmerjenega izobraževanja deluje že nekaj let kar precej uspešno tudi aktiv v Pomurju. Tako se učitelji OZ srečajo dvakrat letno ter ob tem usklajujejo in izmenjajo izkušnje pri pouku kakor tudi pri vključevanju v različne prišolske dejavnosti mladih na področju SLO in družbene samozaščite. Zadnji takšen sklic učiteljev OZ Pomurja je bil minuli teden na Zdravstveni šoli v Rakičanu. Srečanja sta se udeležila tudi predsednik republiške konference ZSMS Andrej Brvar in predsednik medobčinskega sveta ZSMS za Pomurje Stanko Kerčmar. Razgovor je tekel o bližajoči se problemski konferenci republiške konference ZSM Slovenije o podružbljanju SLO in družbene samozaščite, kjer pričakujejo aktivno sodelovanje učiteljev predmeta OZ na šolah srednjega usmerjenega izobraževanja.

Filip Matko

ZRVS na vseh področjih SLO

Minuli teden je bilo v Radencih posvetovanje predstavnikov štirih občinskih konferenc zveze rezervnih vojaških starešin v Pomurju, ki sta se ga udeležila tudi predstavnika republiške konference ZRVS tovariša Bojan Fertin in Jakob Černe. Ugotovljeno je bilo, da je program dela rezervnih vojaških starešin aktualen, strokoven in članstvu vsestransko dostopen. Tako se tudi v Pomurju v zadnjih letih povečuje zanimanje članstva za vsakoletno vojaško-strokovno in idejno-politično izpopolnjevanje, ki je vedno bolj kvalitetno ter popestrjeno z novostmi in primernimi pedagoškimi metodami.

Še vedno pa je premalo naročnikov revije „Naša obramba“, kajti v prihodnje bi naj bilo čimveč samoizobraževanja, prav ta revija pa prinaša gradivo, ki bi ga naj RVS obvladali na preverjanjih znanja. Je pa zato rezervne vojaške starešine najti na različnih področjih vključevanja v podružbljanje SLO in družbene samozaščite (odbori za SLO, komiteji za SLO in DS, učitelji OZ, predavatelji tem CZ, NZ) še posebno pri delu z mladimi, kot so to izobraževanje mladincev-prostovoljcev enot teritorialne obrambe, vzgoja zunajšolske mladine ter v osnovnih in srednjih šolah v obrambnih krožkih.

Filip Matko

ARCEOMURKA

GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO
MURSKA SOBOTA, n. sol. o. in o. sol. o.

TOZD GOZDARSTVO

RAZPISUJE JAVNO DRAŽBO ZA PRODAJO

1 osebni avtomobil zastava 101 L, leto izdelave 1978, delno poškodovan.

Izključna cena je 25.000,00 din

Dražba bo v ponedeljek dne 21/11-1983 ob 8.00 uri v skladišču TOZD v Murski Soboti, ul. Iva Lole Ribarja (prek žel. postaje).

Sindikalne aktivnosti

Na petkovem aktivu predsednikov osnovnih organizacij, konferenci in občinskih odborov sindikalne dejavnosti v soboški občini je v uvodu planska gibanja do konca tekočega leta napovedal predsednik izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota Pavel Pongrac. Izpostavil je predvsem pomen kmetijstva, opozoril na posamezne pri-spevne stopnje, predvsem zdravstva in šolstva, ki bosta v prioriteti tudi naslednje leto. Ob podatku, da v Pomurju že presegamo jugoslovansko povprečje (8 odstotkov nezaposlenih na sto prebivalcev) z 10 odstotno nezaposlenostjo, smo lahko zaskrbljeni, kajti tudi v naslednjem letu ni predvidenih večjih zaposlitvev. Na novo se bo lahko zaposlilo le 275 delavcev in od tega večina v gospodarstvu, medtem, ko bo v negospodarstvu le štirideset prostih delovnih mest, kar je v skladu s težnjo po omejevanju režijskih služb.

Sindikalisti so se seznanili tudi z rokovnikom izvedbe občnih zborov in negodovali ob pomiku izvedbenega roka na konec tekočega leta, saj so menili, da je 25. december, do katerega bi naj bili občni zbori opravljeni, neustrezen datum. Trgovci imajo takrat obilo dela, inventure so tudi drugod, v združenem delu pa prav pred prehodom in iz starega v novo leto največ obveznosti. Zato bo rok potrebno nekoliko sproti, oziroma izvedbe občnih zborov prenesti v prvo polovico leta 1984. V tem času pa izvesti tudi evidentiranje predsednika občinskega sindikalnega sveta, ker sedanje-mu poteče mandat.

Prisotni predstavniki sindikata so prislunili tudi temu, kakšne naloge jih čakajo pri ohranjanju tradicij delavskega razreda in preprečevanju ter odpravljanju izrednih razmer na aktivu pa je bilo tudi podana informacija o dotoku sredstev za izgradnjo spominskega doma na Vaneči, bb

LENDAVA

Več od gostinstva in turizma

Če se bodo v prihodnjem letu povečale hotelske zmogljivosti v Lendavi, takomreč načrtuje Integral TOZD Gostinstvo, bi se realizacija povečala za 35 odstotkov. Gostinstvo in turizem v občini sta še vedno premalo razvita, zato bodo v prihodnjem letu gostinci predvsem skušali ustvariti večjo povezanost s sorodnimi organizacijami v pokrajini, zlasti na področju turistične in zdraviliške ponudbe. Tesnejše naj bi bilo tudi sodelovanje gostincev, turističnega društva in občinske kulturne skupnosti pri urejanju in vzdrževanju turističnih točk v Lendavi in širši okolici. Pri racionalni rabi terapevtskih zmogljivosti v hotelu Lipa pa bodo skušali doseči učinkovitejšo propagando doma in v tujini, pri tem pa sodelovati z občinsko zdravstveno skupnostjo. Kazalo bi se povezo-vati tudi z drugimi turističnimi organizacijami. V zadnjem času postaja hotel Lipa vse bolj zanimiv za zdraviliški turizem. Zasedba je dokaj dobra predvsem zaradi pokritega bazena in zdraviliških storitev. Morda bi bilo potrebno ponuditi gostom tudi več zabave in možnosti za izlete. Glede razvoja gostinstva in turizma pa bi kazalo tesneje sodelovati z vsemi gostinskimi delavci v občini, pa naj bodo v družbenem ali zasebnem sektorju. Resolucija o razvoju občine v prihodnjem letu sicer ne predvideva večjega raz-maha kmečkega turizma, ve-ljala pa bo o tem razmišljati tudi zaradi čedalje bolj urejenih kleti in vinogradov ne samo v Lendavskih in Dolgovaških goricah, temveč tudi v Strehovcih, Dolini, Kobilju in še kje.

Jani D.

Narodnosti v znanstveni luči

Pred dnevi je prišel iz tiskarne Slovenija v Ljubljani droben zvezek z rumenim ovitkom in obetajočim naslovom Italijanska in madžarska narodnost v socialistični republiki Sloveniji. Nekatere značilnosti pravno-političnega in jezikovno-kulturnega položaja, kakor je delo podnaslovljeno so vzete iz lanskega leta. Avtorji študije so sodelavci Instituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani — Silvo Devetak, Vera Klopčič, Albina Nečak-Luk, Sonja Novak-Lukanovič in Saša Žabjek.

Priložnostnega bračca v uvodu zvezka seznanja mag. Devetak z namenom izdaje. Gre namreč za predstavljanje razmer zainteresirani Evropi. Stalna konferenca lokalnih oblasti in dežel, ki je delovno telo Evropskega sveta, pri-

pravlja namreč študijo o »decentralizaciji kulturne politike in o regionalnih ali etničnih jezikih« v Evropi. Prihodnje leto nameravajo sklicati evropsko srečanje strokovnjakov, politikov in predstavnikov manjšin, na katerem bi razpravljali o različnih vprašanjih, ki zadevajo pravice in življenje pripadnikov narodnih, jezikovnih in kulturnih manjšin v Evropi zato je institut opravil pomembno nalogo.

Na predstavitvi drobne knjižice v Lendavi pa so predstavniki instituta govorili tudi o drugih raziskavah s področja narodnosti, bodi tistih, ki so že opravljene, ali onih, ki jih še načrtujejo. Tako teče, denimo, raziskava problemov vzgoje in izobraževanja z vidika oblikovanja osebnosti otroka v razmerah večnacio-

nalnosti. Že narejena je študija o pravni problematiki narodnosti, skupaj z budimpeštansko knjižnico Maxim Gorki pa pripravljajo raziskavo socialnih, ekonomskih in geografskih elementov na narodnostno mešanem območju. Na Madžarskem so za to določili Gornji Senik, med našimi kraji pa so sodelavci instituta predlagali Genterovce, vendar so udeleženci lendavske predstavitve oporekali izboru, saj je veliko bolj značilen kraj na narodnostno mešanem območju in Gornjem Seniku primerljiv Dobrovnik. Predstavniki instituta so mnenje sprejeli. Tako kot vedno doslej želijo raziskavo, katere rezultati bodo imeli poleg znanstvene vrednosti tudi praktično korist.

J. Š.

Predsednik slovenske mladine

v Pomurju

Na dvodnevem delovnem obisku v Pomurju se je konec tedna mudila delegacija predsedstva republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije pod vodstvom predsednika Andreja Brvarja, v njej pa sta bila tudi Bogdan Čepič in Marjan Žerdin. V spremstvu predsednika medobčinskega sveta zveze socialistične mladine za Pomurje Stanka Kerčmarja in člana sekretariata Ivana Smodiša so imeli prvi dan obiska najprej razgovore v ljubotemskem tozdu Konus. Seznanili so se s proizvodnjo, uspehi in problemi v tem mladem kolektivu, kjer dokaj uspešno deluje tudi 21-članska OO ZSMS, čeprav tudi pri njihovem delu ne manjka pomanjkljivosti, ki jih skušajo postopoma odpravljati.

Precejšen pa je zlasti delež mladih pri izboljšanju produktivnosti, kar ugodno vpliva na uspešne poslovne rezultate. Zatem si je delegacija slovenske mladine ogledala proizvodne prostore, kasneje pa je obiskala še Mlekopromet, kjer so imeli razgovor z vodstvom kolektiva.

Med obiskom v Lendavi se je delovna skupina predsedstva RK ZSMS mudila v prostorih srednje šole kovinske, pedagoške in ekonomske usmeritve. Tu so se pogovarjali z mladimi, združenimi v 2 osnovnih organizacijah ZSMS in koordinacijskem svetu. Poleg uspehov v dosedanjem delovanju so mladi izpostavili problem organiziranosti, kjer je skupno 283 učencev, še posebej pa vprašanje

dvojezičnega pouka, kar terja dodatno angažiranost. V razpravi so opozorili tudi na določeno nezainteresiranost za delo v mladinski organizaciji, ki pa je navzoča v samoupravni organiziranosti na šoli, akcijah v mestu in OK ZSMS.

Slovenska mladinska delegacija si je ogledala tudi usmerjeno kmetijo mladega kmetovalca Franca Kučana v Tešanovcih in se z njim pogovarjala o položaju kmetijstva in problemih. Obiskali so tudi kolektiv invalidskih delavnic Solidarnost v Murski Soboti, kjer so jih med drugim seznanili, da je od skupnega števila 53 zaposlenih kar 37 mladih vključenih v mladinsko organizacijo, ki je dokaj aktivna na raznih področjih. Tako so namreč uspešno sproti reševali zaposlitvena in stanovanjska vprašanja invalidnih oseb.

Delegacijo slovenske mladine so sprejeli tudi mladi v OO ZSMS Vanča vas—Borejci in Črešnjenci v radgonski občini, kjer so med drugim izpostavili problem zagotavljanja finančnih sredstev kakor tudi nujnost po tesnejši povezavi s krajevno skupnostjo. V razgovorih z vodstvom VP 4142 pa so ugodno ocenili dosedanje sodelovanje in nakazali možnosti skupnih akcij v prihodnje. Pogovor je stekel tudi z mladimi na srednji kmetijski šoli v Rakičanu in predavatelji obrambne vzgoje na srednjih šolah Pomurja. Obisk v Pomurju pa so člani delovne skupine predsedstva RK ZSMS sklenili z udeležbo na seji sekretariata MS ZSMS za Pomurje, kjer so se dogovorili tudi o nekaterih prihodnjih nalogah mladinske organizacije.

Foto: M. Jerše.

Milan Jerše

Obsežne naloge mladih Sobočanov

Operativni program dela občinske konference zveze socialistične mladine v Murski Soboti za naslednje polletno obdobje je dokaj obsežen. Gre za vrsto stalnih nalog, ki jih bodo skušali s pomočjo svojih konferenc, centrov in komisij kar se da uresničiti. Tako bodo posebno pozornost namenili delu na področju idejnopolitičnega izobraževanja. V ta namen bodo pripravili posvete in enodnevne seminarje za vodstva osnovnih organizacij zveze socialistične mladine.

Poleg tega bodo opravili stalne obiske v OO ZSMS, tekoče spremljali gospodarjenje organizacij združenega dela in področje zaposlovanja, ki je eno najbolj perečih vprašanj. Prizadevanja pa bodo usmerili tudi v nadaljnje razvijanje samoupravnega položaja učencev v usmerjenem izobraževanju, mladih delavcev, uresničevanje samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občini, spremljanje razpisa kadrovskih štipendij itd. Nič manjša skrb ne bo veljala tudi stanovanjski problematiki, področju kmetijstva, razvijanju mladinskega prostovoljnega dela, aktivnostim na področju SLO in DS, nadaljnjemu razvoju sistema obveščanja in informiranja v občinski mladinski organizaciji. Da ne govorimo posebej o sodelovanju s klubom pomurskih študentov v Mariboru

in klubom prekmurskih študentov v Ljubljani, spremljanju dela družbenih organizacij in društev ter o nadaljnjem sodelovanju mladih s pobrateno občino Paracin in mednarodnem sodelovanju.

V tem smislu je omenjeni operativni program dela do aprila prihodnjega leta razčlenjen po posameznih področjih in mesecih. V letošnjem novembru je v ospredju izvedba občinskega tekmovanja Mladost v besedi, pesmi in spretnosti, vključevanje v akcijo evidentiranja mladink in mladincev prostovoljcev TO ter izdelava programa idejnopolitičnega usposabljanja. Decembra bo na vrsti praznovanje dneva JLA, v okviru katerega načrtujejo več skupnih kulturnih in športnih srečanj mladine in vojakov ter obiske karavla, občinsko tekmovanje Mladi in kmetijstvo ter za-

četek dopisne politične šole za mlade v kmetijstvu. V januarju predvidevajo med drugim sodelovanje na pohodu po poteh heroja Kebeta, enodnevni seminar za vodstva OO ZSMS in informiranje o udeležbi na MDA v letu 1984. Za mesec februar načrtujejo evidentiranje predlogov za štipendije iz Titovega sklada, priprave na programsko konferenco OK ZSMS, govor pa bo tudi o oceni organiziranosti in delu osnovnih organizacij ZSMS.

Že marca pa se bodo mladi iz soboške občine pogovarjali o izvedbi lokalnih mladinskih delovnih akcij, ocenili evidentiranje mladink za MDA v letu 1984, na vrsti pa bodo tudi izvedba občinskega tekmovanja Tito-revolucija-mir, priprave na sprejem v mladinske vrste in udeležbo mladih na že tretjem tradicionalnem pohodu počitnikarjev na Trdkovo. Seveda pa gre še za več sprotnih nalog mladinske organizacije v soboški občini, predvsem pa za uresničevanje stališč in sklepov republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije.

Milan Jerše

mala anketa

ITALIJANSKI LOVCI

Res je sicer, da lov na jerebice traja do konca tega meseca, na zajca do prvega januarja, na fazana in divje race pa do petnajstega januarja. a se glavna sezona s tem mesecem izteka. Vsaj tako lahko trdimo za obisk gostujočih lovcev predvsem Italijanov, ki so najčestejši tuji obiskovalci naših lovišč. Torej smo ujeli zadnji trenutek in pet tujih lovcev povprašali, ali čisto zahajajo v pomurska lovišča, katera divjad jih najbolj privlači, kako so zadovoljni z gostinskimi storitvami in cenami seveda. Tokrat smo se pogovarjali z obiskovalci gojitvenega lovišča Fazan Beltinci. Podobne odgovore bi najbrž dobili tudi od lovcev, ki so gostje lovišča Kompas ali pa pomurskih lovskih družin.

FERMI POMPEO je direktor nekega podjetja v Milanu. Tokrat je prvič lovil na območju gojitvenega lovišča Fazan Beltinci. Za to lovišče je zvedel od prijateljev, ki so se pri lovili na tem območju. Preden je prišel v Pomurje, je bil gost varadinskih lovcev in lovov pri Martinu na Muri. Z lovom

v Pomurju je zelo zadovoljen, saj je na tem območju veliko različne divjadi. Kar zadeva cene, pravi, da niso nizke, vendar pa spet ne take, da bi odvrčale tuje lovce od naših lovišč. Tudi s potrebo v soboški Dolini je zadovoljen. Sploh pa mu ugaja pomursko okolje in se bo v naše kraje še vrnil.

GIUSEPPE LACCHINI je trgovski potnik. Ker dobro služi, si lahko privošči lov na tujem. Na območju njegovega matičnega lovišča v Italiji ni jerebic, zato je razumljivo, da hoče upleniti na našem območju kar največ te vrste divjadi. Seveda pa usmeri puško tudi na zajca. Povedal je, da za

Italijane lov pri nas ni več poceni, saj tudi njihova valuta (lira) izgublja vrednost v primerjavi z dolarjem. Naša lovišča namreč obračunavajo divjad v dolarjih. Tako tuji lovec plača za uplenjenega zajca 45 dolarjev, za fazana 12, jerebico 15 in za raco 12 dolarjev. Za lov pri nas ga spodbujajo bogata lovišča in 10-odstotni popust.

SERGIO ASCHIERI je bil prvič gost naših lovišč, medtem ko prihaja v Jugoslavijo na lov že več let. Po poklicu je uslužbenec. Z divjadjo v naših loviščih je nadvse zadovoljen, prav tako z lovskimi čuvaji, oziroma vodji lova, saj vsi bolj ali manj obvladajo italijansko, prav tako znajo ta jezik tudi na upravi gojitvenega lovišča Fazan. Cene uplenjene divjadi po njegovem mnenju zaenkrat še niso previsoke, prav tako tudi ne cene gostinskih storitev. Čeprav je bil gost našega lovišča le nekaj dni, se je hitro vživel v okolje in mu je žal, da so dnevi lova tako hitro potekali. Zagotovo se bo vrnil prihodnje leto.

GIUSEPPE CARAVELLI ima poleg jesenske zimske čase namno preveč dela, saj je zidar, preveč dela, saj je zidar, mojster, zato lahko gre na lov v tujino. Tudi njegova denarnica je polna cvenka. Dejal je, da je sicer lovni dan naporen, vendar pa na dopust ni prišel, da bi legel zgodaj k počitku, torej hoče razvedrilo tudi ponoči. Za lov na jerebice in zajce, to pa Mursko Sobo to je dejal, da mu česa takega ne pomeni, da se s tovariši ne bo ob letu spet vrnil na lov. Lov na divjad je namreč glaven motiv obiska v naših krajih. S količino uplenjene divjadi je bil zadovoljen, prav tako pa tudi z našimi ljudmi, ki so poskrbeli za uspel lov.

DANTE PASINI ima poleg osnovnega poklica še več hobijev. Med drugim je tudi boksaški sodnik. Zelo priljubljen je tudi med lovci, saj je šaljivec, da mu ni enakega. No, lovka sreča je bila naklonjena tudi njemu, iz lova v Jugoslavijo je vrnil domov z večjo količino uplenjene divjadi. Res pa je, da italijanski predpisi niso v tujini njihovi lovci, saj si morajo ob odhodu v tujino poskrbeti posebna dovoljenja za iznos lovskega orožja, težave pa so tudi, kadar se vračajo domov z uplenjeno divjadjo. Danteju, kot človeku dobre volje, ne more nič do živga, zato se ne razburja. Naši ljudje, ki so mu posredno pomagali k dobremu lovu, se veselijo njegove vrnitve v prihodnjem letu.

Š. SOBOČAN

MLADENIČ — katarza ni konformizem

Mladenič slovenski literati so se pred kratkim zbrali na Bledu v „ekso-
kurzi“ slovenske pokrajine. Iskali so Parnas, iskali naj bi svojo
katarzo. Hotelo so doživeti katarzo, nekateri z „orgazmom“, nekateri na
„peronu“. Mnogim je to potrebno, zato gledajo na življenje skozi
penkop vinskih hlapov, ki kažejo njihov jaz in resnico, nikakor pa ne
svojo. Pričakuje umetnost. Ali lahko sploh kaj pričakuje? Ne
morejo gledati niti sebe, kaj šele življenje. Kjer ni vedenja in znanja, je
bleto. Premurska pokrajina je bila in bo Parnas za mnoge, vendar le redki
zagledajo in doživljajo „orgazem“ v njej; saj je otroško prepojeno
občutenje v kritični postelji življenjske prostitucije in konformizma ne more
zagledati. Ne stojijo v areni življenja, hočejo postati „Govekarji“.
Literaturo hočejo institucionalizirati, vendar jih je strah, da bo parter
prevelik, da bo iz lože gledal le nabuhel obraz pozno prihajajočega jaza, ko
bodo na odru.

In tisto zapri svoja vrata! Zaradi tvoje „genialne usmiljenosti“ v
tudi tako ni mesta za umetnost, ki je svobodna, ki je resnica, ki je lepota, ki
je vrednost življenja. Umetnost je življenje, a na žalost nekateri
je niso niti želeli živeti, pa že hočejo biti „umetniki“. V „pričakovanju
orgazma“ so, a ne umetniškega, ne življenjskega, ampak iz njih vre lažna
mehanika, da so oni poslani na oder slovenske literature. Skleda jim
manjka, da bi jo držali za izpljunke. Mogoče bi bile potem njihove besede
bolj mame in manj pijane od življenjske zablode.

Oproščeno bo vsem, na tem „lačnem svetu“ literature. Hudič je, če so
nekateri iz rojstva lačni. Ostali bodo vedno otroci življenja, za njih ni
svoje življenja. Arena življenja je za močne in odkrite ljudi. Narod
potrebuje, ne pa mehkužce in uživalce.

Čutim krizo; tudi v literaturi. A je potem potrebna „nova poetika“
Vlada Žabota. Poetika je nauk o bistvu in formi literature. Vse kar hoče
„novo“ — kot Vlado Žabot — je zgolj subjektivizacija že znanih
menic. Ali se gremo igrati z enim igralcem in zborom?

Take igrice ne smemo dovoliti. Narod je zbor, igralci smo vsi. Kdo bo
poslano igrati, kdo bo režiral — o tem bo odločal narod, ne „otroci lakote, ki
pobegnejo iz orgazma“.

Mati arena življenja — dai jim mleka, dai jim sadež, dai jim
da bodo doživeli katarzo!
Drago Kuhar

Namesto na Bled — na „pijanko“?!

V prejšnji številki Vestnika smo v rubriki Kulturna obzorja lahko
prebrali sestavo Milana Skledarja o literarni koloniji na Bledu, pod
naslovom: „Namesto na Parnas — na Bled!“ Sestavek sam kliče po
pozornosti, ob kateri bi prišli do številnih spoznanj — predvsem,
negativnih oziroma neprijetnih ali celo podtikanih.
Ker pa nam skopo odmerjeni prostor Kulturnih obzorij tega ne
dopušča, bi spustil samo v nekaj (zame) najočutljivejših „cvetk“.

Opravičeni kolonije

Ve stvari smo je privedlo do vprašanja upravičenosti kolonije. Dobil
sem, da je bila to družina mladih slovenskih literatov, ki se je na
Bledu zbrala bolj zaradi pijančevanja kot pa literature. V dokaz citiram:
„Milan Vincetič se srečanja, kljub pričakovanju številnih (od njega bolj
niskih) kolegov, ni udeležil.“ Ali pa: „Literarni večer v
Kuharju se nekatere . . . ni zdel ta pravi, ker so nekateri literati
prišli v novo dvorano s steklenico v roki in kitaro v naročju.“

Avtor sestavka navaja, da je delo potekalo za okroglimi mizami ob
predavanjih (Vlado Žabot, Denis Poniž, Taras Kermauer);
povedati so se tudi na literarnem večeru. Ob tem pa je potrebno tudi
povečati, da je na primer Drago Kuhar že po prvem dnevu odpotoval do
prejete literarno-teoretične ravni kolonije, in pa, da tudi Lainček in
Kuhar nista mogla uiti Kermauerjevimi kritičnim besedam, a sta kljub
temu na koloniji „pogumno vztrajala“. Ob tem pa se da sklepati, da
Kuhar ni bil edini, ki je predčasno zapustil literarno kolonijo.

Najni ni dala odgovora na vprašanje drugačnosti mlade slovenske
literature, pa čeprav je na njej sodelovalo dvajset takorekoč „izbranih“
pesnikov in pisateljev (izmed „nekaj tisoč pisateljev mladih
pisateljev“). Od „or“ naj bi bil: „pustimo času čas in berimo mlado
literaturo“.

Če ni ni upoštevamo zapravljenega denarja (v tem stabilizacijskem
ga lahko verjetno pametneje porabili) se že lahko sprašujemo o
upravičenosti literarne kolonije na Bledu.

Opravičeni kolonije

Kolonijski ironiji in cizizmu
pod zvezdico, cinično in ironično pa je Skledar ožigosel
(tudi v pisanju) „kolega“ (?) Milana Vincetiča in Drago Kuharja.
Svojo naslodo in vzvišenim zadovoljstvom ugiha vzrok odsotno-
stev na literarni koloniji. Kot da se je ta že priznani literat zbal
svojih pomenov. Kako neumno! Saj se pesnik že od vsega začetka
mora sprijamati z ocenami svojega dela, ki so (lahko) neštokrat
bolj in drage. Toda brez (tudi) takih ocen se literat težko „razvija“,

ne bo vrget puške v koruzo in nehal pisati. Toliko ga poz-
namo n govo literaturo. Da pa je v sestavku o literarni koloniji
lahko iz televizije oddaje, ki jo zaključuje: „ . . . kakor da bi ga želel
na vseli raztrgati.“ (Vincetič), je verjetno posledica
„gatem pričakovanja“. Kaj takega pa si mladi prekmurski literat, ki šele
pravi mu želim dolgo in uspešno pesnikovanje, verjetno ne bi
želeli.

Brj kot je bil (ne) takten predčasen odhod Kuharja s kolonije, je
neje pisanje Skledarja. Ko so slišali (literati na koloniji) negativno
prijelo do presenetljivega vzroka za Kuharjev predčasen odhod domov. Ta
je bilo negativno mnenje o svojih tekstih čutil oziroma pričakoval, in
svojo izjavo s izgovorom o preizkušni literarno-teoretični ravni literarne
kolonije. Tako „gotovitvijo“ je Skledar hotel protestni odhod Kuharja
vzrediti namen in uspešnost literarne kolonije.

Zelo rad pa bi vedel, kakšno mnenje bi izrazil, oziroma kako bi se
oblikoval, če bi ga z univerze poslali na primer na učno uro
v peti razred osnovne šole. Če bi kaj takega doživel, bi verjet-
no na primeru prišel do drugačnih spoznanj kot v sestavku o
literarni koloniji na Bledu.

Skledar je čutil „moralnega mačka“, ko se je podpisal z —
(Milan) SKLEDAR? Se je hotel za tem skriti? Verjetno. In to je
z nevarno otroško naivnostjo (kakršen je tudi cel sestavek). Tako
„zaprta“.

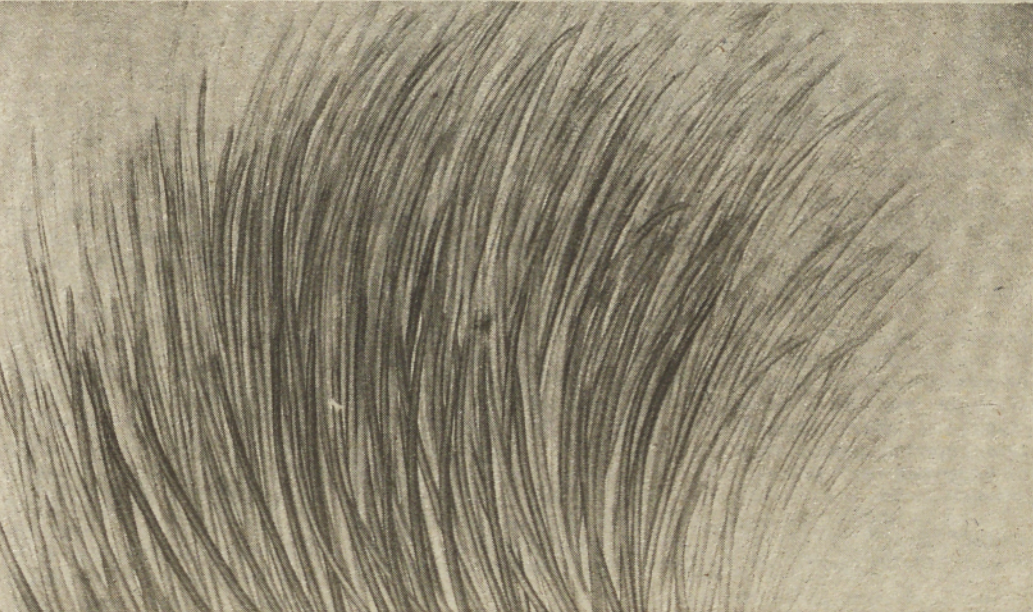
Med njimi SO „podčrt. O. K. O.“ tudi štirje prekmurski literati:
— Feri, Milan Vincetič, Drago Kuhar, Milan Skledar.

Seveda SO „podčrt. O. K. O.“ veliko več o tej (ne) taktni
„prav mu želim dolgo in uspešno pesnikovanje“, verjetno ne bi
želeli.

„O. K. O.“ da ga ni bilo med NAMI (podčrt. O. K. O.) . . .”
Mladi literati SO (podčrt. O. K. O.) izrazili . . .”
SO (podčrt. O. K. O.) na delovnih srečanjih

Veliko bolje bi bilo, da bi se Skledar pod sestavkom podpisal s celim
imenom in priimkom. Namreč, če je že tako pogumno spisal svoja mne-
nja in spoznanja, naj tudi pogumno stoji za tem s polnim naslovom,
da se je hotel skriti, pa naj raje sestavka ne bi objavil.

OTO KUZMIČ — Otok

ŠTEFAN HAUKO: TRAVE akril (Premija Pannonie 83.)
Z današnjim dnevom se v galeriji Kulturnega centra v Murski Soboti izteka ogled 9.
mednarodne likovne razstave Pannonia 83. na kateri se s svojimi deli predstavlja
trideset umetnikov iz treh dežel: Jugoslavije (Slovenije), Avstrije in Madžarske.
Razstavo si je v mesecu dni ogledalo okoli 3000 obiskovalcev, med njimi predvsem
mladih v okviru likovne vzgoje v osnovnih in ostalih šolah v soboški občini. Iz
Murske Sobotice bodo razstavljena dela prenešana v Savaria muzej v Szombathelyu
na Madžarskem in za tem v Železno na Gradiščanskem v sosednji Avstriji.
bb

Luther in naš čas ter knjige

Pred nedavnim je domača
založba v zbirki Portreti iz-
dala dve knjigi pod naslovom
LUTHER — Njegovo življe-
nje in njegov čas, ki sovpadata
s 500-letnico rojstva tega po-
membnega reformatorja.

Biografiji, ki je obenem tudi
freska prelomnega časa v naši
zgodovini, pa je priložena tudi
drobncena AGENDA (faksi-
mila Dalmatinovega obred-
nika po edinstvenem izvorni-
ku iz 1585. leta ki ga hranijo v
Zagrebu) Knjiga se je v jav-
nosti prvič pojavila ob odprtju
razstave Reformacijsko giba-
nje na slovenskem vzhodu, ki
je bila v začetku te jeseni na
ogled v galeriji soboškega
Kulturnega centra, posebne
pozornosti pa je bila deležna
tudi na simpoziju, ki ga je
evangelizirala cerkev ob
500-letnici Luthrovega roj-
stva in 200-letnici potoleran-
čnega evangeličanstva na
Slovenskem organizirala v
Murski Soboti preteklo sredo.

Na srečanju so se zbrali du-
hovni, posvetni in politični
delavci iz vse Slovenije, med
temami, ki so jih obravnavali,
pa je bil v ospredju pomen
Martina Luthra za današnjo
Gradiščansko, pogled sodob-
nega katoliškega teologa na
Luthra. Vnoli nemških refor-
macijskih univerz na pre-
krmstvo (o čemer je govoril
Franc Sebianič), o Luthru in
cerkvi pa je razglabljal Ludvik
Jošar.

Izbrani Luthrov citat, ki so
ga organizatorji simpozija v
Murski Soboti zapisali na va-
bilo (tega so prejeli le redki
vabljeni) je:

»Mnenja sem, da je posvetna
oblast dolžna svoje podložitke
prisiliti, da otroke pošilja v
šolo, kajti duhovniki, pravniki,
pridigarji, pisarji, zdravniki,
učitelji in takih je več, morajo
ostati in brez njih ne moremo
biti.

Če nasvetna oblast svoje po-
daničke lahko prisili, da se vo-
skujejo, koliko bolj jih mora
prisiliti, da pošljejo svoje
otroke v šolo.

Je otrokov oče siromašen,
potem se naj pomaga s cerkve-
nim premoženjem.

Bogatelji naj v svojih opo-
rokah določijo svoje premože-
nje za šoljenje; na ta način
bodo svoj denar pravilno po-
darili Cerkvi.«

Knjigi o Luthru, ki ju je
napisal Richard Friedenthal,

ter že omenjena Agenda pa
bodo v ospredju pozornosti
tudi na današnjem dnevu Po-
murske založbe na 6. sloven-
skem knjižnem sejmu v
Ljubljani.

Ob tej priliki bo domača
založba predstavila še ponatis
Kranjčevega romana Strici so
mi povedali, po katerem je
veliko povpraševanje; pogo-
voro s pisatelji, ki jih je v knjigi
z naslovom Pisatelji zbral no-
vinar Jože Horvat, naše gore
list. Njegova kolegica in roja-
kinja Marjeta Novak pa se

**RICHARD FRIEDEN-
TAL (1896—1979), kul-
turni zgodovinar in publi-
cist, je sprva deloval v Nem-
čiji, leta 1938 pa je emi-
griral pred Hitlerjevim bar-
barstvom v Anglijo, kjer je
živel tudi po vojni. Tesno
prijateljstvo ga je družilo s
Stefanom Zweigom, čigar
literarno zapuščino je izdal.
Mednarodni sloves si je
pridobil z izjemno svežo in
uspešno biografijo Goethe —
njegovo življenje in njegov
čas. Enak uspeh je nato
dosegel tudi s pričujočo
knjigo o Martinu Luthru.**

predstavlja z romanom Vrtu-
ljak, ki smo ga na strani kul-
turnih obzorij že predstavili,
predstavljena pa sta bila tudi
Milan Vincetič in njegova
pesniška zbirka Zanna, o ka-
teri bo prav tako beseda na
predstavitvi novitet Pomur-
ske založbe.

O Friedenthalovem romanu
posebej nismo pisali, zaradi
odzivnosti, ki ga ima protes-
tantizem v Pomurju, in zgo-
dovinske pomembnosti re-

formacije za našo pokrajino
pa si delo vsekakor zasluži
pozornost. Luthrova zahteva,
da se mora človek brezpogoj-
no podrediti besedi božjega
razodetja in ne cerkveni av-
toriteti, da se mora kot neza-
namljiv, polnopraven indivi-
duum soočiti z Absolutnim,
brez posrednikov, sproži nje-
gov reformacijski obrat in ga
pripelje z neodjenljivo dos-
lednostjo do preloma s pa-
peštvom; eruptivna vulkan-
ska narava njegovega iracio-
nalizma terja, da zaničuje
najbolj človeško človekovo
prvino — svobodno voljo. A
to še dolgo ni edino protislovje
in razklanost v njegovem živ-
ljenju in delu: mož, ki je v
revolucionarnem zanosu naj-
prej razglasil »svobodo kris-
tjana«, je nedolgo zatem s
surovostjo brez primere
obsodil punte ponižanih in
razžaljenih in postal v marsi-
čem začetnik podolžniške
miselnosti, pozneje tako
usodne za nemško zgodovino.

Svoboda posameznika,
odnos do države in gosposke,
vera in nevera, avtoriteta in
pravica do izpovedovanja
osebnega prepričanja — na ta
večna vprašanja je skušal
odgovoriti Luther. S svojim
dejanjem je zaznamoval po-
litični in duhovni razvoj ne-
mških dežel in Evrope; nje-
govo največje delo, nemški
prevod Biblije, je dosežek
neprecenljivega pomena.

O vsem tem in še marsičem
drugem piše Friedenthal v
svoji knjigi, opirajoč se na
študij avtentičnega gradiva iz
bogate sočasne literature, na
letake, pamflete, polemike,
pisma in spise Martina Lu-
thra, njegovih sbojevnikov
in nasprotnikov.

Delo je mnogo več kot gola
biografija človeka, od čigar
rojstva mineva natanko pol
tisočletja. Od strani do strani
se plete življenjska pot av-
guštinskega meniha, uporni-
ka in reformatorja in z njim
prikazane stiske religioznega
človeka.

Knjigo Luther — Njegovo
življenje in njegov čas je
opremil Julijan Miklavčič,
uredil Jože Fistrovič, prevedel
Primož Simoniti, pregledal
Ludvik Jošar, v nakladi 3000
izvodov izdala Pomurka za-
ložba, naprodaj pa je po 1800
dinarjev.

Brigita Bavčar

Kulturni koledar

PETEK, 18. NOVEMBRA
**LENDAVA — V ma-
tični knjižnici bo ob 19. uri**
literarni večer, na kate-
rem bosta sodelovala
pesnika madžarskega
rodu s te in one strani
meje: Žužana Bati in Ti-
bor Lazar.

**SOBOTA, 19. NOVEN-
BRA**

MURSKA SOBOTA —
V počastitev dneva pro-
svetnih delavcev bo v
dvorani kina Park ob 16.
uri gostovala folklorna
skupina Tine Rožanc.

**ZANIMANJE ZA OBISK V
ZAGREBU**

Zveza kulturnih organizacij
Gornja Radgona in občinska kul-
turna skupnost organizirata (in
sofinancirata) obisk v hrvaški
središče, kjer si bo m.č. ogledati
zanimivo razstavo del kiparja Iva-
na Meštroviča, umetniško zbirko
znanega zbiralca umetnin Anteja
Topića Mimare in opereto Dežela
smehljaja Franza Leharia. Zani-
manje za enodnevni kulturniški
izlet v Zagreb je izjemno veliko,
tako da bodo napolnjeni kar trije
avtobusi, v katerih bo predvidoma
150 potnikov. Odhod bo v soboto,
19. novembra, ob 9. uri, povratek
pa istega dne v nočnih urah po
predstavi v zagrebški Operi. Cena
za posameznega udeleženca znaša
400 dinarjev.

razstave

**RADENCI — V raz-
stavnem salonu hotela**
Kadin je na ogled razsta-
va grafik akademske ki-
parke Mirjam Zupančič
iz Ljubljane.

**LENDAVA — V gale-
riji Lendava sta razstavl-
jeni stalna in muzejska**
zbirka, pripravljajo pa
tudi otvoritev že tradi-
cionalne razstave med-
narodne likovne kolonije,
ki bo v počastitev dneva
republike.

Knjige

USPEŠNICE TEGA
**TEDNA V PRODAJAL-
NI DOBRA KNJIGA v**
Murski Soboti so: William
Kotzwinkle E. T. VE-
SOLJCEK IN NJEGOVE
DOGOĐIVŠČINE NA
ZEMELJI (Pomurska za-
ložba), Richard Frieden-
thal LUTHER — NJE-
GOVO ŽIVLJENJE IN
NJEGOV ČAS 1/2 (Po-
murska založba) in EN-
CIKLOPECIJA TEHNI-
KE (Cankarjeva založba).

**KNJIZNE NOVOSTI V
POKRAJINSKI IN ŠTUDIJSKI
KNJIŽNICI**

Matiija Cop: Pisma in spisi,
Ljubljana 1983

Janko Kos: Moderna misel in
stovenska književnost, Ljubljana
1983

Jože Bohinjec: Temelji klinične
hematologije, Ljubljana 1983

Janez Šinkovec: Združevanje
dela in sredstev, Ljubljana 1983

France Stele: Grintovci, Ljublja-
na 1983

R. Donzelli idr.: Delajmo z le-
som, Ljubljana 1983

Nigel Henbest: Vesolje v eksplo-
ziji, Zagreb 1983

Zlata knjiga nogometa, Ljublja-
na 1983

Milorad Šumar: Karate, Ljublja-
na 1983

SAM ·SVOJ MOJSTER

„Druga stvar . . . je zavest, da mora naš delavec v resnici postati mojster pri svojem delu in pri svojem stroju . . . delavec ve, da mu stroj lahko olajša delo, da lahko poveča produktivnost dela in lahko naredi njegovo delo za še koristnejše delovnemu ljudstvu in vsej deželi. A naj je stroj še tako koristen in naj je še tako dober, si moramo na vse pretege prizadevati, da se spopolnimo, kajti stroj postane nekaj odličnega šele, ko ga upravlja sposoben človek. Iz tega izhaja, da mora delavec, če naj kot izvedenec in z uspehom manipulira s strojem, še bolj spopolnjevati svoje znanje in spopolnjevati svoje sposobnosti . . . Ni dovolj, če organiziramo tekmovanje glede produktivnosti dela, ni dovolj, če ocenjujemo ljudi samo po tem, ali so izdelali več ali manj, ali so vložili več ali manj truda . . . Poznanje stroja in orodja je prvi pogoj, da postane delavec mojster, pogoj tudi za novatorstvo in za racionalizacijo in za vse, kar se danes zastavlja kot naloga.“

Ze teh nekaj iztrganih misli iz predavanja sindikalnemu aktivu Beograda 2. decembra 1946 priča, kako daljnovidno in prenikavo segajo v zdajšnjost in tem bolj prihodnost preudarjanja ene najvidnejših osebnosti jugoslovanskega delavskega gibanja naše polpretekle zgodovine Borisa Kidriča. V svojem govoru na plenumu glavnega odbora enotnih sindikatov Jugoslavije je bil Kidrič še bolj kategoričen: „Zatorej je sveta dolžnost vsakega zavestnega delavca, da se danes bolj kakor kdajkoli prej trudi, da bo mojster pri svojem delu, mojster pri svojem stroju . . . Mora se nadalje spopolnjevati, da bo sposoben voditi ves oddelek, da bo sposoben voditi celo tovarno . . .“ (Plenum je bil 17. novembra 1946 v Beogradu.)

Nekam znano se bere in zveni, sicer pa je kot nalašč za čas in razmere, ko po delovnih kolektivih vznikajo zamisli o trdnem organiziranju in zavzetem uveljavljanju tkim. Množične inventivne dejavnosti (MID). Tako je že pred dobrimi tremi leti v naši republiki dozorela ideja za ustanavljanje krožkov za izboljševanje proizvodnje in lani sta slovenska gospodarska zbornica in republiški zavod za produktivnost dela izdala o tem lično brošuro, ki je šla v vse občine, organizacije združenega dela in delovne skupnosti.

Bistvena vprašanja proizvodnih procesov se začno razpletati v krožkih za izboljševanje proizvodnje.

GORNJA RADGONA

PONEKOD SPET PREVEČ DELILI

Resolucijsko določilo dovoljuje rast sredstev za bruto osebne dohodke v celoti za 35 odstotkov počasneje od rasti dohodka. Združeno delo je v polletju v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo dohodek za 26,6, sredstva za osebne dohodke pa za 22,6 odstotka, ter so tako zaostajala za 15,7 odstotka za rastjo dohodka. Če pa upoštevamo obe kategoriji z rezultati lanskega polletja, zaostaja rast osebni dohodkov za 21,6 odstotka.

Vendarle pa povsod v prvih šestih mesecih niso dosledno spoštovali dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja do-

hodka za leto 1983. Za osebne dohodke so preveč namenili v Gorenje Elradu, apaki Lini, tozdih Mešalnica in dehidracija Črnci, Gozdna kooperacija in Mesoi izdelkih radgonskega kmetijskega kombinata, Srednji šoli za gostinstvo in turizem Radenci in Delavski univerzi Gornja Radgona.

V vseh teh delovnih kolektivih delavci osebnih dohodkov ne smejo poveševati, dokler ne bodo sprejeli programov uskladištev in jih posredovali občinskemu izvršnemu svetu in seveda uskladišili osebne dohodke na osnovi dogovorjenih okvirov do konca leta. vp

DOMAČA PAMET — KJE SI?

Po japonskem vzorcu

Nadrobnejše informacije sta tudi prinesli lani 16. in 23. aprila izdani številki Gospodarskega vestnika (v okviru rubrike Zbornične teme), kmalu pa so se v javnosti začele „sramežljivo kazati“ prve izkušnje in spoznanja iz dela krožkov. Mimogrede, da je posredi „hoja za Japonci“, ki so že leta 1962 oblikovali skupine za kontrolo kvalitete, nato skupine za odpravo napak, pa druge skupine in odbore, je menda že znano.

Krožek za izboljševanje proizvodnje je skupina 5 do 12 (ali tudi več!) delavcev enakih intere-

po svojih sposobnostih in nagnjenostih do določene problematike, v največji možni meri in brez formalnih zadržkov ustvarjalno sodelujejo v oblikovanju delovnega procesa, organizaciji dela, izboljševanju izdelka, ustvarjanju ozračja in zavesti združenega dela in s tem odločilno vplivajo na ostvareitev cilje, ki si jih kot samoupravljavci zadajajo s sprejetjem gospodarskih načrtov.

V koristnost in uporabnost tovrstne oblike delovnega povezovanja zaposlenih potemtakem ni, da bi dvomili, zlasti še, če uvidimo, kakšne

Okvirna skica vpeljave krožka za izboljševanje proizvodnje. (Vir: Gospodarski vestnik od 4. februarja 1983)

soj pri delu, ki opravljajo podobne delovne naloge in ki se prostovoljno redno sestajajo, da bi sistematično ugotavljali, razčlenjevali in razreševali probleme iz neposrednega proizvodnega procesa. Bistvo krožka je torej skupno reševanje problemov, neposredno vezanih na upravljanje tistega dela proizvodnega procesa, v katerem delavec dela in ga dobro pozna. Povezan v skupino je motiviran (motivacija je danes odločilen člen proizvodnih procesov!) za aktivno in neposredno sodelovanje pri oblikovanju in upravljanju proizvodnje.

Tako povzemamo po navedeni brošuri, da pa ni posredi nikakršno leporečje, dokazujejo primeri iz še okrog 60 krožkov, kolikor jih je sredi letošnjega junija delovalo v slovenskem združenem delu. Izkazalo se je, da gre za delovno obliko, v kateri lahko delavci, navkljub tehnološki togosti tekočih procesov,

učinke zna dati. Najprej nesporno zvečanje produktivnosti dela z varnejšim izkoriščanjem delovnih sredstev, materialov in časa, z boljsozajacjo znižanja stroškov proizvodnje, kakovostno izboljšavo izdelkov in samega dela, večjo varnost in ustrežnejše pogoje za delo, zavzetjši odnos do dela in pristnejše medosebne odnose, izmenjavanje izkušenj in nabiranje novih znanj in nenazadnje okrepljeno samozavest ter zaupanje delavcev v lastne sposobnosti, znanje in zaupanje v učinkovitost skupnega dela. Ob vsem tem pa krožek omogoča specializirano usposabljanje delavcev pri opravljanju del in nalog.

V Pomurju še kar odlašamo z ustanavljanjem teh krožkov, čeprav bi se lahko kar hitro ojunali denimo v soboški Panoniji, Muri, sozdu ABC Pomurka, lendavskem Gorenje—Varstroju in Ina—Nafti, ljutomerskem Tehnostroju, radgonskem Gorenje—Elradu (tu bi bila lahko pobudnik kar profesionalna referentka za inovacije Tatjana Škofič), Radenski, Avtoradgoni in še kje.

Jasno pa je, da mora krožek najti pravo mesto v statutu organizacije, pri njegovi vpeljavi pa se morajo potruditi še družbenopolitične organizacije in vodstvo kolektiva, poskrbeti je treba za izobraževanje pospeševalcev in vodij krožkov ter najti primerno metodo in način delovanja. Gre skratka za vprašanja, na katera bo potrebno najti odgovore, ko bo šlo za samo snovanje modela krožka.

Branko ŽUNEČ

PO OPRAVLJENIH VOLILNO-PROGRAMSKIH SEJAH V POMURJU

Tehtnejše razprave v KK SZDL

Opravljenе volilno-programske seje krajevnih konferenc socialistične zveze v Pomurju — občinske bodo 22. novembra v Ljutomeru, 23. v Lendavi, 24. v Gornji Radgoni in 25. novembra v Murski Soboti — so v glavnem dobro uspele, kar velja tako za udeležbo kot za obravnavana številna vsebinska vprašanja. Tako ugotavljajo tudi v soboški občini, kjer so v 41 KK SZDL največ pozornosti namenili področju kmetijstva, zlasti pa cenovnim neuskkljenostim med kmetijskimi pridelki in reprodukcijskim materialom. V razpravah pa ni manjkalo tudi kritičnih pripomb glede oskrbe z nafto v največjem jeku kmetijskih opravil, čeprav pri tistih kmetovalcih, kiso pravočasno in dolgoročno načrtovali, ni bil navzoč ta problem. Na šalovskem območju so, denimo, ljudje veliko govorili o škodi, ki jo povzroča divjad. Ker so tam že prej pripravili problemsko konferenco, so zdaj ta vprašanja izšla na dan v znatno milejši obliki. O celodnevni osnovni šoli pa so največkrat razpravljali na beltskem območju. Sicer pa je na splošno v soboški občini vladalo primerno politično vzdušje, kar dokazuje, da je varnostno-politični položaj

kljub težjim stabilizacijskim razmeram precej ugoden. Pozitivna je tudi ugotovitev, da so na volilno-programskih sejah KK SZDL dali posebno pozornost delovanju družbenih organizacij in društev, kjer je vključenih ogromno ljudi.

V lendavski občini so poleg splošnih družbenoekonomskih ukrepov predvsem ocenjevali uveljavljanje delegatskih odnosov, kmetijske politike in zagotavljanje hrane, družbene oblike angažiranja delovnih ljudi in občanov, posebna skrb pa je veljala tudi razvoju krajevnih skupnosti, izvajanju referendumskega programa in podobnim vprašanjem. Menijo, da so bile konference izredno kvalitetno opravljene, kar se odraža tudi v širši odgovornosti za izvajanje sprejetih nalog in usmeritev frontne organizacije. Spodbudno je vsekakor dejstvo, da so odgovorne pristopile k uresničevanju kadrovanja, pri čemer so evidentirali več kandidatov z visoko in višjo izobrazbo, pa tudi žensk in mladih. Govor pa je bil tudi o preskrbi prebivalstva z drvmi in premo-

O podobnih vprašanjih so razpravljali tudi v 12 KK SZDL v ljutomerski občini, kjer so se zadržali še pri ures-

ničevanju letnih in sredjo-letnih programov, komasacijah in melioracijah v krajevnih skupnostih Logarovi, Berkovci, Cezanjenci, Radoslavci, delno pa tudi v Križevcih. Kot eno temeljnih vprašanj pa so v ljutomerski občini načeli delovanje delegatskega sistema, pri čemer so ugotovili, da temeljne delegacije v krajevnih skupnostih dokaj uspešno delujejo, kar pa ne bi smeli trditi tudi za delegacije za interesne skupnosti.

V 10 KK SZDL v radgonski občini pa so se zlasti zadržali ob lastni organiziranosti frontne organizacije, delovanju delegatskega sistema, vaških in terenskih odborov SZDL, kakor tudi o večji povezavi družbenopolitičnih organizacij in društev. V ospredju pa so bila tudi vprašanja varčevanja, skrb za neobdelane kmetijske površine, referendumskih programov, ki se iztekajo, in podobnem. Pozornost pa je veljala tudi raznim komunalnim zadevam, socialni in kadrovski politiki. Vseprisod pa so tehtnejše razprave, kar bo nedvomno pripomoglo k še bolj uveljavitvi frontne organizacije SZDL v Pomurju.

Milan Jerše

Najpomembnejša je mobilizacijska vloga SZDL

Razprava na seji predsedstva občinske konference socialistične zveze v Murski Soboti, ki je sodila v okvir obširnih priprav na bližnjo volilno-programsko konferenco občinske frontne organizacije, je potrdila, da je gradivo o minulem štiriletnem delovanju občinske konference skrbno pripravljeno. V njem je namreč realno prikazano stanje na različnih področjih celotne aktivnosti socialistične zveze v soboški občini v zaostrenih gospodarskih razmerah, ko se je morala frontna organizacija še v večji meri angažirati pri reševanju nekaterih najbolj žgočih problemov. 25 strani dolgo poročilo o delu OK SZDL v obdobju 1979—1983 pa je tudi dovolj kritično do pomanjkljivosti, ki so se pojavljale v praksi. Prav pa je, kot so poudarili v obširni razpravi, da so se v omenjenem poročilu izognili navajanju različnih števil o opravljenih sejah na občinskem nivoju kot v svetih, koordinacijskih odborih, komisijah, sekcijah in drugih oblikah dela socialistične zveze.

V razpravi na seji predsedstva OK SZDL so bile dane mnoge koristne pobude in izpostavljene določene zadeve, ki bi jih kazalo poglobljeno obravnavati na bližnji volilno-programski konferenci občinske organizacije SZDL. Tako so menili, da bo treba bolj določno in operativno opredeliti bistvene naloge na področju uresničevanja dolgoročnega pro-

grama gospodarske stabilizacije ter mesto in vlogo SZDL. Precej kritična ocena bi naj veljala tudi o opravljenih volilno-programskih sejah v krajevnih konferencah SZDL, da bi v prihodnje lahko odpravili nekatere pomanjkljivosti. Spregovoriti pa bo treba tudi o političnem razpoloženju delovnih ljudi in občanov, ki je navzlic težavnim razmeram, kot so opozorili v razpravi, še dokaj ugodno. Večjo pozornost pa kaže nameniti delovanju delegacij, skupnemu združevanju finančnih sredstev za nove investicije, ki omogočajo večje zaposlovanje delavcev, in podobnim vprašanjem.

Precej govora je bilo tudi o osnutku programskih usmeritev občinske konference SZDL za naslednje mandatno obdobje. Med drugim je bilo rečeno, da se mora SZDL v soboški občini še bolj kot doslej uveljaviti kot izredno pomembna mobilizacijska

sila, čeprav se v procesu zaplavljanja učinkovitosti funkcioniranja političnega sistema socialističnega samoupravljanja ne more izogniti tudi splošnemu analitičnemu stanju. Ravno s podrobnim operativnim programom dela bi želijo še bolj spodbuditi OK SZDL, da bodo v sleherni situaciji znale programirati akcije, kar lahko v večji meri privrne ljudi. Sekcijski način dela, nadaljuje, usposabljanje delegatov in pa praksa, da se znotraj SZDL porazdelijo naloge, bodo nedvomno prispevali k aktivni mobilizacijski vlogi frontne organizacije v soboški občini. Zato so v razpravi napovedali odločen boj proti forumskemu delu, čemur mora prispevati tudi boljše delo vaških odborov SZDL. S predlogom programskih usmeritev za prihodnja leta pa so se seznanili tudi vse KK SZDL v občini.

Milan Jerše

ZAKAJ TAKO?

Poslej 1000 dinarjev, smo pred kratkim prebrali na naslovnicah Vestnika v odmevni vestički o dovoljenem iznosu dinarjev v maloobmejnem prometu in poudarili, da bo

povečani znesek dohodkov zlasti imetnikom maloobmejnih prepustnic z Mladinskega saj je omejen znesek, dovolj za obvezno menjavo. No, veselje je bilo le, ko kotrajno, kajti imetniki maloobmejnih prepustnic so ne morejo na Mladinsko, nimajo obenem tudi denarnih računov. Zaradi prilagoditve tečajni razliki dolarja je potrebno menjati 1000 dinarjev z naše strani pa je dovoljen iznos 1000 dinarjev. Zanimivo je, da je maloobmejni borih 80 din je maloobmejni promet otežkočen, kajti vsi cariniki (na osnovi predpisov) vztrajajo, da je potrebno razliko imeti v devizah.

Predpis je predpis, toda ali ne bi mogli biti toliko fleksibilni, da bi med množico predpisov, ki jih izdava vsi dan spreminjamo, sprejeli tudi takega, po katerem bi dovoljen iznos dinarjev, ki padajo obvezno menjavo, bil lahko maloobmejni, zmenjavna bila takšna, kot si jo želijo.

RADENSKA IZPOPOLNUJE PRODAJNO MREŽO

Pričetek gradnje novega prodajnega centra v Beogradu

Pred dnevi so v beograjski občini Rakovica delavci tozda Pomurje delovne organizacije Konstruktor pričeli z gradnjo novega prodajnega centra Radenske. Novi prodajni center, eden izmed osmih velikih, ki jih ima pomurska polnilnica mineralne vode in proizvajalec brezalkoholnih pijač v naši državi, bo meril 1.500 kvadratnih metrov skladiščnih prostorov z zmogljivostjo uskladiščenja enega milijona steklenic. Prva etapa gradnje bo končana do 1. januarja, druga, v njej bo tudi delavnica za popravilo tovornjakov, pa bo sklenjena do polovice prihodnjega leta. Novi beograjski prodajni center bo Radensko stal 65 milijonov dinarjev.

V Radenski so se za naložbo odločili zato, ker bodo z novim prodajnim centrom tako izboljšali kakovost preskrbe našega glavnega mesta in republike Srbije s svojimi osvežilnimi napitki. Povpraševanje po mineralni vodi in brezalkoholnih pijačah Radenske je veliko. Njihova prodaja se je letos povečala kar za 80 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Novi prodajni center v Beogradu bo imel tudi železniški tir in bo omogočal prevoz iz polnilnice do centra po železnici. To bo precej pocenilo prevozne stroške.

vp

Skrb za lastno zdravje — bogata rezerva

Zdravstvo se v zadnjem obdobju vse bolj srečuje s težavami, ki posegajo tudi v vsebinske spremembe. Pomanjkanje sredstev za normalno poslovanje, ki je ob sedanjih gospodarskih težavah vedno bolj občutno tudi v zdravstvu, je narekovalo nekatere ukrepe pri racionalnejši porabi zdravstvenega dinarja. V Pomurju so se med prvimi v Sloveniji zelo zavzeto lotili iskanja rešitev. Kako jim to uspeva in s katerimi težavami se v pomurskem zdravstvu srečujejo, smo vprašali strokovnega svetovalca Medobčinske zdravstvene skupnosti Murska Sobota dr. Jožeta Mikliča.

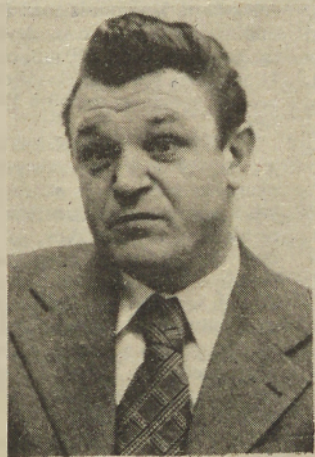
— Kljub razumevanju odgovornih dejavnikov do problema zdravstva v Pomurju, je stanje še vedno dokaj težko. Kateri so najbolj pereči problemi pomurskega zdravstva?

„Splošna prizadevanja za izboljšanje neugodnega družbeno-ekonomskega stanja v državi so močno posegla tudi na področje družbenih dejavnosti.

Že poprej neustrezna materialna osnova se zdaj še bolj krči in tako družba odmerja v zadnjih letih manj sredstev. Znano je, da je zdravstvo v Sloveniji zelo različno razvito, tako da so stabilizacijski ukrepi zopet prizadevanja za razvoj, med katere spada tudi pomursko zdravstvo.

Zdravstveno varstvo v Pomurju je v zadnjih nekaj letih doseglo majhen napredek, kar potrjujejo ugodni kazalci o zdrav-

stvenem stanju prebivalstva, ki se skoraj ne razlikuje od slovenskega povprečja (splošna umrljivost, umrljivost otrok, obolenost itd.). Tako stanje pa ne

more zakriti številne kronične probleme v pomurskem zdravstvenem varstvu. Med temi zlasti izstopajo neustrezna struktura zdravstvenih delavcev z visoko izobrazbo, težke delovne razmere, zlasti v osnovnem zdravstvu, slabe možnosti za strokovno izpopolnjevanje, nestimulativni osebni dohodki itd. V osnovnem zdravstvu bi bila potrebna tretjina, v bolnišnici pa petina več zdravnikov, kot jih je sedaj. Pomanjkanje je zlasti čutili v splošni medicini, medicini dela, ponekod pa tudi pri varstvu žena, otrok itd. Za delo v Pomurju se mladi zdravniki neradi odločajo, ker vedo za že prej omenjene težave, hkrati pa so za večjo delovno obremenjenost manj nagajevani kot drugod.

Poseben problem predstavlja tudi pomanjkljiva in iztrošena oprema zdravstvenih organizacij. Če je ne bomo izboljšali, bo očitno zmanjšala in razvrednotila zdravstvene storitve tako v osnovni kot bolnišnični dejavnosti. Materialna osnova za obstoj raven zdravstvenega varstva kljub številno povečani masi sredstev ni zadostna, zato lahko predvidevamo, da se bo v tem stabilizacijskem obdobju zmanjševal tudi zdravstveni standard.

— V Pomurju ste se se lotili nekaterih vsebinskih premikov, ki naj bi prispevali k racionalizaciji zdravstvenih storitev. Kakšni so doseženi rezultati?

„Poraba zdravstvenega varstva v Pomurju je morala biti že doslej dokaj racionalna. Za primerjavo lahko navedem, da so znašali povprečni izdatki na zavarovanca v Sloveniji v lanskem letu skoraj 10.000, v Pomurju pa le nekaj nad 6.000 dinarjev. Tudi analize na drugih področjih kažejo, da ima Pomurje nekatere specifičnosti, ki zahtevajo tudi več sredstev. Premike želimo doseči predvsem s postopnim zmanjševanjem najdražjih oblik zdravstvenega varstva. Želimo, da bi se več najdražjih zdravstvenih storitev opravilo v osnovni zdravstveni dejavnosti, manj pa v specialistični in bolnišnični. V naravnih zdraviliščih naj nadaljujejo zdravljenje le strokovno usposobljeni porabniki. Poraba zdravil mora slediti doktrinarnim načelom. Moram povedati, da smo v dobrem letu dni po sprejetju ukrepov v vseh pomurskih občinah dosegli bolj ali manj vidne rezultate, ki kljub dolgoročni usmeritvi že kažejo, da smo na dobri poti. Taka pot pa zahteva razumno trošenje sredstev in razumno koriščenje pravic

zdravstvenega varstva, torej v izvajalskih in uporabniških vrstah.

— Delegati so na skupščinah občinskih zdravstvenih skupnosti sprejeli stabilizacijske programe do leta 1985. Kaj od njih pričakujete?

„Program stabilizacijskih ukrepov v pomurskem zdravstvu do leta 1985 podrobno nakazuje usmeritev za nadaljnje zmanjševanje porabe v obsegu celovitega zdravstvenega varstva. Potrjen je bil na delegatskih skupščinah, zaro obvezuje vse.

Posebno v izvajalskih vrstah je bil program podrobno obravnavan in deležen številnih kritičnih pripomb. Dejstvo je, da se moramo stabilizacijskim prizadevanjem podrediti tudi v zdravstvenem varstvu, vendar v razumnih okvirih, ki ne bodo v škodo zdravju prebivalstva. Zato moramo preudarno razmišljati o zmanjšanju posteljnih zmogljivosti, o obsegu zdravljenja v bolnišnicah in v zdraviliščih, o pošiljanju bolnikov na izredno drage diagnostične preiskave, o strokovni usposobljenosti do prevozov z rešilnimi vozili, o delovnih in kadrovskih normativih in podobno. Tudi za dobro in učinkovito nego in zdravljenje na domu morajo biti zagotovljene

številne možnosti, kar je v Pomurju težje uresničevati kot drugje. Sicer pa bomo morali za svoje zdravje v bodoče bolj skrbeti sami, saj je v tem bogata rezerva.

— Ali vsi ti ukrepi vendarle ne bodo vplivali na raven zdravstvenega varstva pomurskega prebivalstva?

„Prav gotovo, da ob takih stabilizacijskih ukrepih ni mogoče pričakovati enakega zdravstvenega standarda, kot je bil doslej. Prizadevati pa si moramo, da bomo v prihodnje materialno in kadrovsko krepili osnovno zdravstveno dejavnost in omogočili, da bo bolniku vedno dosegljiva in da bo nudila tudi kvalitetne zdravstvene storitve. Če pa bodo v bodoče koristili specialistične in bolnišnične storitve le bolniki, ki potrebujejo zahtevnejše diagnostične in terapevtske ukrepe, to ne pomeni okrnitev ravni zdravstvenega varstva. Tudi manjša poraba zdravil ni tragična, če so vedno na voljo vsaj nujna zdravila. Prav gotovo pa je, da bomo v prihodnje pogrešali dosedaj „standardno“ zdravstveno ugodnost, kar pa ne sme bistveno okrniti ravni zdravstvenega varstva, še zlasti ne zdravstvene varnosti naših ljudi.“

Feri Maučec

Dvoredna resnica izza strojev

MED NAVZKRIŽNIM OGNJEM IN MANIPULACIJO

Podobenjevanje temeljnih oblik organiziranja v skupnostih kot so samoupravne, sindikalne in informativne skupine na strokovni ravni ter temeljnega v posebnih delegatskih skupnostih, da ravnajo z delavci na šabovnici.

sproščeni, neposrednejši in — kar je največ vredno — brez dlake na jeziku. Ob tem velja mimogrede opozoriti na raziskovalno študijo dr. Bogdana Kavčiča, ki je lani februarja izšla v založbi Delavske enotnosti v Ljubljani in kjer so samoupravne delovne skupine dovolj nazorno razčlenjene in predstavljene.

Potreba, da obstajajo, je potemtakem oprta na menda zadosti trdne temelje, ima pravno osnovo v zakonu o združenem delu — smiselno se zanje rabijo določila 470, in 471. člena — in tudi zgledov ne manjka. Očitno in kljub

strokovni sestavi) — slednji glede odgovornosti še toliko bolj! — najmanj dvakrat v precepu: z ene strani jih pritiskajo dobavitelji surovin, repromaterialov in podobnega (izsiljevanja po sovlaganjih, devizna soudeležba itd.), z druge pa kupci (priganjanja z roki, zahteve po določenih količinah in kakovosti itd.).

Kavno tu, med dvema ognjema, se tudi skrivajo največje nevarnosti, ki se kažejo v najrazličnejših izkrivljanjih samoupravljanja, zlorabah in manipulacijah. Spričo tega prej omenjeni nikakor ne bi smeli vztrajati vsak na svojem

na razširitev samoupravljanja in samoupravne kontrole na vsa tista vozlišča gospodarjenja, na katera imajo še prevladujoč vpliv pritisk položaj takega ali drugegačnega lastniškega oz. upravljalkega monopola ali celo posamezne neformalne skupine ipd. Med vsemi njimi je vsekakor najbolj ključnega pomena razširitev samoupravljanja in samoupravne kontrole na celotno gospodarjenje z družbenim kapitalom, tako v času, ko je angažiran v delovnih, proizvodnih in poslovnih procesih, kot v času, ko je v denarnem obtoku oz. ko je angažiran v procesih razširjanja in posodabljanja materialne podlage dela. Smiselno in vsebinsko to z drugimi besedami pomeni, dati še večjo veljavo temeljnim oblikam organiziranja delavcev v združenem delu. Kaj pa se v resnici ponekod dogaja, nam kažejo povsem vsakdanji primeri.

Med klasične sodi ta s tannanjem, kako nas žuli pomanjkanje surovin, repromaterialov, energije, potrebne dokumentacije in podobno.

Da gre v tem pogledu za Ahilovo peto proizvodnje, ni sporno, sporno pa je, če se s takšno razlago kratkomočno strinjamo in zadovoljimo ter po črti najmanjšega odpora vdamo v usodo. Čemu neki medalje ne obrnemo in se vprašamo: kaj je vendar z našimi, toliko razglašeni rezervami v organizaciji dela, v razmeščenosti in izkoristku obstoječih strojnih sestavov, in kaj z vsemi drugimi tovarniškimi zmogljivostmi? Mar ni mogoče, da so ravno organizacijske in tehnično-tehnološke vrzeli čestokrat razlog, da prihaja do motenj in zastojev v delovnih procesih ter s tem posledično vezan priprilnih dopustov delavcev ali — kot že zapisano — do v nemarnih, domala vsakodnevni premeščanj delavcev

kot da bi bili figure na šabovnici?

Zdaj bi se seveda veljalo poglobiti v vsa ozadja premestitev, a to bi nas utegnilo zapeljati k problemom, ki smo jih že pretresali; namreč vse vrste odsotnosti z dela in vsakovrstna odtegotovanja delavcev od delovnih obveznosti (tkim. antisitem), fluktuacija in podobno. Dodajmo le, da bi tudi ta vprašanja morala sproti prihajati na dnevne rede sej samoupravnih, sindikalnih oz. informativnih skupin.

V okviru naslovne teme se nam nenazadnje dozdeva, da je v teh naših srednjih slojih še precej mentalitete in obnašanja, ki smo ga svojčas v pokrajini ob Muri slikovito označevali kot palerstvo, kasneje podjetništvo in zdaj tehnobirokracija. Ta »naredniš-

ko-kaplarski«, dušebrižniški odnos do delavstva razumljivo da duši ustvarjalne pobude in nemir za stroji in tekočimi trakovi, ki se začno — da ponovimo — rojevati prav na najnižji in prvi, skratka temeljni ravni organiziranja in odločanja: v že parkrat imenovanih skupinah. Vsekakor ne želimo delati krivice ne enim ne drugim — se pravi: ne »plavim« ne »belim ovratnikom«, toda kdaj pa kdaj ni slabo spomniti na tisto, kar sicer ali pozabljamo ali podcenjujemo ali morda tudi precenjujemo. V pripravih na bližnje, vsakoletne sindikalne občne zборе v združenem delu in družbenih dejavnostih gotovo ni slabo, če tudi o tem razmišljamo pa nemara še kaj ukrenemo.

Branko ŽUNEC

V vseh štirih pomurskih občinah je kakih 37 tisoč zaposlenih organiziranih v nekaj nad 330 osnovnih organizacijah in 30 konferencah sindikata. Če vemo, da šteje sindikalna (tudi samoupravna oz. informativna) skupina v poprečju od 20 do 25, lahko pa tudi več delavcev, da torej organizacijsko sovпада z delovnimi skupinami ali oddelki v proizvodnem procesu, je mogoče govoriti o najmanj tisoč takih skupinah v pomurskem združenem delu in družbenih dejavnostih. To je vsekakor vsega upoštevanja vredna številka!

temu pa se delavci tega »organizacijskega orožja« še vse premalo poslužujejo, s čimer so na stečaj odprta vrata za prodor tehničističnih, poslovdskih, obratovodskih, mojstrskih in sorodnih teženj, ki po logiki hierarhične moči in čisto hudo učenih in zapletenih argumentov »dikтираjo« organizacijo dela, vrsto in opremljenost proizvodnje, delovni čas in tako naprej, vse tja do premeščanja — najraje priučenih in nekvificiranih delavcev — po lastni volji in presoji z ene delovne operacije na drugo, iz ene delovne skupine v drugo, iz obrata v obrat, iz tozda v tozda.

Da bi se v tej zvezi prav razumeli, je nujno priznati, kako so tako »plavi« kot »beli ovratniki« (tj. poslovdni in

bregru, še manj se iti nekakega partnerstva (zlepljenosti samouprave s strokovnostjo in narobe!) ali kompromisarstva, marveč bi morala vsaka stran natanko poznati in se ravnati v skladu s samoupravnimi »pravili igre«, torej uglaseno s svojimi dolžnostmi, pravicami in odgovornostmi.

Na zadnji, osmi seji CK ZKS, smo slišali, da nam program gospodarske stabilizacije narekuje najprej korenito zamenjavo gospodarsko-poslovne manire, ki se oslanja na gospodarski voluntarizem, pragmatizem in golo rutinerstvo, z gospodarjenjem, ki bo temeljilo na znanju in njegovih dosežkih.

Hkrati bo neizbežna radikal-

Samoupravne delovne skupine uresničujejo v temeljni organizaciji vrsto funkcij. Med njimi so pomembne zlasti te:

1. So oblika združevanja dela in sredstev ter upravljanja na najnižji organizacijski ravni, na ravni delovnega mesta.
2. Predstavljajo prvo raven usklajevanja interesov in zato tudi prvo raven razreševanja sporov in navzkrižij med delavci.
3. Predstavljajo glede na svojo tehnološko bazo mehanizem smotrne organiziranja delovnega procesa tudi s strani delavcev.
4. So lahko realna delegatska baza.
5. So oblika racionalizacije samoupravnega odločanja in lahko delujejo kot delen zbor delavcev pri sprejemanju odločitev, ki jih delavci sprejemajo z osebnim izjavljanjem. Skupine imajo lahko nekatere pristojnosti samostojnega odločanja in je v njih mogoče opraviti pripravljalne faze drugih oblik odločanja. Zato lahko takšne skupine delujejo tudi kot temeljne informacijske skupine in skupine za razprave.
6. So realen okvir za zagotavljanje odgovornosti delavcev.
7. So lahko tudi temeljna oblika, v katerih prihaja do inovacij v delovnem procesu, predvsem do manjših izboljšav.

(Z raziskovalne študije dr. Bogdana Kavčiča: Samoupravna organizacija dela, ki je izšla februarja 1982 pri založbi Delavske enotnosti v Ljubljani.)

STRAN 8

DEVETDESET LET BOLNIŠNICE V MURSKI SOBOTI

Letos 15. novembra praznuje sobotška bolnišnica 90-letnico obstoja. Ideja o gradnji bolnišnice se je sicer rodila že leta 1851, ko je takratni podnačelnik denar, ki ga je zbiral od kazni, namenil kot začetna sredstva za to zdravstveno ustanovo. Čeprav so županijske oblasti pristale na gradnjo leta 1875, se je ta zaradi različnih vzrokov zavlekla vse do leta 1890. Bolnišnica je bila slovesno predana namenu 15. novembra 1893 in je sprva poslovala kot zasebna. Šele po osmih mesecih je dobila ime javne bolnišnice. Prvi varovanci so bili reveži, služničad in Romi, kajti premožnejši sloji prebivalstva so iskali zdravniško pomoč v Gradcu. V začetku je imela bolnišnica v štirih bolniških sobah 24 postelj, kar je bilo očitno premalo za naraščajoče potrebe. Zato je bil leta 1904 zgrajen prizidek, ter tako postavljen temelj kirurškega oddelka z operacijsko sobo. Že naslednje leto je ponovno priložilo do dozidave, in tako je imela sobotška bolnišnica 62 postelj. V tem času je bilo nospitaliziranih 774 bolnikov, 20.108 oskrbnih dnevih.

Leta 1910 je bila ob takratni bolnišnici zgrajena nova stavba za infektivske in tihomanske bolnike, ki so v redno večjem številu iskali zdravniško pomoč. Prav tako pa je bilo tudi zgrajeno poslopje za gospodarske namene. V času prve svetovne vojne je v sobotški bolnišnici iskalo pomoč več ranjencev. Zaradi premajhne zmogljivosti v stari Jugoslaviji v obstoječe objekte niso mogli večji sredstev. Leta 1922 je bila bolnišnica razdeljena na oddelke. V glavnem poslopiju je bil kirurško-porodniški oddelki s 60 posteljami, v pomožni stavbi pa splošni oddelki s 60 posteljami, infektivski oddelki z 20 posteljami in tihomanski oddelki z 10 posteljami. V času okupacije je bilo vzdrževanje objektov in instrumentov slabo in so objekti celo prodajali. Zaprta puščina po osvoboditvi ni bila podobna bolnišnici in je bila podobna komisijski strokovnjakov ugotovila, da prostor, na katerem stoji bolnišnica, ni primeren, prav tako pa tudi ne obstoječi objekti. Leta 1947 je bil zgrajen upravni provizorij, s tem pa so se tudi povečale zmogljivosti na kirurškem oddelku. Zaradi velikega števila tuberkuloznih bolnikov je bila leta 1948 obnovljena stanovanjska zgradba. Pridobili so 43 postelj. Leta 1951 je bil nadgrajen interni oddelki, s čimer se je število postelj povečalo od 40 na 80. Za potrebe nalezljivih bolezni pa so bili preurejeni prostori gozdne uprave, tako da je infektivski oddelki imel 50 postelj.

Leta 1953 se je začela urediti ideja o novi lokaciji bolnišnice v Rakičanu, ki je bil tudi odprt novi infektivski oddelki s 60 posteljami. Pomanjkanje denarja pa je zaviralo hiter razvoj izgradnje bolnišnice v Rakičanu, zato je bil leta 1955 že adaptiran sedanji kirurški oddelki. V prostoru starega infektivskega oddelka pa je bil premeščen ginekološko-porodniški oddelki. Leta 1957 so bili

garažni prostori preurejeni za potrebe transfuzijske postaje, dve leti pozneje pa je bil ponovno obnovljen infektivski oddelki. Za nadaljnji razvoj sobotške bolnišnice je bilo pomembno republiško posvetovanje 15. novembra 1960 v Radencih, na katerem je bila utemeljena izgradnja bolnišnice v Rakičanu, ki naj bi jo gradilo etapno. Tako je bil leta 1965 v Rakičanu zgrajen otroški oddelki s 84 posteljami. Ze v času gradnje otroškega oddelka je bilo jasno, da izgradnje bolnišnice po predvidenem programu ne bo mogoče urediti zaradi pomanjkanja denarja, zato so se odločili za improvizirane oddelke.

Tako je bil leta 1963 odprt ušesni oddelki z 32 posteljami, leto dni kasneje pa še očesni oddelki v odkupljeni zgradbi sobotške banke. Zaradi neprimernih prostorov ginekološko-porodniškega oddelka so tega uredili v prejšnjem infektivskem oddelku, medtem ko je infektivski oddelki dobil svoje prostore v delu otroškega oddelka. Leta 1974 je bil zgrajen nov interni oddelki s 130 posteljami, v zgornji etaži tega bloka pa je dobil svoje mesto pljučni oddelki, v kletnih prostorih laboratorij in transfuzijska postaja.

boške bolnišnice s potrebnimi spremljajočimi objekti. Tako je bila lani februarja zgrajena sodobna pralnica, kuhinja. Z zgraditvijo prostora za sežig smeti pa so bili dograjeni pomožni objekti, medtem ko izgradnja kirurgije doslej poteka brez zastojev.

V preteklih devetdesetih letih je tako sobotška bolnišnica kljub vsem težavam, ki so jo spremljale, dosegla velik razvoj in stopnjo sodobne bolnišnice srednje velikosti, ki s svojo dejavnostjo skrbi za potrebe 130.000 prebivalcev Pomurja. V okviru bolnišnice deluje 9 oddelkov: kirurški, interni, ginekološko-porodniški, pljučni, infektivski, ušesni, očesni, otroški in oddelki za anestezijsko in reanimacijo. Poleg tega pa delujejo v okviru bolnišnice: 2 oddelki pomožne medicinske dejavnosti — rentgenološki in transfuzijski; 2 enoti pomožne medicinske dejavnosti — centralni laboratorij in lekarna, kakor tudi pomožne dejavnosti oskrbovalno-tehnične narave (kuhinja, pralnica, vzdrževanje skladišča služba itd.). V okviru osnovne bolnišnične dejavnosti delujejo specialistične in subspecialistične

odšli pa so predvsem zaradi boljših delovnih razmer drugje. Kljub nenehnim finančnim in kadrovskim težavam, s katerimi se otepajo v sobotški bolnišnici tudi danes, so odgovorni dejavniki pokazali veliko razumevanja, pa si zdravstveni delavci prizadevajo, da bi pomurskemu delovnemu človeku in občani nudili sodobno zdravstveno oskrbo, zato so tudi uvedli v vseh oddelkih subspecialistične dejavnosti. Uvedba subspecialističnih dejavnosti zahteva sicer večja materialna sredstva, vendar pa zmanjšuje zdravstvenih storitev v drugih regijah. Po delitvi dela, ki je osvojena v slovenskem prostoru, bo sobotška bolnišnica morala v prihodnjih letih razviti še nekatere subspecialistične dejavnosti, kar pa bo tudi terjalo nove strokovne kadre. Z dograditvijo kirurškega bloka bo morala bolnišnica še bolj skrbeti za vzgojo in izpopolnjevanje strokovnih kadrov in nakup sodobne opreme, zlasti še, če bo opravljala raziskovalno delo in nadzor nad zdravstveno službo v Pomurju.

Sobotška bolnišnica deluje v zadnjih nekaj letih v ne-

V prostore starega pljučnega oddelka pa so se vselile lekarna, fizioterapija in audiološka ambulanta. Nov rentgenološki oddelki sobotške bolnišnice v Rakičanu je bil odprt leta 1978, medtem ko stari rentgenološki kabinet od takrat dalje uporablja izključno za potrebe kirurškega oddelka. V prizidku internega oddelka pa so dobile svoj prostor specialistične ambulante interakcijskega oddelka, proktološka in urološka ambulanta ter dializa.

K pospešeni izgradnji zdravstvenih objektov je vsakakor prispeval prejet referendumski program iz leta 1976. Žal pa s sredstvi prvega referendumskega programa ni bilo mogoče realizirati zastavljenih programov.

Zaradi prednosti izgradnje objektov v osnovnem zdravstvu v Pomurju niso zgradili najzahtevnejšega zgradbi kirurškega bloka. Zato so se delovni ljudje in občani tudi na drugem referendumu odločili, da bodo prispevali sredstva za izgradnjo kirurškega bloka so-

ambulant. V Splošni bolnišnici Murska Sobota je danes zaposlenih 581 delavcev, med njimi 48 zdravnikov, 8 delavcev z visoko izobrazbo, 288 zdravstvenih delavcev itd. Po številu delavcev je bolnišnica največja temeljna organizacija združenega dela v Pomurskem zdravstvenem centru in ima značaj regijske ustanove.

Poleg diagnostične obdelave in zdravljenja pacientov iz pomurskih občin skrbi za znanstveno raziskovalno delo, za vzgojo in izobraževanje kadrov ter opravlja nadzor nad zdravstveno službo v Pomurju. Z izgradnjo kirurškega bloka bo za verifikacijo bolnišnice potrebno zgraditi še patologijo, ki jo bolnišnica takega tipa, kot je sobotška, mora imeti. Razen tega bo potrebno rešiti prostorski problem transtufuzijskega in izotopnega laboratorija. Kljub dobri štipendijski politiki v zadnjih letih sobotški bolnišnici še primanjkuje okrog 30 odstotkov zdravnikov — specialistov. Po osvoboditvi je sobotška bolnišnica zapustila okrog 30 specialistov,

ugodnih razmerah, kar je rezultat splošnih gospodarskih težav in omejitve družinskih dejavnosti. To pa zahteva od delavcev bolnišnice nove napore za iskanje rešitev in skrajno racionalno ravnanje z razpoložljivimi vsako leto sprejemajo varovalne ukepe z namenom, da možnosti usklajujejo s potrebami. Pri tem pa so prišli že tako daleč, da staja na obdrti doseženo kak način obdržati varovalni raven zdravstvenega varstva, ki je v Pomurju že daleč pod republiško ravni. Pravi direktor Splošne bolnišnice Murska Sobota dr. Stefan Kous, s katerim smo se o razvoju, poslanstvu in težavah sobotške bolnišnice pogovarjali ob letošnjem visokem jubileju — 90-letnici te pomembne zdravstvene ustanove.

F. Mauček

NIČ NAS NE SME PRESENETI

Vključevanje mladih

Na XI. kongresu ZSMS in ZSMJ so mladi sklenili, da se bodo v prihodnje zavzeli vključevati v sistem splošnega ljudskega odpora in družbene samozastite. Izražena je bila, kot že nekajkrat dosedaj, pripravljenost in odločnost mladih, da neomajno čuvajo vse pridobitve revolucije naših narodov in narodnosti, s tem da vsakodnevno, na vsakem koraku, naj si bo v šoli, OZD in KS krepili obrambno in samozastitno moč samoupravne socialistične družbe.

Tudi OK ZSMS Murska Sobota daje velik poudarek vlogi, položaju in nalogam mladih v sistemu SLO in DS. In ko so v prejšnjem tednu na volilno-programski seji ocenjevali delo OK ZSMS in njenih organov in s tem tudi OO ZSMS v prvem letu prvega mandata obdobja, so ugodno ocenili delo mladih na področju SLO in DS, s tem da se še danes namerava na tem področju korak naprej.

Ena od prvih nalog je spremljanje dela OO ZSMS na področju SLO in DS in sodelovanje z vsemi nosilci obrambnih priprav in podružbjenja sistema SLO in DS.

In kako se mladi vključujejo? Ena od teh sedaj že nekaj let starih oblik je evidentiranje, sprotno usposabljanje mladih in mladincev prostovoljcev TO skozi celo šolsko leto. Končno usposabljanje je 7-dnevno urjenje mladih in mladincev prostovoljcev TO v Vidoncih na Goričkem, ki zajema vojaško strokovno področje, idejno-politično delo in delo mladih v različnih interesnih dejavnostih: kultura, šport, MPD in sodelovanje z okoljskimi OO ZSMS.

V letu 1983 se je takega usposabljanja udeležilo od 190 evidentiranih 118 mladih, to je enkrat več kot v letu 1982. Namen tega usposabljanja je nadaljevanje predhodnih oblik s tega področja. Ocena tega usposabljanja je bila dobra, kljub nekaterim pripombam, da je še

vedno vključenih premalo mladih delavcev in kmetov, posebno še deklet. Podobna oblika, kot je 7-dnevno, je 14-dnevno usposabljanje mladih, ki ne obiskujejo šol srednjega usmerjenega izobraževanja, katerega organizira sekretariat za LO.

Prav tako se pionirji in mladinci srečujejo šol srednjega usmerjenega izobraževanja, katerega organizira sekretariat za LO.

Prav tako se pionirji in mladinci srečujejo s področjem SLO in DS na vsakodnevni zvezi in republiških MDA širom Jugoslavije, kot so: pohodi, obrambni dnevi, predavanja s filmi s tega področja, delo v NZ in drugih oblikah. Udeležba in aktivno delo na različnih pohodih, katere organizirajo OK ZSMS, RK ZSMS, poštenska zveza, ZRVS, kot so: pohod po Prekmurju, po poteh Jelovice, po poteh 14. divizije, Avnoja, po poteh Paračina in drugih, je prav tako ena od oblik, kjer se mladi usposabljaajo in vključujejo v sistem SLO in DS ter spoznavajo zgodovinske in kulturne znamenitosti naše domovine, običaje in navade naših narodov in narodnosti. Sodelovanje s pripadniki JLA, gamizona in karavlati VP 4142 poteka na športnem, kulturnem področju, na področju MPD in posebno še na področju SLO in DS, kjer se mladi informirajo o življenju in delu v JLA. Ob vsem tem moramo omeniti uspešno sodelovanje OK ZSMS M. Sobota na področju SLO in DS z OŠTO M. Sobota.

Razen teh nalog pa so še nekatere, in sicer: spremljanje in evidentiranje mladih za specialne enote JLA, evidentiranje mladih za enote TO, posebej še za redno služenje deklet v enotah JLA, sodelovanje pri naboru in še nekatere naloge, ki jih bodo sproti uresničevali.

Pri usposabljanju mladih za vključevanje v sistem SLO in DS ima posebno mesto izobraževalni sistem. Elementi obrambnega usposabljanja morajo biti vključeni v programske vsebine celotnega vzgojno-izobraževalnega procesa in zunajšolske aktivnosti. Da bi se mladi bolj zavzemali na tem področju, da bi bili zavestni branitelji naše skupnosti in njenih temeljnih vrednot, moramo stalno izgrajevati njihovo idejno-politično zavest in akcijsko usposobljenost, moramo jih vključevati v vse oblike obrambnih priprav — predvsem kot aktivne subjekte.

S. K.

Obnova ceste Sebeborci—Andrejci—Ivanovci

Kot je bilo rečeno na zadnji skupščini republiške mladinske delovne akcije »Goričko 83«, bo prihodnje leto potekala MDA na območju cestnega odseka Sebeborci—Andrejci—Ivanovci. Okrog 500 brigadirjev v treh izmenah bo naslednje leto delalo pri obnovi omenjene ceste, dolge 8 kilometrov, ki se razprostira na območju in manj razvitem območju sobotške občine.

Ker je cesta v zimskem času in slabem vremenu skorajda neprevozna, bo njena dokončna ureditev ogromnega pomena za tamkajšnje prebivalce, zlasti pa še za varnejši prevoz delavcev in učencev z avtobusi. Vrednost vseh opravljenih del ocenjujejo na 25,8 milijona dinarjev, od tega bodo brigadirji in brigadirji iz raznih predelov SR Slovenije opravili dela v vrednosti nekaj čez 11,6 milijona dinarjev. Investitor bo samoupravna interesna skupnost za cestno-komunalno dejavnost občine Murska Sobota, izvajalec del pa TOZD Vzdrževanje Murska Sobota Cestnega podjetja Maribor. Dosedanje izkušnje govorijo v prid trditve, da bodo slovenski brigadirji tudi prihodnje leto uspešno izpolnili načrtovana dela v tem delu sobotške občine.

M. Jerše

Sprememba v skupni porabi rešuje zdravstvo

Težak položaj radgonske zdravstvene skupnosti, trenutno beleži izgube v višini 5,4 milijone dinarjev, bo mogoče do konca leta izboljšati. In sicer v okviru gibanja skupne porabe v občini, ki se v občini razen same zdravstvene skupnosti, tu so v polletju dosegli že 52,2 odstotno realizacijo, drži resolucijskih okvirov. V ta namen bo veljala zadnja dva meseca leta ponovna sprememba gibanja skupne porabe, z njo pa bi se poleg pokritja izgub in zdravstvu zagotovili še pogoji za rasti osebnih dohodkov in vse naraščajočih materialnih stroškov. Za novembra in december se skupna prispevna stopnja znižuje za 1,9 odstotka, od tega iz BOD za 2,97, iz dohodka pa omanji za 1,9 odstotka, od tega iz BOD za 0,17 odstotka. Vendarle pa to ne pomeni za zdravstvo dolgoročne rešitve, saj v tej dejavnosti obseg storitev in s tem stroški naraščajo.

vp

STRAN 2

Za povečanje lastne proizvodnje

Do konca leta nas loči še poldrug mesec, vendar že lahko zapišemo, da se je letošnje kmetijsko leto v glavnem zaključilo. Letošnje pridelke so pomurski kmetijci v glavnem že pospravili, končali pa so tudi s setvijo pšenice, tako da zdaj že lahko ugotavljajo rezultate tega leta. Tokrat se bomo nekoliko pomudili ob rezultatih, ki so jih zabeležili v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan, na največji kmetijski delovni organizaciji.

Cepprav je bila letošnja letina slabša od lanske, saj so bili pridelki takorekoč pri vseh poljščinah nižji od načrtovanih, so v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan po devetih mesecih zabeležili ugoden poslovni rezultat. Celotni prihodek se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečal za 71 odstotkov, dohodek kar za 78 odstotkov. Čisti dohodek pa je bil večji za 68 odstotkov. Takšni rezultati sicer ne presenečajo, saj je bil ob koncu lanskega leta celotni prihodek v primerjavi s predlani večji kar za 89 odstotkov, vendar ob tem velja poudariti, da je k temu največ pripomogla rekordna kmetijska letina. Tako so v lanskem letu povečali fizični obseg proizvodnje za 53,78 odstotka, produktivnost po delavcu pa so dvignili za 43 odstotkov. Ob rezultatih letošnjih devetih mesecev pa je najbolj spodbuden podatek, da so na poslovni sklad razporedili za 93 odstotkov več sredstev kot lani, kar predstavlja zneskovno 279.338.000 dinarjev. Vsak delavec je v tem obdobju ustvaril 1.277.000 dinarjev dohodka oziroma 807.373 dinarjev čistega dohodka, ob čem ugodnih rezultatih pa se

je osebni dohodek po delavcu povečal za 24 odstotkov.

V Kmetijskem gospodarstvu Rakičan ocenjujejo, da bodo tudi letošnje poslovno leto uspešno zaključili, rezultati pa bi bili še boljši, če nekaternih pridelkov ne bi prizadela suša. Ta je bila še najmanj občutna pri pšenici, kjer so bili pridelki za 9 odstotkov nižji od lanskih, na 1269,55 hektarjih pa so pridelali povprečno 52 stotov pšenice po hektarju. Suša pa je tudi prizadela koruzne posevke, kjer so bili pridelki za 25 odstotkov nižji od lanskih in so na 2477,54 hektarjih dosegle povprečni hektarski pridelok 64,76 stotov žrnja s 16 odstotki vlage. Še slabše rezultate je dala skladosna pesa, saj so bili pri tej poljščini pridelki nižji kar za 36 odstotkov. Izpada ne bo nadoknadila niti boljša digestivna krmna zrna, ki je z našala 16,35 sladkornih stopenj in bodo tako s pridelanimi 35 tonami po hektarju komaj pokrili stroške proizvodnje na 718 hektarjih.

Izpad pri pridelkih pa se ne bo odrazil le na dohodku, pač bo lahko nastopijo tudi težave pri prehrani živine. Težave bodo imeli zaradi pomanjka-

nja koruze, ki bi je morali dokupiti okoli 20 tisoč ton, doslej pa so je dobili le manjše količine. Koruzo je namreč na jugoslovanskem trgu zelo težko dobiti, poleg visoke cene pa je potrebno zagotoviti še devizno soudeležbo ali pa si koruzo zagotoviti s sovlaganji v proizvodnjo.

V Kmetijskem gospodarstvu Rakičan zato vidijo rešitev v povečanju lastne proizvodnje, ta pa je možna le na povečanih površinah. Od leta 1962 so odkupili okrog 3400

hektarjev kmetijskih zemljišč, kar predstavlja 60 odstotkov vseh zemljišč, ki jih imajo trenutno v lasti, kljub prizadevanjem, da bi odkupili še več zemlje, pa v zadnjih letih odkup upada. Če so v minulem srednjeročnem obdobju le odkupili 1552 hektarjev, so v letu 1981 uspeli odkupiti 317 hektarjev, lani še 226 hektarjev, letos do 1. novembra pa le 162 hektarjev, kar da slutiti, da v tem srednjeročnem obdobju načrtovanih površin ne bodo odkupili.

Ker na biskveno povečanje površin v kratkem času ne morejo računati, vlagajo precejšnje napore in sredstva v izboljšavo zemljišč. Tako so do letos meliorirali okrog 2600 hektarjev kmetijskih površin in v tem letu še nadaljnjih 1037 hektarjev, za prihodnje leto pa načrtujejo melioracijska dela na 700 hektarjih. Pripravljajo pa že tudi načrte za namakanje in če jim bo uspelo zagotoviti potrebna sredstva, bodo namakalni sistem uredili na 1916 hektarjih površin.

Ob vseh teh vlaganjih v primarno kmetijsko proizvodnjo uspehi ne izostajajo, rezultati pa se odražajo tudi na drugih področjih. Živinorejska proizvodnja je v devetih mesecih oddala Mesni industriji 2264 glav pitanega goveda, na novi fermi v Nemščku pa so v tem obdobju spitali 62982 praševčkar, je skoraj za 50 odstotkov več, kot so jih spitali vsi pomurski kmetje. V mešalnici močnih krmlj so v tem obdobju izdelali 32 tisoč ton krmlj, pravkar pa je v teku gradnja nove mešalnice, kate-re predračunska vrednost znaša 340 milijonov dinarjev.

Za leto 1984 načrtujejo še izgradnjo 1500 novih stojišč za pitano govedo, 1300 stojišč pa bodo adaptirali.

Vsi ti dosežki so rezultat dela in prizadevanj 496 zaposlenih v štirih temeljnih organizacijah združenega dela, ki njih vključuje delovna organizacija Kmetijsko gospodarstvo Rakičan. Ta je za dosežene uspehe prejela ob letošnjem občinskem prazniku zahvalno listino občine Murska Sobota, pred tremi leti pa so podobno listino prejeli tudi traktoristi tega kmetijskega gospodarstva. Ob uspehih delovne organizacije narneč ne moremo tudi mimo uspehov traktoristov, ki so bili v zadnjih 13 letih kar 12-krat republiški prvaki v ekipni konkurenci, pa tudi med posamezniki so traktoristi KG Rakičan osvajali najvišje republiške in državne naslo-
ve.

L. Kovač

POGOVOR PRED 19. NOVEMBROM KO BO RE-
FERENDUMSKA ODLOČITEV RADGONSKIH
LOVCEV

„Vsak lovec se bo
odločil po svojem
lastnem
prepričanju”

Razprava med članstvom pokazala, da radgonska zelena bratovščina ni naklonjena predlogu nove organiziranosti pomurskih lovcev — Enotna pomurska lovska zveza na osnovi lovsko-gojitvenega območja ni porok za smotrnejšje gospodarjenje lovcev v regiji, in tako, po mnenju članov zveze lovskih društev Gornja Radgona, dovolj ekonomsko upravičena. — Še več, s profesionalizacijo bi se sredstva namesto za čim bolj smotno izkoriščanje prostora drobila in si mašila. — Po ekološki plati sta si sveta na obeh straneh. Mure pravi različna tako glede rabe kot tudi divjadi, ki prihaja iz majhne

Po pobudi z majške seje MS SZDL so se tudi v radgonski lovski zvezi takoj uili, v skladu s sprejetimi stališči in sklepi, ki zavezujejo vse lovce v regiji, priprave gradiva in izvedle razprave med člani lovskih druženj o novi organiziranosti zelene bratovščine. Le-ta naj bi bila po odloku republiškega izvršnega sveta organizirana po lovsko-gojitvenih območjih. Prav to vprašanje nove organiziranosti pa dviga med radgonski lovci precej prahu in prišlo je tako daleč, da so se odločili, da bodo o tem odločali lovci sami na referendumi, ki bodo v vseh petih lovskih druženjih potekali naenkrat, in sicer 19. novembra. Zakaj tako, pa je bila tudi iztočnica pogovora z **Jankom Kraljem**, predsednikom izvršnega odbora zveze lovskih druženj v Gornji Radgoni.

Tovariš Kralj, zakaj pravejša odločitev?

Janko Kralj: Med članstvom — v naših 5 družinah je 290 lovcov — smo v razpravah naleteli na vrsto nesprotnih mišljenj. Že zaradi tega, ker gradivo za nove organiziranosti ne izraža njihovih ekonomskih učinkov. Takšna organiziranost pred več leti že bila in se obnesla. Lovci pa pravijo: niti z ekološkega vidika nismo mogli enačiti obeh lov terenov. Znano pa je, da največ škode povzročajo divje svinje in jeleni, njih pri nas ni, zato škode iz njih posledaj bila skupna.

t, in sicer 19.
tako pa je

Janko Kralj: Prav je, da se v regiji združujemo, vendar tega zaradi naravnih danosti ne moremo enostavno poistovetiti tudi v lovstvu. Osebnostno menim, da najlažje in najuspešnejše deluje tisto društvo, v katerem se člani združujejo na prostovoljni samoupravni osnovi. Vsi ostali načini združevanja in sodelovanja ne prinašajo rezultatov. Tako pa zapravljamo in zgubljam čas, sredstva in energijo z organizacijskimi spremembami. Namesto da bi namenili vse sile našim osnovnim nalogam, to je gojitvi divjadi in varstvu ne le na območju lovskih druženj temveč širše družbenopolitične skupnosti, ki daje lovišče v upravljanje. Predvsem pa bi se morali zapolniti pogovori z vsemi uporabniki prostora. Premoremo zakon, gojitvene smernice in družbene dogovore, ki smo jih podpisali, z divjadijo pa še vedno gospodarimo prevečkrat premalo smotno. Zato bi si morali vsi skupaj prizadevati za pridobivanje boljših življenjskih razmer za divjad, skrbeti za njihov stolec in potem bi bili odločni rezultati boljši tako med domačimi kot tujimi lovci. Vse to pa je najtesneje povezano z ekološkimi razmerami, zato lovstva nikakor ne moremo enačiti z ostalimi družbenimi dejavnostmi in tokovi.

Y. Paveo

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

Razdrobljena zemlja — večji stroški

Če Matija Krapec ostal
med mnogimi leti v Kanadi
tako kot njegov oče in mnogi
vrstniki, ne bi bilo danes v
Izkovcih ene najbolj moč-
nih kmetij. Matija je res živl
nekaj let v Kanadi, vendar
takrat, ko je bil še samski.
Doma ni bil nikoli zaposlen.
Privarčeval si je nekaj de-
narja ter se vrnil v domačo
vas. Kmetovanje ga je vedno
veselilo in mu ni bilo v nad-
logo, zato je začel kupovati s
privarčevanim denarjem
novo za njivo. Postopoma si
je nabavil tudi potrebno
mehanizacijo. Iz malega
raste veliko — res je, tudi
Krapečeva kmetija je danes
ena izmed največjih tako po
obsegu obdelovalne zemlje
tudi po kakovosti pri-
delkov.

Sam pravi, da je pridelek
njivi odvisen od volje in
prizadevnosti tistega, ki jo
obdeluje. Za vsako kulturo
na polju je treba vedeti, kako
je pravilno orje in pripravljati
zanjo, kako se gnoji.
Škropi ... Kmet mora
biti z dušo in telesom pri
svoji zemlji ali pri živini, ki jo
imi. Na kmetijah, kjer so
družinski člani tudi zaposle
ni, nikoli tako dober pr
etek na poljih kot pri pr
em kmetovalcu.

Matija najbolj jezi to, da ima obdelovalno zemljo, ki presega 10 hektarjev, kar v 28 parcelah. Verjetno ni edini, ki ima tako razdrobljeno zemljo, toda le redki razumejo, kako nepotrebni so ti dodatni stroški. Če ima na primer kmet posejano pse-

nico le na eni njivi obsega dva ali tri hektarje, bodo stroški manjši, kot pa če ima enako pšenice posejane na več parcelah in mogoče še celo zelo oddaljene med sabo. Kolikokrat se mora obrniti s traktorjem na

Ker so obdržali toliko krav, jim ni treba kupovati telet in danes jim ni žal te odločitve. saj so cene telet pretirano visoke in bi bila računica slabša, če bi jih kupovali. Redijo tudi nekaj svinj, v glavnem za lastne potrebe.

V Ižakovcih je le malo velikih kmetij, zato se tudi malo mladih odloča, da ostanejo na zemlji. Drugače pa je pri Krapevcih, kjer je gospodar že pred mnogimi leti začel kupovati zemljo in danes mu tega ni žal. Žal mu je le, da so parcele tako močno razdrobljene, v vsi pa ni interesa za izvedbo komasacijskih del.

teh majhnih parcelah in ko-
liko več nafte porabi. Matija
Krapeč še pravi v zvezi s tem,
da razume, če si nečeno go-
rnički kmetje ponovno raz-
deljevati zemlje, ker je tam
pač na različnih hribih zem-
lja različne kvalitete. Ne-
verjetno pa je, da se tako
obnašajo kmetje na ravnin-
skem delu, čeprav bi si z
zložbami zmanjšali stroške.

V njem krmijo 22 glav živine,
od tega 10 krav in pitance.

so si zagotovili krmo čez zimo v obliki silaže. Dva hektarja koruze so imeli posejana za siliranje in 1,5 hektarja za zrnje. Silaže je skoraj dovolj do druge sezone, vseeno pa morajo proti koncu krmiti živino tudi z ovsom. Vsako leto se tudi sladkorno peso. Letos so jo imeli na 45 arih, vendar je bil pridelek zaradi suše slab, le 20 ton.

Za pšenico v prihodnjem letu so že podpisali pogodbo. Letos so jo imeli na dveh hektarjih in jo tudi oddali. Vendar se Matiji ne zdi prav, da ni dobil za zamenjavo toliko koruze, kolikor je hotel, pa še tako je koruza veliko predraga, če jo hoče kupiti. Cena pšenice pa je spet prenizka, tako da se splača edino zamenjava za koruzo.

Mleka oddajajo po 60 ali 70 litrov, včasih pa tudi le po 30 litrov, pač odvisno od tega, koliko krav je bregih. Na leto oddajo približno 15 tisoč litrov mleka.

Na Krapčevi kmetiji živijo le trije. Sin je pustil zaposlitev in se raje odločil za kmetovanje. Rekel je, da je bila plača tako nizka, da je več zapravil, kot pa je zaslužil.

Spoznal je, da če se dobro
gospodari, je tudi na kmetiji
lahko dober dohodek.
Kmalu bo v hišo pripeljal
mlado ženo, tako da bo na
Krapčevi kmetiji še naprej
veselo in delovno.

Bernarda Peček

PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA

B. iz Odrauc sprauje, kdaj lahko preneha delavcu delovno razmerje. Zanimajo ga predvsem določila v zakonu o združenem delu.

211. člen zakona o združenem delu določa, da delavcu preneha delovno razmerje: 1. če pisмено izjavi, da ne želi delati v temeljni organizaciji in da prekine delovno razmerje; 2. če se s pooblaščenim organom pisмено sporazume, da preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji združenega dela; 3. če noče delati na delovnem mestu, ki mu je ponujeno in ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi in drugim, z delom pridobljenim delovnim izobrazbi, oziroma, če se v primerih iz 213. člena tega zakona noče dokvalificirati za drugo ustrežno delo.

Delavcu lahko preneha delovno razmerje tudi: 1. če je pri stopanju v delovno razmerje zamolčal ali dal neresnične podatke v zvezi z delovnimi pogoji, ti podatki pa so bistveni za opravljanje del in nalog, za katere je sklenil delovno razmerje; 2. če ne izpolnjuje svojih obveznosti pri delu in na ta način huje krši skupne interese drugih delavcev ali temeljne organizacije (hujska kršitev delovnih obveznosti).

Pripravniku, ki je sklenil delovno razmerje za nedoločen čas, preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji, če po preteku pravnih dobi ne napravi strokovnega izpita.

212. člen določa: če se ugotovi, da delavčovo delo ni več potrebno zaradi ekonomskih težav, v katere je zašla temeljna organizacija zaradi neodgovornega odnosa posameznih delavcev, lahko delavci odločijo, da preneha delovno razmerje delavcem, zaradi neodgovornega odnosa katerih je temeljna organizacija zašla v takšen položaj.

Delavcu pa po samem zakonu preneha delovno razmerje: 1. če noče dati pisмене izjave, da sprejema samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji — z dnem, ko ni hotel dati pisमेंe izjave oziroma z iztekom zadnjega dne za takšno izjavo; 2. če se na način, ki ga predpisuje zakon, ugotovi, da je za delo popolnoma nezmožen — z dnem, ko mu je vročena pravnomočna odločba ugotovljeni popolni nezmožnosti za delo v

temeljni organizaciji; 3. če izpolni pogoje za osebno pokojnino — z dnem, ko postane odločba o prenehanju delovnega razmerja pravnomočna, če zakon ne določa drugače; 4. če mu je po zakonu oziroma po pravnomočni odločbi sodišča ali drugega organa prepovedano opravljati določena dela oziroma naloge in mu ni mogoče zagotoviti drugih del oziroma nalog — z dnem, ko je temeljni organizaciji vročena pravnomočna odločba; 5. če mora biti zaradi

prestajanja zaporne kazni odsoten več kot 6 mesecev — z dnem, ko začne prestajati kazen; 6. če mu je izrečen varnostni, vzgojni ali varstveni ukrep, ki naj traja več kot 6 mesecev, in mora biti zato odsoten z dela.

Pripravniku, ki sklene delovno razmerje z določen čas samo zato, da bi opravil pripravniško dobo preneha delovno razmerje po samem zakonu z iztekom časa, ki je določen za pripravniško dobo.

Vprašanja za pravni nasvet pošiljajte na naslov: Vestnik, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota. Sodelujte v naši rubriki!

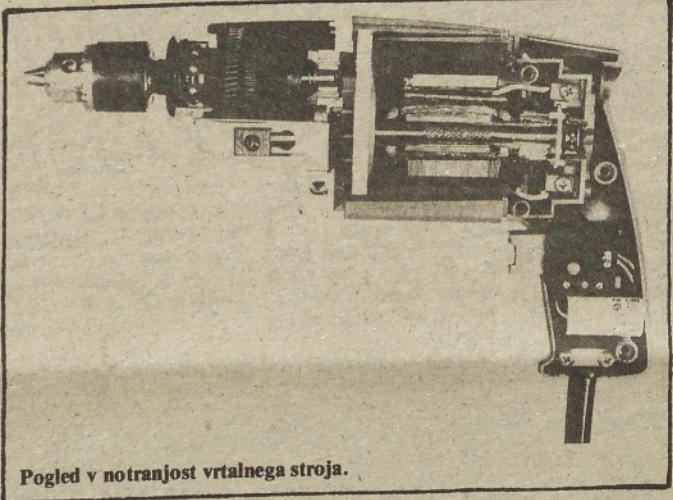
za hišna opravila

Električni vrtalnik

Osnovni namen električnega vrtalnika je bil še do nedavnega predvsem vrtanje lukenj v različne materiale. Vse bolj pa ga uporabljamo kot pogonski stroj za najrazličnejše priključke. Ta univerzalnost je še posebej poudarjena pri vrtalnikih, ki spadajo v sklop hobi sistemov oziroma garnitur, saj odpade na vrtanje le okoli 20 odstotkov vseh opravil, na žaganje s krožno žago kar 20 odstotkov, žaganje s povratno žago 8 odstotkov, struženje lesa 10

obliki vijajnice vzdolž stebra. Vrtalna glava dopušča vpenjanje svedrov s premerom stebra od 1,5 do 10 milimetrov, čeprav s posebnimi svedri, ki imajo širši obrezovalni del, lahko vrtamo v les tudi do 20 milimetrov premera. Posebni svedri z okrepljeno konico (WIDIA) pa so namenjeni za vrtanje betona. Poleg vidia svedra mora imeti vrtalnik za tovrstno opravilo posebej prirejeno vibracijsko vrtalno glavo.

Klip-klap vrtalniki se med seboj

Pogled v notranjost vrtalnega stroja.

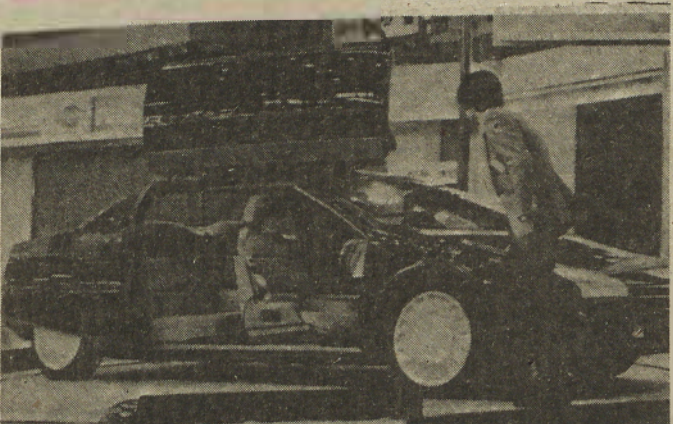
odstotkov, vibracijsko brušenje 10 odstotkov ter 22 odstotkov na ostala opravila, kot so brušenje s koluti, poliranje, vrtanje s kronsko žago, rezkanje, ščetkanje, struženje žive meje itd.

Za vse naštetje vrste dela seveda uporabljamo le en vrtalnik, zato je prilagojen tako, da zadovoljuje zahteve vseh delovnih operacij, predvsem glede spreminjanja delovnih hitrosti.

Kot smo v uvodu zapisali, je osnovni namen vrtalnika vrtanje lukenj v najrazličnejše materiale, kot so les, kovine, plastične mase, opečni zid, beton ter ostali gradbeni materiali. Za vse materiale seveda ne moremo uporabljati enakih svedrov. Pri klip-klap vrtalnikih uporabljamo za kovine, les in plastiko običajne spiralne svedre z dvema reziloma, ki potekata v

razlikujejo po tem, da imajo nekateri le eno hitrost, drugi dve, tretji pa brezstopensko, elektronsko regulacijo števila vrtljajev, kar velja za obe skupini vrtalnikov, tako za običajne kot za vibracijske vrtalnike. Enohitrostni stroj uporabljamo za vrtanje in pogon priključkov. Vrtalnik z dvema hitrostima je primeren za vrtanje v kovine in plastične mase. Vrtalnik s stikalom za elektronsko uravnavanje števila vrtljajev lahko uporabljamo za vrtanje brez predhodnega točkanja, za privijanje vijakov in za vrtanje materialov, kjer je potrebno manjše število vrtljajev. Pri vrtanju v opeko, beton in kamen pa uporabljamo izključno vibracijski vrtalnik. Vsi ti vrtalniki so seveda univerzalni in prirejeni tako, da lahko poganjajo vse klip-klap priključke.

MATIČERKI
"Če sem ti rekla, da so vsi moški enaki, tega ne jemlji dobesedno in ne preverjaj vsak večer drugega..."

AVTO PRIHODNOSTI — Japonska družba Nissan je na letošnji 25. avtomobilski razstavi v Tokiu prikazala tudi model NX-21, ki so ga oblikovalci zasnovali za 21. stoletje. Tehničnih podatkov nimamo, zapišemo naj le, da gre predvsem za obliko prihodnosti. Upamo, da je s slike razvidno, kako se odpirajo vrata...

RADIO MURSKA SOBOTA

5 najpopularnejših

vsak petek od 16.30 do 17.00 na Radiu Murska Sobota

LESTVICA TEGA TEDNA

1. Sunshine reggae — Laid Back
 2. Maniac — Michael Sembello
 3. Moonlight Shadow — Mike Oldfield
 4. Do my Ditty — Patric Gammon
 5. I like Chopin — Gazebo
- Vstopnice za Disco D Hotel Diana prejmeta Stanko Kramar Gančani 231 A 69231 Beltinci Darja Cifer Martjanci 59 — c 69221 Martjanci
- Nasha nova predloga:
Say, say, say — Paul McCartney in Michael Jackson
Dolce Vita — Ryan Peris
- Vaše glasovnice (dopisnice) pošljite na Radio Murska Sobota, Titova 29/1 69000 Murska Sobota, s pripisom: Za najpopularnejših pet

recept za vas

BIFTEK tako in drugače

Sestavine: 60 dekagramov goveje pljučne pečenke, sol, poper, olje, 4 jajca.

Očiščeno pljučno pečenko zrežemo na debelejšje zrezke, jih malo potolčemo in stisnemo v prvotno obliko. Na obeh straneh jih malo popramo, pomazemo z oljem in zložimo drugega ob drugega. Tako jih pustimo počivati nekaj ur. Pred serviranjem jih na vročem olju naglo spečemo po obeh straneh (5–6 minut). Tako ostanejo znotraj malo rožnati. Solimo v servirni posodi. Medtem pripravimo jajca na oko in damo na vsak zrezek po eno jajce.

BIFTEK NA DRUG NAČIN

Sestavine: 60 dekagramov goveje pljučne pečenke, poper, olje, sol, po okusu lahko dodamo še čebulo.

Meso očistimo, odstranimo kožice, razrežemo na debelejšje zrezke, solimo še pred uporabo. Ogrevemo kozico in v njej brez maščobe na vročem štedilniku malo zarumenimo zrezke po obeh straneh. Ne smemo jih prebosti, ker izteče sok. Medtem ogrevemo drugo kozico. Če imamo v jehed radi čebulo, uporabimo 1 ali 2 na drobno zrezani čebuli in ju dobro premešamo. Na čebulo zložimo popečene zrezke, popramo, polijemo z vročim oljem, pokrijemo in za 10 do 15 minut damo v vročo pečico. Polijemo čebulno maščobo in damo na mizo.

Za biftek rabimo meso, ki je nekaj dni bilo na ledu, le tako bodo zrezki mehki.

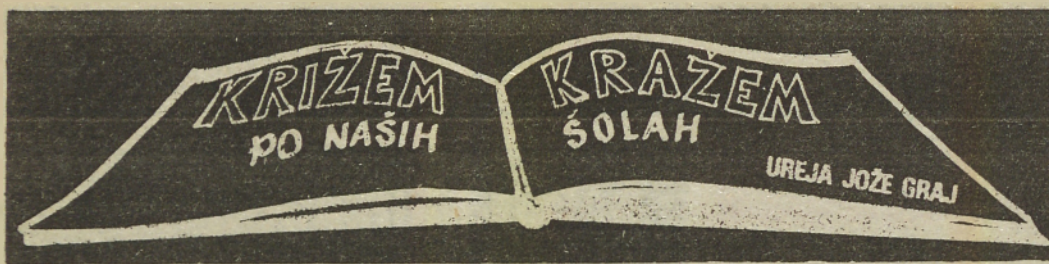
(Recept smo vzeli iz Kuharice Pomurske založbe)

RESNICA JE KRUTA

- Starejši moški se priljuje prikupni dami:
— Veste, jaz vstajam zelo zgodaj in to zato, ker grem spat s soncem.
— S kom pa bi hoteli pri teh letih?
- ZGODI SE
— Začetek med mano in ženo je bil izredno naključen.
— Kako to misliš?
— Jaz sem zažvižgal taksiju, ona pa se je obrnila...
Dalje pa sam veš.

avtor	predstav	medo	filmska	pozdrav	neraz-	veliko	slavenski
Marka	časa	na Hrva-	igralka	starih	ločno	finško	igrani
Napast		škom	Turner	Rimlja-	napisane	jezero	film
				nov	črke		
majhen oblak							
gora v julijah							
visok oficirski čin							
krško filmsko leglo				abdojbe			
				vдова Johna Lennona			
nobelij			ata				medna-
			dodatni				rodna
čikarka Kobilica			predlog				pogodba
črnka							
placito na račun, predlogom					Polejev oče v gr. mitu potomec		
ogljik	Novi Sad				ozek konec polotoka kretnja		
prepisni papir	predlog						igralna karta
roman Prežihla Voranica							
mesto v Bački ob Titu					moški povski glas		

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE — Vodoravno: kristal, lastovo, eternit, plot, za, TU, obor, okisi, m, strop, akt, oro, Nord, TD, Ita Rina, Jenisej, Al, moka.

Ob dnevu spominov

1. november je dan, ko zopet oživijo spomini na preteklost, ko znova oživi vsa bolečina in žalost za izgubljenim. Vsaj enkrat je to, vsaj enkrat se spomniš na vse, kar je bilo a je minilo, česar si se veselil, a se več ne moreš . . .

Prižgam sveče na grobu babice in dedka. Gorijo in njih plamen me popelje v preteklost, v srečno preteklost, ko sem, čeprav majhna pa vendar srečna, užila veliko sreče in ljubezni svojih starih staršev. Spomin mi uhaja nazaj, tja v čas pred petimi leti . . . Bila sem tako srečna ob dedku, ko sem ga lahko vsak večer poljubila za lahko noč, ko sem bila ob njem, ko sem poslušala njega, ki je znal tako zelo lepo govoriti in mi živo pričarati vse dogodke daljne preteklosti svoje mladosti. Veliko sem hotela vedeti in bila sem, kot radoživ otrok, ki s svojo trdovratnostjo hoče vedeti veliko več. A on me je razumel, mi ustregel prav v vsem, samo da bi bila njegova vnukinja srečna. In bila sem, pa čeprav se takrat še nisem zavedala, da vse enkrat mine, da ima vse svoj konec . . . Prišel je dan, ko je za vselej odšel zdoma. Bolezen je bila močnejša, vendar on, korajžen kot je bil, me je tolažil, se mi nasmehnil, kot bi mi hotel povedati, da se bova spet čez nekaj časa pogovarjala, da bova spet skupaj srečna, kot sta bila le dva, ki ju veže trdna in globoka vez razumevanja. Morda mi je hotel s tem nasmehom povedati, da naj ostanem še naprej trdna, pa čeprav bom izgubila nekaj najdražjega . . . Tega ne vem, ker takrat še vsega nisem doumela. Vendar je prišel dan, ko je znagala narava, ko je dobrega človeka, ki je bil poln ljubezni, naredila enakega sebi.

Takrat sem veliko jokala. Vedela sem, da ga nikoli več ne

bom videla, da bo ostala le gomila pokrita z zemljo. Vedela pa sem tudi, da ga ne bom nikoli pozabila, da njegov lik v meni ne bo zbledeel, da bo ostal v mojem spominu kot simbol ljubezni, ki se je enkrat tako raduješ, a mine.

Spomini počasi počasi oživljajo in prihajajo čedalje bližje. Že je tu drugi udarec usode, ki ji ne moreš uiti. Tu je dogodek izpred meseca dni, a še vedno se mi zdi, kot neresničen, še vedno ne morem verjeti, da je to res. Smrt babice . . . Tistega dne nihče ni čutil, da se bo nekaj zgodilo, saj je bilo vse polno življenja. Nisem hotela verjeti, a resnica je bila neizbežna. Babica je umrla in to čisto tiho, brez slovesa, brez vsakega pozdrava. Pa vendar je bila še dan poprej vesela in srečna, danes je bilo drugače. Spet nisem razumela, kaj mi pomeni njena izguba, a sedaj, po tolikih dneh, ko vedno znova čakam, da me bo poklicala in mi povedala to in ono . . . Sedaj razumem. Moje čakanje je zaman, zaman si želim, tako zelo želim, da bi se vrnila. Moja želja ne bo uresničena, pa naj bo še tako velika. Takrat, ko jo je pokrivala zemlja, ko je nekje votlo donelo in udarjalo, sem bila v mislih daleč proč. Tam, kjer sem bila srečna, tam, kjer mi je bilo lepo . . .

Sveče gorijo. Pa naj bo njihov plamen še tako majhen, nemiren, je dovolj. Dovolj je za moje misli, za moje spomine . . . Vem, da šele sedaj razumem, kako velika je bila moja ljubezen do obeh. A sedaj je prepozno. Ničesar več ne morem storiti, da bi tisto, kar je minilo, postalo spet živo. Ljubezen je velika, a še zmerom premajhna glede na usodo. Škoda le, da se tega zavežmo zmerom prepozno.

Bernarda Pintarič, 8. b. OŠ Puconci

POD JABLANO

Jabolka so debela in majhna, so pa tudi črvena in gnila. Jedla sem jabolko, pa sem pojedla črvička. Nisem ga videla! Jój, kako sem bila jezna nanj. Rekla sem: »Ti presneti črviček, zakaj si se sploh dal pojesti!« Potem mi je pa še eno jabolko padlo na glavo! Jój, prejoj! Prej sem bila jezna na črvička, zdaj pa na jabolko.

Brigita Balazek, 3. a OŠ Bakovci

Utrgala bom oljčno vejico . . .

Utrgala bi oljčno vejico in jo dala predsedniku ZDA Reaganu. S tem bi mu morala povedala, da nočemo — nočemo vojn in da bi radi mir med državami.

Morda niso razmišljali, kaj pomeni nastavljanje jedrskih raket v Evropi. S tem bodo uničili ves človeški rod. Naš mir je na tanki nitki, ki visi v velikem viharju in jo črna ptica lovi. Lovila jo bo tako dolgo, da jo bo dosegla. Čeprav sem majhno bitje, v primerjavi z njimi brez moči, pa bi le rada utrjala oljčno vejico — simbol miru.

Vem, da nisem sama, ki bi želela svetu mir. Toda kaj moremo mi, ko pa tistih nekaj ljudi hoče vladati vsemu človeštvu. Vsi se upiramo, pa nič ne zaleže. Sedaj imata glavno vlogo veseli.

Velika pridobitev za šolarje in vse vaščane Bunčan

Cesta Bunčani — Veržej, to je cesta, po kateri se vozi mnogo šolarjev, delavcev in drugih ljudi. Na zadnjem referendumu je šlo za to, ali jo bomo asfaltirali ali ne. Bili sta samo dve besedi: »da« — »ne«.

No, naši vaščani so stvar resno vzeli v roke in z »da« sprejeli odločitev, da jo bomo asfaltirali. Ta »da« je nas, šolarje, tako razveselil, da smo mislili, da sanjamo. Pa ni razveselil le nas, ampak vse vaščane Bunčan.

Ko smo se vozili v šolo in domov, smo zmeraj gledali, ali že vozijo gramoz. Nekega dne v oktobru smo zagledali tovornjake. Bili smo presenečeni. Spraševali smo se, ali bo že ta teden cesta asfaltirana. Seveda to ne gre tako hitro, vendar smo po tistem vsak dan upali: ko se bomo peljali domov, bo cesta že asfaltirana. Ko so gramoz navozili in z valjarjem povaljali, je ostalo še glavno delo — cesto asfaltirati. Končno so začeli. Bilo je zelo veselo. Samo nekaj dni in cesta je bila asfaltirana!

Na poti v šolo smo opazovali cesto, ki ni več navadna, ampak se vije pred nami v svoji novi, gladki preobleki. Prvi dan s kolesom ali peš po asfaltu je bil praznik za vse šolarje iz Bunčan. Peljali smo se po modrikasti, lepi, hitri cesti. Vselej, ko se peljemo v šolo ali doma, si mislimo, da je ta cesta mnogo hitrejša.

»Vidite.« nam pravijo starejši ljudje. »ta cesta bo služila predvsem vam.« Prav imajo. Čudovito je, da je referendum za krajevni samoprispevek uspel, in čudovito je, da je krajevna skupnost Veržej tako hitro uresničila naše načrte. Tako veseli smo, ko gremo v šolo in ne pridemo tja prašni ali blatni!

Franc Petovar, 8. raz. OŠ Veržej

beseda dve o . . .

POHOD V NEZNANO — Pred kratkim smo imeli prvi športni dan. To je bil pohod v neznano smer. Za cilj je vedel le vodič. Vzpenski smo se na griče in opazovali lepo jesensko naravo. Končno smo prispeli na Police in se za dalj časa ustavili pri spomeniku padlemu kurirju. Pogovarjali smo se o vojni, zapeli partizanske pesmi in se poklonili spominu padlega kurirja. **(MIHAELA MLAKAR, OŠ Spodnja Ščavnica)**

OB GROBU TALCEV — Učenci naše šole posebej skrbimo za spomenike padlih v okolihu Vidma. Tudi letos smo jih pred dnevom mrtvih očistili in okrasili. Pri spomeniku talcem ob Blaguškem jezeru pa smo pripravili spominsko slovesnost. **(DARJA SEVER, 3. a raz. OŠ Videm ob Ščavnici)**

PRIŽGALI SMO SVEČE — Kot vsako leto smo tudi letos pionirji naše šole obiskali pokopališče v Murski Soboti in se spomnili padlih borcev. Poklonili smo se tudi spomenu 615 borcev Rdeče armade, ki so prav tako dali življenje za našo svobodo. **(BOJAN FICKO, OŠ Edvard Kardelj M. Soboti)**

O DNEVU MRLVIH so pisali še: Valerija Kocbek (OŠ Sp. Ščavnica), Sonja Sket (OŠ Stogovci), Alenka Hamer (OŠ Stogovci) in Ernest Belcl (OŠ Stročja vas).

PLANINSKI IZLET — Pred kratkim sem hodila s planinci na izlet v Jeruzalem. Sklasi smo se peljali iz Cezanjevec čez Kamenskik. Mekotnjak, skozi Žerovince in Ivanjkovec v Veličane. Tam smo pustili kolesa in da je bil peš. Vzpenski smo se med vinogradi. Ravno takrat so tregali grozdje. Vsakemu planincu so dali en grozd. Kmalu smo prispeli na Jeruzalem. Tam smo si ogledali okolico, se okrepčali, nato pa se spet vračali proti domu. **(MIHAELA ZAVRATNIK, 4. a OŠ Cezanjevec)**

IZLET V SRBIJO — Delegacija učencev naše šole vsako leto obišče pohajeno osrednjo šolo Momčilo Živojinovic v Mladencu. Pred kratkim smo se spet uvrstili na pot iz Radenec do Mladencu. Na izletu smo obiskali tudi Jasenovac in grobnico Iovariša Tita. Naši vrstniki so nas lepo sprejeli in skupaj smo preživeli dva dni. Navdušili smo nova poznanstva in še poglabili naše prijateljstvo. **(HELENA ŽNIDARIČ, 8. b OŠ Radenci)**

Paul Busson

UPORNIK MELHIORE (DNEVNIK IZ FRANCOŠKE REVOLUCIJE)

Prevedel: Vladimir Komidar

51

„Zgoli iz navade. Vrli oče Gautier je domala enako govoril kot vi. Obema zavidam. Dobro spitel!“

Vzel je pručko in se umaknil v temen kot. Slišal sem, da je globoko vzdihnil.

V ključavnici so zarožljali ključi. Železna vrata so škripaje nastejaj odprli. Osemnajst spečih pripornikov se je nehote obrnilo. Mornjaki so neumljivo besede.

Vstopil je ključar, držeč v roki medlico, za njim pa komisar s trobarvnim šalom. Skrbno je še enkrat pregledal listino, ki mu jo je izročil uradnik in polglasno vzdihnil:

„Državljan Dronte!“

Vstal sem in opazil, kako veselo iznenaden je bil komisar. Vzel je ječarju iz rok svetilke, mu naročil, naj ostane pri vratih, sam pa se mi je urno približal.

„Jaz sem komisar Cordeau!“ je hlastno in lahno spregovoril.

Pred mano je stal učitelj Hemmetschnur, ki sem ga vzel s seboj na pot iz gradu Krottenriede.

„Tu se lahko pomudim le nekaj minut“, je ravnodušno in enolično spraviš iz sebe, čeprav mu je svetilka v roki zarežljala. „Iskal sem vas v vseh ječah, ko sem vam odkril ime na listi na smrt obsojenih. Iz te ječe vodijo na morišče. Vem vse. Čeprav sem poslal na morišče že mnogo preklelih aristokratov, bi se vendar rad na licu mesta spremeniš v blagega Hemmetschnura na gradu Krottenriede, samo da bi vam rešil pošteno, zame tako dragoceno življenje. Ne hodite naokrog, ne govorite ničesar. V vsaki ječi so ovađuhi, tudi v vaši. Govoril sem s predsednikom sodišča. Obtožba je lažna, vam ni bilo za to, da bi rešili Lamballeovo, temveč ste hoteli kot zvesti republikanec odvrniti nevedno ljudstvo od preneljenega dejanja, zaradi katerega so bili uprepaščeni vsi upi, da bi izsledili in raziskali nevarne načrte, pri katerih je sodelovala tudi kneginja. Verjeli vam bodo. Kmalu vam bodo podelili visok položaj, ki vas bo za vselej obvaroval. Ne zmičujte z glavo. Ta predlog morate sprejeti, sicer vas bodo usmrtili. Če me niste razumeli, sklenite roki, kakor da bi nečesa prosili. Ker tega niste storili, me torej razumete. Zdaj se začne potrebna veseliga. Ne bojte se me, saj vam bi rad poljubil roko.“ Nadaljeval je na glas: „Torej oklevate? Mar nočete povedati, kje se skriva pobegli izdajalec? Prav. Jutri boste stali pred svojimi sodniki. Ne pozabite, da je sredi likterske butare sekira.“ Delal se je jeznega, udaril z nogo ob tla in pomignil ključarju. „Državljan Gaspard, ti si mi osebno odgovoren za tega nevarnega človeka!“

Ključar je zagodrnjal, mi posvetil v obraz in rekel:

„Tej glavi je že sojeno. Na svoj posel se razumem, državljani komisar.“

Učitelj ga je z nasmehom potrepal po rami, nato pa sta odšla iz ječe. Zaloputnila sta vrata, v ključavnici pa je zaškrtal ključ.

„Francois!“ je nekdo zmerjal med spanjem. „Poglej, kateri preklesti kmet pa vozi po dvorišču — — —“

Potem je vse umolknilo.

Tema je kapljala kot smola. Sredi noči sem uzrl pred seboj obličje lse Bekčija, ki me je dobrohotno gledal. Ozka brazgotina med obrvmi se je svetila kot jutranja zarja.

Ne bom lagal — — — sem zašepetal.

V neprodni noči sem se zleknil po tleh, da bi se nekoliko odpočil

43. SMRTNA OBSODBA MELHIOREJA DRONTEJA

Po zajtrku, ki nam ga je bil prinesel ključar na svoji deski, je prišel po trojico izmed nas, da bi nas odvedel k sodni razpravi. Poleg mene so peljali zalo mlado ženo, ki je zvečine ihtela na pogradi, in kateri so gospe v naši ječi poklanjale le malo pozornosti. Tretji je bil visokorasel prevzetnež v temnomodrem z zlatom vezanim suknjičem in belimi nogavicami. Pri včerajšnjem predstavljanju nisem razumel sotrpinoevega imena. Pozornost mi je vzbudilo edinstveno spoštovanje, s katerim so se bili zaprti aristokrati obračali nanj, in malomarno vedenje, s katerim se jim je odzival. Medtem ko je privoščil vsaj nekaterim nekaj besed, se je zame komaj zmenil. Za ženo in visokorodnim gospodom sem stopal sam med vojakoma, ki so mi ju posebej določili za stražo.

Po ozki strašno umazani ulici, na kateri je gnila vsakovrstna nesnaga, so nas vodili k staremu postopju, nad katerega obokanimi vrati je plapolala trobojnica.

Vzhičenost, v kateri sem bil prebil včerajšnji dan, se je razblinila. Misel, da bo ta dan eden izmed mojih zadnjih dni, je legla name težka kot svinec in me navdala s topo bolečino. Imel sem vtis, da imajo celo negibni predmeti okrog mene posebno pošastno obliko, da, tudi jutranji svit, ki je prodiral skozi okno kot skrivnosten rdečkast soj.

Ko nam je vojak namignil, da smemo sesti, sem se znašel med mlado zdaj pa zdaj vzdihujočo ženo in gospodom v modrem suknjiču, ki je strogo in odmaknjeno zrl predse, ne da bi se za kogarkoli zmenil. V presledkih je potegoval iz žepa zlato tobačnico v obliki hruške in z uglajeno kretnjo njuhal. Pred nami je na vzvišenem mestu stala težka miza z rezljanimi nogami, na kateri so bile vse pisalne potrebščine. Ob stenah so se stegovali bledi, dolgolasi vojaki, ki so imeli po večini lesene coklje na golih nogah, puhajoč iz svojih

porcelanastih pip smrdljiv dim. Ko so dali z bobni znak, da prihaja revolucionarni sodni zbor, so se polagoma vzravnali. Ukazali so nam, naj vsedemo in počakamo, da posedajo sodniki za veliko mizo.

Ogledal sem si močte, ki so si lastili pravico, odločati o dolgotrajnem življenju. Prvi je bil pri mizi z leve strani obrtnik z neumitima raskavima rokama, katerih odtis mu je bilo poznati na robu rdečkaste čepice. Med njim in stalno pokašljujočim, očitno bolehnim možem upadlega rumenastega obličja se je bohotil mlad črnolasec izredno drznega, vendar ne odbijajočega obraza. Pod košatimi obrvmi so se mu iskrale nemirne, temne oči. Dolgi, skrbno počesani lasi, bele hlače in visoke škornje. Ko je iztegnil nogi pod mizo, in namignil uradniku v natrpanem zadnjem delu dvorane, in pomenljivo brskal v kupici spisov, ki so ležali pred njim. Nekaj je naročil prisednikom in suhemu pisarju na ozkemu koncu mize, naslonil komolca na mizo, podprl z dlanema brado in nas po vrsti meril s pogledom, ki je terjtel najgloblje spoštovanje.

Šele ko je v ozadju zavladal popoln mir, se je naslonil v naslonjaču, tako da se mu je modro-belo-rdeča preveza okrog telesa napela, se igral z listom papirja, nato pa s počim in narejenim glasom pozval:

„Državljanica Beaujeuin!“

Mrmranje, odkaljevanje in pljuvanje za nami je pomenilo, da so poslušalci napeto prisluhnili.

Ko je mlada žena poleg mene, zaslišala svoje ime, je kriknila. Vstala je, se spet razjokala in šil z robčkom otrla oči. Smilila se mi je. Prikupna, z rdečkastimi in zaprte rožami posejana obleka, ji je bila zelo zmečkana in zaprta. Z roko je večkrat pogladila gube. Nedvomno jo je kar nekaj zunanost prav tako skrbela kakor izid postopka, pri katerem ni bilo niti prič niti obrambe, in katerega namerna kratkotrajnost je vzbujala malo upanja.

Predsednik se je vzravnal, napravil z desnico lepo kretnjo in govoril s poudarkom, kakor da bi hotel deklamirati:

„Državljanica Beaujeuin, skrbno mi sledite besedam! Preudarite svoje odgovore, kajti čas nam je odmerjen. Ne pripadate namreč nam, temveč ljudstvu! Obtoženi ste, da ste v svoji kleti tri dni skrivali barona Hautecornea, čeprav ste morali vedeti, da je na listi osumljenec. Kaj boste povedali?“

„O, moj bog“, je zajecjale ženska. „Ljubila sem ga — — —“ Sodnik se je smehljaj. Od zadaj je bilo slišati grob ženski glas:

naši kraji in ljudje

Na vrsti ulična razsvetljava

Dobrovnik je največja narodnostno mešana vas v lendavski občini in s skoraj 900 prebivalci tudi ena izmed večjih v občini. Ko so se pred leti opredelili za gradnjo kulturnega doma, je bil marsikdo pesimist, misleč, da tako velikega zaloga ne bodo uresničili. Kulturni dom je zgrajen s pomočjo vaščanov, ki so vložili veliko truda, občine in republike. Le na opremo bo potrebno še poskrbeti. Dobrovničani so seveda ponosni na svoj kulturni dom, v njem pa so dobili prostore vsi, ki želijo delati na kulturnem, mladinskem in družbenopolitičnem področju.

Pred nedavnim so asfaltirali tudi okolico do doma, tako da je sedaj ta objekt

dejansko shajališče vseh vaščanov. Velika pridobitev je tudi asfaltirana cesta med Kobiljem in Dobrovnikom. Tu se je pokazala solidarnost med obema sosednjima krajevnima skupnostima pa tudi s cestarji in združenim delom. Dobrovnik je vas, ki ima domala vse vaše ulice asfaltirane, imajo tudi vodovod, bencinsko črpalko, več trgovin, šolo in vrtec, zdravstveno postajo in lekarno. Kraj se je v zadnjih letih močno spremenil tudi zaradi dobro zastavljenega dela krajevnih skupnosti, ki je uredila osnovne komunalne probleme. Priljubljeni potrebam vaščanov je vodilo vobam krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, saj samo tako

Vaščani Dobrovnika so sedaj z asfaltno cesto povezani tudi s Kobiljem. Cesto so asfaltirali s skupnimi močmi obeh krajevnih skupnosti, cestnim skladom in organizacijami združenega dela.

lahko pričakujejo pomoč slehernega delavca in kmetovalca. Pred vaščani je sedaj nova naloga.

Urediti bo potrebno ulično razsvetlavo. Problema ne bo, pravijo, saj ga tudi doslej ni bilo, zakaj velika večina vaščanov vedno podpre dobre ideje in akcije s prostovoljnim delom ali s sredstvi.

Še nekaj besed o kulturnem domu: Dokler ga niso imeli, je bilo kulturno življenje močno ohranjeno. Ni bilo prostora, kjer naj bi takšno dejavnost organizirali. Potem, ko so zgradili kulturni dom, so ustanovili tudi folklorno in dramsko sekcijo, v bodoče pa bodo ustanovili še druge. Največja narodnostno mešana vas v občini želi namreč ponovno biti v ospredju delovanja na kulturnem področju, za kar

imajo sedaj vse možnosti. S sredstvi so seveda na tesnem, a jih bodo za koristne stvari vedno zbrali.

V bližini Dobrovnika je idilično Bukovniško jezero, ki še vedno ni urejeno. Turizma seveda ni moč graditi samo na tem, da bi ob jezeru bilo možno taboriti. Potrebno bi bilo zgraditi gostinski objekt, ki bi obiskovalcem kaj ponudil. To je stara želja krajevnih skupnosti, a vendar še vedno neuresničena. V teh jesenskih dneh, ko je tudi v dobrovniških gorah trta dobro obrodila, ljudje razmišljajo o načrtih za prihodnje leto. Dela je še veliko. Kraj mora postati še lepši, to pa bo lahko le, če bodo vaščani združeni poprijeli za delo, kot so to storili vedno doslej.

Jani D.

V Dobrovniku so v zadnjih letih posvetili veliko skrb pri urejanju komunalnih problemov. Uredili so tudi pločnike, sedaj pa jih čaka še ulična razsvetljava. (Jani D.)

Novo naselje dobi svoje ime

Predlog sveta krajevnih skupnosti Lendava bo celoten kompleks, ki je na osnovi zasnove načrta določen za gradnjo, kmalu dobil ime Naselje Prekmurjske brigade. O tem so se pripravljali na zadnji seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava, odločil pa bo sprejel zbor krajevnih skupnosti na prihodnji seji. Prekmurjska brigada ima dom in imenuje tudi naselje, ki bo, ko bo dokončno zgrajeno, šlo v lastnoročno upravljanje. Geodetska uprava občine Lendava je pripravila vso potrebno dokumentacijo in jo poslala v zborni izvršni svet in zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine.

Jani D.

Ponekod se vedno po polževo

Vodovodno omrežje je, posebej za taven občinskih sredstev, se je zataknilo — pri vsi prevečkrat — pri „papirni“ za dovoz vode v svoje domove bi morali dva krat plačati asfaltno prevleko na cesti Gornja Radgona — Zato se že v začetku leta, ko ta potrebna dela s potrebnimi dokumentacijami, kjer bi vrtali, kopajo

GLOSA

„Kaj, kasneje so se par krat posredovali, dragocenega „blagostova“ še vedno ni. Zima pa je pred vrati in kot kaže, bodo z gradnjo vodovodnih priključkov vaščani Podgradja morali počakati na prihodnje leto. Da se bodo stroški takrat povišali vsaj za polovico ni nobenega dvoma. Vse močnejše žrtvami nevarnega dela odni, žrtvami nevarnega dela odni, govornih pri sohoškem tozdu za vzdrževanje, ki se upravičeno sprašujejo, kako dolgo jih bodo še vleči za nos. Gotovo je, da bodo ob takšnem odnosu, (ne)reševanju formalnosti še naprej po polževo, tudi sami pošteno premišlili, preden bodo pripravljali, čeprav za lasten razvoj, odmerili del iz vse tanjših družinskih proračunov v prihodnje.“

vp

SOLSKI KUCHAR

— Mama je bila najbrž vesela, še posebej pa zdaj, ko jo lahko zamenjaš pri delu v domači kuhinji.

»Moram priznati, da doma vseeno rajši počnem kaj drugega, delam to in ono na gruntu, v kuhinji pa le občasno pomagam, kadar je treba pripraviti jedila za več ljudi.«

— Pa v šoli?

»V šoli je seveda drugače. Tu sem sam, ker je učencev le okrog 40, in z veseljem pripravljam malice pa tudi kosila, ker imamo celodnevno šolo.«

— In kaj otroci najraje jedo?

»Mislim, da so najbolj veseli, kadar so makovi rezanci in razne jedi z omakami.«

Kadar Jožetu čas dopušča, speče tudi potice, kot so zavitki, buhtelji in krofi. Vse delo v glavnem opravi sam. Tudi posodo opere. Pa naj še kdo reče, da to ni fant od tare!

JOŽE GRAJ

Solski kuhar Jože Suhit — Foto: J. G.

SREČANJE

Kadar solski zvonec oznanja glavni odmor, torej čas za malico, postane osrednja osebnost na šoli kuharica ali kuhar, tako kot je v Markovcih, kuhar, ker tam gre za redkost, smo se odločili, da vam tega markovskega kuharja nekoliko pobliže predstavimo.

Pravzaprav je JOŽE SUKIT Sulinčar, in to že nekaj mlad fant, saj ima le 23 let. Za kuharja se je izučil v Radencih in se najprej zaposlil v eni izmed zasebnih gostiln. Določa ga je veselilo, toda moral se je precej dolgo voziti in velikokrat je bilo potrebno delati za praznike pa ob sobotah in nedeljah, zato se je raje odločil za markovsko šolo, čeravno manj zasluži. Solski kuhar je zdaj že drugo leto. In zakaj se izbral ravno ta poklic, ki sicer med moškimi ni ravno priljubljen?

»Doma smo bili sami dečki in mami je bila treba kdaj pa kdaj pomagati. Mene se odločil za ta poklic.«

VESTNIK, 17. NOVEMBRA 1983

Cestno podjetje Maribor TOZD za VVC Murska Sobota

obvešča

uporabnike cest, da bo cesta R 358 na odseku CRENŠOVCI — RAZKRIŽJE zaprta za ves promet od 21. novembra 1983 do predvidoma 15. decembra 1983 zaradi večjih vzdrževalnih del na mostovih v Razkrižju. Obvoz bo urejen s prometno signalizacijo in bo potekal iz Črenšovca prek Lendave ali Veržeja in iz Razkrižja prek Murskega Središča ali Križevca.

BOLNIKI, POZOR!

HERMELIKA — NARAVNO ZDRAVILO

spet v zalogi!

Letos teče 20. leto, odkar predelujem zdravilno zelišče HERMELIKO — (SEDUM MAXIMUM) v tinkturo, s katero uspešno in učinkovito zdravim bolnike, ki bolujejo za boleznimi kot so: revmatizem — (sklepni, živčni, mišični), ishias, šen, otekline nog, šir na matizem in dvanajsterniku in druga notranja vnetja, mehurja, gastritisa, sveže in stare opekline, posledice udarcev, slaba prebava, gastritis, želodčni in črevesni katar, tudi odprte krčne žile — stare po več deset let in sveže — trombozo, arteriosklerozo, ekceme, glavobol, HERMELIKA uravnava premalo ali preveč želodčne kisline na normalno, zdravi ozeblino in vse vrste oteklin, hemoroidov, tumorjev na maternici, beli tok, vnetje jajčnikov in maternice, otdrine na dojkah, udarce in podplutbe, nahod, vnetje sinusov, kraste v nosu, gripo, angino, in še veliko drugih bolezni.

Za interesente imam vedno na ogled več sto pisem anketiranih ozdravljenih bolnikov. Ko ste bolni, ne morete koristiti ne sebi niti skupnosti. Iskreno vam priporočam, zdravite se z mojim preparatom!

Če se želite tudi vi zdraviti z mojim naravnim zdravilnim zeliščem, mi pošite TAKOJ in vedno, ker imam zdravilo spet na zalogi.

Na kratko opišite svoje bolezni. HERMELIKO (tinktura) BOM DOSTAVIL V CELJE, MARIBOR in MURSKO SOBOTO po 15. DECEMBRU 1983!

Jaz pa vas bom pisмено obvestil o točnem kraju in datumu, kjer bom zdravilo izdal.

Zdravljenje z zdravilno hermeliko vam iskreno priporočam, ker se boste sorazmerno poceni in hitro pozdravili.

Pišite na naslov: PREDELAVA ZDRAVILNIH ZELIŠČ, HERMINA — (STIPE PIVČEVIČ). Gliniška ploščad 8/1. nadstropje, 61113 LJUBLJANA-Bežigrad.

OPOMBA: HERMELIKO lahko tudi dobite v Ljubljani na tem naslovu. Moj telefon je: 061-348-170.

„ELMA“ Tovarna gospodinskih aparatov in elektromateriala Ljubljana TOZD ELEKTROMATERIAL Proizvodnja elektromateriala Lendava n. sol. o.

Razpisna komisija po sklepu delavskega sveta TOZD

RAZPISUJE

dela in naloge

DIREKTORJA TOZD

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visoka izobrazba tehniške, ekonomske, organizacijske ali pravne smeri s 5 leti delovnih izkušenj
- višja izobrazba tehniške, ekonomske, organizacijske ali pravne smeri s 8 leti delovnih izkušenj
- moralno-politične vrline

Dela in naloge direktorja se razpisujejo za dobo štirih let.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov ELMA TOZD ELEKTROMATERIAL LENDAVA, Kolodvorska 8, Lendava — za razpisno komisijo.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

DO LJUTOMERCAN Kmetijstvo in predelava n. sol. o. Ljutomer TOZD Živinoreja-poljedelstvo TOZD Vinogradništvo

OBJAVLJATA

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih kmetijskih strojev:

1. kombajn „UNIVERZAL“, izklicna cena 600.000,00 din
2. traktor „FE 540“, izklicna cena 150.000,00 din
3. sejalnica „EXOMAT“ za koruzo, štiriredna, izklicna cena 40.000,00 din

Javna licitacija bo 26. nov. 1983. leta ob 8. uri pri mehanični delavnici na Podgradju.

Pred pričetkom na dan javne licitacije med 7. in 8. uro morajo interesi plačati 10-odstotno varščino.

Ogled strojev je možen 1 uro pred pričetkom javne licitacije.

Za izlicitirane stroje pa je potrebno plačati razliko v ceni najpozneje v 8 dneh in jih tudi dvigniti.

VANDALIZEM NA POHODU

Če se radoveden domači ali tuji turist napoti v (Slovensko Krajino) Prekmurje, se bo gotovo napotil tudi proti Lendavi. Spetoma se bo morda ustavil v Beltincih, da si ogleda to staro vas, novo tovarno in znameniti grad grofov Zichyev s parkom, ki je nekoč sodil med hišice našega Ravenskega.

Grad, ostareli sopotnik naše zgodovine, je v zadnjih vzdihljajih, s težavo se upira propadanju. Ni še dolgo od tega, ko je bila v grajskih prostorih šola, ki je vzdrževala grajsko poslopje in čuvala okolico — park. Šola se je potem preselila v novo sodobno stavbo, grad pa je začel naglo propadati. Pravijo, da so neodgovorneži kot vihar opustošili okna, kot grdo neurje okrušili grajsko notranjost. V vodnjaku so klopi, stoli, na dvorišču najdeš poškodovano peč.

Pristovoval sem seji kulturne skupnosti in tako tudi razpravi, na kateri so poudarjali, kako mačehovsko se obnašamo in še grše ravnamo s kulturnimi spomeniki, zgradbami, sploh gradovi. Zato prevzemam odgovornost, da napišem resnico. Gradovi so povsod v svetu dragoceni spomini, so kot simfonija o ohranitvi našega ne-

koč trdega življenja. Zato hočemo ohraniti stare zgradbe kot spomine, dokumente preteklosti, ki opredeljujejo mišljenje našega življenja ob Muri. V minulem obdobju smo sramotno zanemarili podedovane vrednote, ne da bi se zavedli, da se obnašamo nesamozaščitno. Praksa kaže, da nismo sposobni niti ob vsej delegatski bazi in mogočnimi direktorji, doktorji znanosti, magistri... na zadruženem domu nadomestiti polomljeno strešno opeko in pravočasno preprečiti škodo. Enako velja za gradove, stare šolske zgradbe in drugo. Ali smo se zaprli v svoji egoizem? Mar vidimo le svojo počitniško hišico? Kje so mladi? Kaže, da smo ob zanemarjanju vzgoje za kmetijska dela zanemarili tudi vzgojo za spoštovanje naše dediščine.

(Prirejeno pisanje Dinija Titana)

Vse več nas je!

Če verjamete ali ne, toda v pokrajini ob Muri nas je ta čas bistveno več kot recimo po popisu iz leta 1981, ko nas je bilo popisanih natanko 130.442 „duš“. Posebej ob koncu tedna se številka zaokroži na 150 in več tisoč. Mati narava, ki nam je (tudi) letos natresla obilo plodov, namreč neustavljivo privlači naše znanke, sorodnike, prijatelje in druge iz bližnjih in oddaljenih mestnih središč, da se tudi oni naužijejo njene radodarnosti. Pa naj še kdo reče da smo zgolj provinca in „bogu za hrbtom“!

ZADETKI V ČRNO

Na področju cestnega prevoznitva, zlasti še v avtobusnem prometu, vlada pravi pravcati kaos, poslovanje na železnici spominja na srednji vek in v PTT prometu lahko — če bo šlo tako dalje — v kratkem pričakujemo infarkt, so bili brez dlake na jeziku nedolgo od tega na območju gospodarski zbornici v Murski Soboti. Nič kaj rožnate diagnoze in „prerokbe“, le da nekaj manjka — imena in priimki odgovornih namreč! Pa kakšen pameten ukrep tudi ne bi škodil!

CVETOBER BODIC

Ob — časovno že kar odmaknjenem sicer pa itak bolj kot ne pozabljem — dnevu inovatorjev (12. oktobra) se nam je kar milo storilo, ko smo se domislili, kako se ponekod na vse kriplje naprezajo, da bi prišli vsaj do ideje, če že ne do „materializacije domače pameti“. Svetal zgleb bi lahko bila recimo apaška Lina, kjer so si pred vhomom v jedilnico omislili kar „predalček za inovacije“. Vsekakor zanimiva poteza, le to smo pozabili vprašati, če tudi kaj koristi se pravi, če se v njem sploh kaj najde.

PREDLOG ZA PREKRSTITEV

Priznati moramo, da smo s temle predlogom dolgo odlašali, kajti bali smo se, da si ga utegne kdo napačno razlagati. Gre za naš mestni (be-zi: soboški) vsakdan, ki ga vse bolj in bolj kazijo takšne in drugačne, bolj zlasti pa manj prijetne vonjave in dišave. Že davno smo se nehali spraševati, kje in kaj smrdi — smrdi pač, in to venomer. Ne pomagajo ne spreji ne vetrovi ne zapiranje oken ali vrat. Če verjamemo, da je Sobota izvedena iz besede „sopota“ — tam, kjer se srečajo pota — bi v skladu z razmerami in predvsem izvirnim pomenom lahko prebivalci zdaj sklepali, da smo tam, kjer se srečuje „smrdota“!!!! (brž)

DARKO REPIČ

POKORA

Na majhni Skledarovi kmetiji v Črensoveh za številčno družino ni bilo dovolj dela, zato sta se najstarejša sinova odpravila s trebuhom za kruhom v Varaždin. Starejši Karč se je tam izučil za peka. Mlajši Janči pa za mizarja. Komaj sta pa dobila nekaj pomožniških plač, so deželo začele pretresati gospodarske krize. V trgovinah se je začelo kopičiti neprodano blago, med ljudstvom je bilo vse manj denarja in vse več brezposelnih. Tudi onadva sta se kmalu znašla na cesti z delavsko knjižico v roki in nekaj prihranjenega cvenka v žepu. S prvimi vlakoni sta se vrnila domov, kjer sta živovarila in neprenehoma hodila v Soboto na horzo dela moledovat in prosit za kakšno

Ze skoraj obupana in žejna sta se sedla za mizo na vrhu restavracije, pred katero je bila velika tabla, na kateri je bil naslikan zamorec, ki je držal v rokah skodelico kave. K njima je pristopil lepo oblečen natak, se priklonil in po francosko dejal: »Želita, mlada gospoda!« Karč se je obrnil k Jančiju in mu dejal: »Na nek način mi dopovej ali pokaži, da bi rada vsak dva deci belega vina.« Natakarju so se zasvetile oči, poka- zal je bele zobe in se glasno nasmejalo. »Kaj je pa vaju sem prignalo.« Samo še nekaj besed in bili so skupaj. Natakar je bil Prekmurec, doma iz Turnišča. Že pet let je živel v Franciji, tako da je v Marseju poznal že vsak kotichek. »To moramo zali-

Boris Horvat

Trgovine z večjo tradicijo so dosti dražje od na novo odprtih, vendar nobena ni prazna. Angležem zelo veliko pomeni, kje kupujejo, pa tudi znak tovarne je pomemben. Če je na majci znak Fred Perry, stane ta gotovo 6 funtov več. Najdejo pa se tudi dobre stvari za malo denarja. Poglavitje zase pa je iskanje samopostrežnic. Te so res dobro skrite, tako da jih tujec zelo težko najde in gre zato jest v restavracije, ki pa so za študentski žep predrage. Nedaleč od ulice Oxford Street je ulica Carnaby Street, znana po slikovitih trgovinah. V cestni tlak so vdelani zanimivi ornamenti. Prehodna je samo za pešce. Ornamenti na tleh so glavna značilnost ulice, ki jo je proslavila ne le v Angliji, ampak je znana po vsem svetu. Človek ne more le pešati po ulici Carnaby Street, ne da bi kaj kupil. Tako sva tudi midva kupila dve srčici, in to za dva funta eno. Pocen, a ne? Tako sva se prepričala, da lahko v trgovinah najdeš poceni in dobre stvari.

Ker je mestni promet v Londonu zelo drag, sva tudi danes po njem kar pešala. Čeprav sva bila kar precej utrujena, sta naju seneč in sok tako osvežila, da sva se napotila v narodno galerijo, ki je znana po vsem svetu. Če bi človek res hotel videti vse umetnine, ki so tu razstavljene, bi potreboval več dni, ne pa dve uri, kol sva jih imela na voljo midva. Ustavljala sva se le ob najbolj znanih slikah, tako da sva v dveh urah vseeno nekaj videla. Posebno mesto ima Leonardo da Vinci. Mnogi sedijo pred njegovo sliko Žene z otrokom in jo gledajo po več ur. Mnogi se poskušajo tudi meriti s italijanskim mojstrom. Sedijo pred njegovo sliko in poskušajo narisati čimboljše kopijo. Po petih minutah hoje od narodne galerije je pri znamenitem Big Ben sva stopila na ladjo, ki naju je po Temzi odpeljala na Greenwich. Peljali smo se pod številnimi mostovi, tudi pod znamenitim mostom Tower Bridge. Vodič nam je sproti razlagal zanimivosti o mostu in zgradbah, ki stojijo vzdolž reke. Ko smo se bližali končni postaji, smo že od daleč videli lepe bele zgradbe, ki so značilne za Greenwich, velik park, na vrhu katerega je Flamsteed House. Skozi Greenwich teče začetni poldnevnik, ki je označen le s črto na preprosti belonski plošči. Flamsteed House je ena prvih astronomskih ustanov, kjer so natančno merili čas in opazovali nebo. V Londonu sa se zopet vrnila z ladjo po umazani Temzi. Pri Rustinovi naju je čakala obilna večerja. Tu sem prvič jedel sadni rižoto. Če ne bi poskusil, ne bi nikoli verjel, da gresta sadje in riž skupaj.

Ker je imela Vesna probleme z ledvicami, sva imela priložnost spoznati zdravniške storitve tudi v Angliji. Ljudje, ki so delali v ambulanti, so bili

„ČE ŠTUDENT NA RAJŽO GRE: ...“

zelo prijazni pa tudi čakala njsva dolgo. Razmišljala sva, da bi potovanje prekinila, vendar je zdravnik menil, da ni potrebno. Potem sva se takoj napotila v mesto na ogled londonskega gradu Tower of London, mosta Tower Bridge in Hyde Parka. Najprej sva si ogledala londonski grad, v katerem so nekoč bili zapori in kjer so izvrševali smrtno kazni. Danes je tu velik muzej starinskega orožja in vojaške opreme. V sliki in besedi so predstavljene razmere, ki so vladale v takratnih časih. Najmanjša celica v zaporu je imela toliko prostora, da je človek lahko v njej le čepel. Precej žalostno, zato sva tudi midva po-

(Speakers Corner). Puščice so naju usmerjale, a odra njsva videla nikjer. Končno sva se le opogumila in povprašala starejšega možakarja, kje ga naj iščeva. Stali smo tik ob njem. Presenečena sva bila, saj je bil oder le košček ograjene trate. Mož, ki sva ga zaustavila, nama je povedal, da to sprašuje mnogo turistov, ker vsi pričakujejo kaj drugega. Izkazalo se je, da sploh njsva ustavila Angleža, ampak Čeha, ki je zelo dobro govoril angleško. Mož je bil gostobeseden in kmalu smo se zapletli v pogovor. Zanimala ga je, kako je pri nas s svobodo govora, kaj mi mislimo o vdoru Sovjetske zveze v

King's college, ena od mnogih fakultet v Cambridgenu

stala bolj otožna. Tu so vsem turistom na voljo starejši možje, ki poznajo vse podrobnosti o gradu in o njih tudi radi pripovedujejo. Oblečeni so v uniforme iz takratnih časov. Ker stoji grad v bližini znamenitega mostu Tower Bridge, sva se napotila še tja, da ubijeva dve muhi na en mah. Z njega je prelep razgled na London in Temzo, ki je polna večjih in manjših ladij. Poleg mostu je tudi muzej, kjer je prikazano, kako se dviga most, če pride večja ladja. Ker sva imela še precej časa, sva se napotila peš v Hyde Park, na kraj, kjer na določenem mestu vsak lahko govori, kar mu pride na misel. Danes žal ni bilo nobenega govornika, vendar je kljub temu veliko ljudi počivalo in uživalo na soncu, ki je neprestano žgalo. Tak počitek sva si privoščila tudi midva, saj sva imela za saho naporen dan. Zelo naju je zanimalo, kje je govorniški oder

Afganistan. Pogovor je postal vse bolj zanimiv, vendar smo se v marsičem razhajali. Načel je tudi vprašanje svobode. Vendar je bilo to pretežno vprašanje zanj, za naju pa verjetno še za množico drugih.

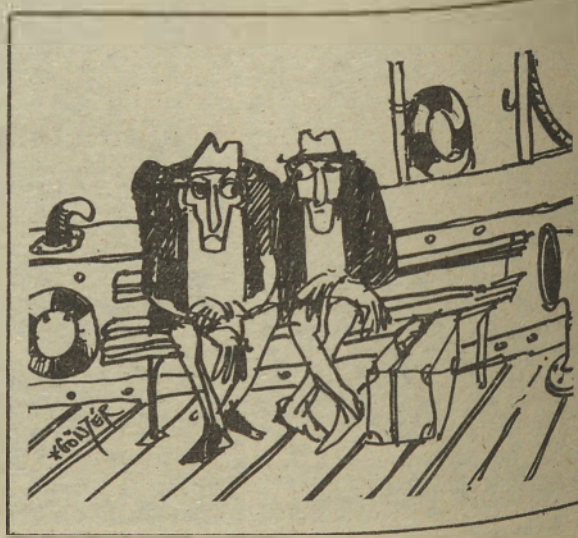
Danes sva spoznala, kakšna velika razlika je med našimi in angleškimi vlaki. Tu vozijo izredno hitri vlaki, ki stojijo le v večjih krajih in se imenujejo „intercity“, tako kot na vsem zahodu. Ni še minila ura in že smo prispeli v Cambridge, prijetno univerzitetno središče z lepimi parki. Univerza se razprostira na majhnem prostoru, kjer je čez dvajset fakultet. Vse to so stare zgradbe in študij ter ceremonije temeljijo na bogati tradiciji te univerze. Najprej sva se napotila v Kraljevo fakulteto, kjer je veličastna gotška kapela, vsa zasteklena s poslikanimi okni. Ljudje tukaj pravijo, da si je Cambridg najprej ogledati z reke

Cam, ki se počasi vleče med starimi zgradbami in parki. Zato sva najela kanu in kar krepko zaveslala po reki, kajti imela sva le uro časa. Promet po reki je bil tak kot na cesti ob največjih konicah, tako da sva morala pokazati vse svoje sposobnosti, da sva se srečno in suha vrnila k izposojevalnici kanujev, česar pa nekaterim ni uspelo.

Bila sva tudi na tržnici, saj sva hotela kupiti nekaj sadja. Cene so se pri različnih prodajalcih razlikovale za več kot četrtino. Tu sadje v glavnem prodajajo po kosih. Nedaleč od tržnice je bila druga fakulteta, ki sva si jo hotela ogledati. Tokrat sva dobila strokovno pomoč. Srečala sva Vesnino profesorico s fakultete v Ljubljani. Razkazala nama je fakulteto in jedilnico. Profesorji, ki vodijo seminar, sedijo pri kosilu višje in jedo drugo hrano kot udeleženci seminarja. Ob njihovem prihodu morajo vsi ostali vstati. Pokazala nama je tudi študentsko sobo, tako da sva dobila vsaj bežen vpogled v življenjske razmere študentov. Tri četrti prebivalcev Cambridg je študentov. Mesto je polno koles, ki so priljubljena študentska prevozna sredstva. Tako se je končal še en dan in še zadnjič sva se vrnila v London in k prijazni družini Rustinovi. Odtlej sva namreč vse noči preživela v kampih.

Zjutraj sva po nasvetu gostoljubne družine Rustinovi odpotovala v York. Ni nama bilo žal, kajti tako mesto se splača ogledati. To je srednjeveško mestece z obzidjem, znotraj katerega je vse na kupu in lahko v enem popoldnevu vidiš res veliko vsega. Njegovo največje bogastvo je ogromna katedrala, ki ima baje polovico vsega poslikanega srednjeveškega stekla v Angliji. Prtljago sva pustila na postaji in se najprej odpravila po informacije v turistično agencijo, kjer so nama dali načrt mesta in nama povedali, kje je kamp. Tako sva potem delala v vsakem mestu, saj je to najlažja pot. V vsakem mestu sva dobila načrt in vse informacije o znamenitostih, turistični delavci pa so nama radi svetovali, kaj si je vredno ogledati. Tako se v nobenem mestu nisva počutila izgubljeni in sva se povsod zlahka znašla. Najprej sva si ogledala eno največjih katedral v Veliki Britaniji. Bila je tako velika, da sva po njej hodila eno uro in sva si stvari lahko le bežno ogledala. Katedrala še danes neprestano restavrirajo in vsaka minuta dela stane dva funta. Poleg katedrale je knjižnica, v kateri so bila takrat razstavljena dela Martina Luthra. Značilnost tega majhnega mesteca so ozke uličice, polne starih hiš, uličnih glasbenikov, kot da bi prišel v ulico iz pravljice. Rože so na vsakem vogalu in zelo okusno urejene. Najbolj znani sta dve ulici: The Shambles in Petergate, kjer se hiše od visoke starosti nagibajo na cesto.

(Se nadaljuje)

koli delo doma ali pa v tujini Karč je nekega dne prišel iz Sobote z novico, da bodo kmalu začeli zbirati brezposelne za Argentino, kjer bodo moški v gozdovih sekali les, ženske pa delale na velikih kmetijah.

Prišel je dan slovesa. Mati je poklicala obadva sina k sebi in jima »Odhajata na dolgo in tvegano pot, ki ne bo lahka. Molite med potjo, preden pa stopita hajouj, mi morata obljubiti, da bosta šla k spovedi.« Brez skrbi mati, to željo vam izpolniva, je odgovoril Janči, ko se je rokoval in objemal z materjo, kateri so polzele solze po obrazu.

Nabito poln vlak je odpeljal Prekmurca na delo v neznano prekomorsko Argentino, deželo nasprotij, polno pasti in tveganj. V deželo, kjer je pešiča bogatašev vladala večina.

Po dveh napornih dneh vožnje so izstopili v Marseju, kjer bi se morali naslednji dan vkrcati na ladjo, ki bi jih prepeljala v Argentino. Ker je pa ladjo zajelo na Atlantiku močno neurje, so jim sporočili, da prispe v pristanišče z nekajdnevno zamudo. Ljudje so ostali na železniški postaji, kjer so tudi spali in nestrpno čakali na ladjo.

Eni so od dolgega časa začeli kartati, drugi moliti, ženske so pele nabožne pesmi, nekateri so se pa začeli potikati po mestu.

Tudi Karč in Janči sta jo mahnila v mesto z namero, da izpolnita materino obljubo. Skoraj ves dan sta hodila po velikem mestu od cerkve do cerkve, videvala duhovnike, nista se pa spovedala, ker nista znala niti ene francoske besede.

ti. »Po nekaj rundah po dnu deci je Karč prosil natakarja, naj ga odpelje h kakšnemu duhovniku, kjer bi se lahko spovedala, ker je bila to materina želja.

»Braica nič ne skrbita zvečer, ko zapremo restavracijo, vaju peljem k mojemu znancu duhovniku in tam se bosta spovedala.

Samo nekaj ur bosta morala plačati za to. »Ob enajstih zvečer je natakar oba brata že močno utrujena odpeljal v mesto, da bi se nad katero je bratela rdeča luč. Natakar je pozvonil.

Vrata so se odprla in z njimi je vstopila debela ženska, pomajnklije oblečena v rdečo žametno obleko.

Natakar je pristopil k njej in ji nekaj šepnil na uho.

Ona je samo praskala po »Datta ter Zmaki vsak po dvajset frankov in ona me odpelje k duhovniku. Ko mi se bosta spovedala, kar mi je našla denar, je masega portulila v portulni uho je vrata zatopnila. Prepro sar natakar, ki je odpeljal javno hišo, kjer sta se spovedala in se slednji dan vkrcala na ladjo. Pokoro za svoje grehe sta shitila vsa dva Argentine. Neprenehoma sta se praskala med nogami.

V prvi ladijski v nabožni nameni. V Argentini sta zapela močnejšo delodajalca. Kmalo jima je prišel skrogi pločevinasto školjko, na kateri je z velikimi črkami pisalo LA GRASA PARA LOS SOLDADOS (masa za vojak). To so pa bile tudi prve španske besede, ki sta se jih naučila Karč in Janči, ko sta stopila na argentinjsko tla. Glasbo so se jima utrudila v spomin.

STABILIZACIJA V TELESNI KULTURI

Sedemkrat manj sredstev kot v razvitih občinah

V lendarški občini so na področju telesne kulture že pred dvema letoma sprejeli stabilizacijske ukrepe, sicer pa se varčno obnašajo že od leta 1975, ko so zaradi potreb v drugih družbenih dejavnostih začeli iz leta v leto zmanjševati prispevno stopnjo za telesno kulturo. Tako se je prispevna stopnja za telesno kulturo v zadnjih osem letih od 0,55 odstotka znižala na 0,19 odstotka iz bruto osebnega dohodka. Po analizi, ki jo je izdelala strokovna služba TKS Slovenije, dajejo v razvitih slovenskih občinah sedemkrat več sredstev za telesno kulturo na prebivalca kot v lendarški občini. To pomeni, da je za telesnokulturno dejavnost v občini malo sredstev, tako da jim ni potrebno sprejemati novih stabilizacijskih ukrepov, saj morajo razpoložljiva sredstva še tako zelo varčno trošiti, če hočejo, da bodo obdržali sedanje aktivnosti na področju rekreacije in tekmovalnega športa. V lendarški občini tudi nimajo zaposlenih profesionalnih delavcev v telesni kulturi, temveč strokovno in organizacijsko delo opravljajo amaterji. Tudi število tekmovalcev in drugih aktivnosti so že pred tremi leti zmanjšali na minimum. Tako iz lendarške občine trenutno tekmujejo v republiških ligah le štiri moštva, ki dobivajo od ZTKO občine Lendava le toliko sredstev, da jim niti ne zadoščajo za prevozne stroške. Sorazmerno malo pa je v občini tudi množičnih akcij, čeprav si telesnovzgojni delavci prizadevajo, da bi k sodelovanju pritegnili čimveč delovnih ljudi in otročev. V sedanjih gospodarskih razmerah pa tudi ni pričakovati, da bo v prihodnje za telesno kulturo kaj več sredstev. Prizadevajo si, da bi obdržali sedanje stanje.

F. Maučec

SRL — MOŠKI

Polet peti

V zadnjem kolu jesenskega dela tekmovalstva v slovenski moški rokometni ligi je Polet v Murski Soboti premagal Branik iz Maribora z 21:20. Največ golov za Polet so dosegli: Katona in Merčnik po 6, Varga 4, Horvat in Titan po 2. Polet je po jesenskem delu tekmovalstva na petem mestu in za prvakom zaostaja le dve točki.

Mokerc KIG	11	7	1	3	254:229	15
Usnjari	11	6	1	4	299:269	13
Jeklotehna	11	6	1	4	272:257	13
Minerva	11	6	1	4	301:288	13
POLET	11	6	1	4	296:298	13
Ponikve	11	6	0	5	268:221	12
Peko	11	5	1	5	270:263	11
V. Nedelja	11	4	3	4	246:276	11
Sevnica	11	5	1	5	280:314	11
Rudar	11	4	1	6	284:297	9
Prule	11	2	2	7	248:290	6
Branik	11	2	1	8	231:251	5

NOGOMET

Pomembna zmaga Mure

V predzadnjem kolu tekmovalstva v slovenski nogometni ligi je soboška Mura gostila Rudarja iz Titovega Velenja, enega od kandidatov za naslov prvaka. Sobočani so z dobro igro nadigrali goste in zaslužno osvojili točki. Gole za Muro sta dosegla Rous in Sreč. Sodil je Pahor iz Lendave. Nogometiški lendarški Nafta pa so v Rogaški Slatini v tekmovalstvu druge slovenske lige — vzhod igrali s Steklarjem z 0:0. V zadnjem kolu igra Mura z vodečim Mariborom.

SNL — vzhod	
Brežice	11 7 4 0 23:9 18
Dravinja	11 7 1 3 25:16 15
Drava	11 6 2 3 20:11 14
Ojstrica	11 4 5 2 17:11 13
Aluminij	11 5 3 3 19:15 13
Fužinar	11 5 3 3 11:12 13
Pekre	11 3 4 4 22:18 10
NAFTA	11 2 6 3 12:13 10
Steklar	11 2 6 3 12:16 10
Elkroji	11 2 4 5 10:17 8
Proletarec	11 2 3 6 10:20 7
Boč	11 0 1 10 4:27 1

I. MNL M. Sobota

ZAOSTALA TEKMA	
DOKLEŽOVJE: TIŠINA 4:2	
Lestvica jesenski del	
Apače	9 6 2 1 28:15 14
Pucanci	9 6 1 2 31:19 13
Rakičan	9 4 3 2 24:17 11
Bogojina	9 3 3 3 14:14 9
Tešanovci	9 3 2 4 20:21 8
Tišina	9 3 2 4 15:16 8
Dokležovje	9 4 0 5 24:26 8
Šalovci	9 3 2 4 13:19 8
Radgona	9 2 3 4 11:17 7
Pučča	9 2 0 7 13:29 4

II. SKL — VZHOD — MOŠKI

Derbi Pomurja

V drugem kolu tekmovalstva v drugi slovenski moški košarkarski ligi sta se v Murski Soboti v pomurskem derbiju pomerili ekipi Radgona in Pomurja. Zmagali so domačini z rezultatom 122:72. Najboljši strelci: Juteršnik (42) Sakovič (19) in Merklin (14) za Pomurje ter Fridau (24) in Nekrep (18) za Radgono.

SRL — VZHOD — ZENSKÉ

Polana že jesenski prvak

V zadnjem kolu tekmovalstva v vzhodni skupini slovenske ženske rokometne lige je Polana gostovala v Izlakah in premagala domačo

ekipo 16:14. Najuspešnejše strelke za Polano: Horvat 5, Luk 5 in Kociper 3. Rokometiške Radgone pa so prepričljivo premagale Lisco s 24:14. Najboljše strelke pri Radgoni: Petek 7, Milinarič 6 in Mauko 5. Izgubila pa je Beltinka z Dravo iz Ptuja z 11:29. Najboljši strelci: Zakotč (5) in Hozjan (3). Zaostala tekma med Polano in Velenjem bo odigrana v nedeljo v Veliki Polani.

Nogomet po pravilih

V Nedelci so se v prijateljski tekmi pomerili sodniki lendarške in soboške nogometne zveze. Lendarčani so prikazali boljši nogomet in zmagali s 3:1. JAZ

II. SOL — vzhod

Četrta zmaga Radenec

V petem kolu tekmovalstva druge slovenske odbojarske lige — vzhod so odbojkarji Radenec premagali Vuzenico s 3:1 in zabeležili četrto zmago. Odbojkarji F. Malgaj pa so premagali Ljutomer s tesnim izidom 3:2. V ženski konkurenci je vodeča ekipa Paloma—Branik III. premagala Pomurje s 3:1. Po petih kolih so odbojkarji Radenec z 8 točkami med vodilnimi ekipami, medtem ko so odbojkarji Ljutomera in odbojkarice Pomurja še brez točke na zadnjih mestih.

SKL

Pomurje—Metka 83:65

V drugem kolu tekmovalstva slovenske ženske košarkarske lige je Pomurje v Murski Soboti prepričljivo premagalo Metko iz Celja. Koše za Pomurje so dosegli: Žitek 32, Kardoš 18, Birc 15, Koren 14 in Merklin 4. V naslednjem kolu igra Pomurje na Jesenicah.

II. SRL — VZHOD

Zmaga Kroga in Bakovec

V zadnjem jesenskem kolu tekmovalstva v drugi slovenski moški rokometni ligi sta pomurska ligaša zmagala. Krog je doma premagal Fužinarja s 25:20. Bakovci pa so zmagali v Šempetru s 25:22.

Jože Obal državni prvak

Po šestih letošnjih dirkah za državno prvenstvo avtomobilov na daljinsko upravljanje je velik uspeh dosegel 26-letni strojni inženir Jože Obal iz Rogaševca, ki je osvojil naslov absolutnega državnega prvaka. V kategoriji formule je zmagal s prednostjo 13 točk pred Rajšpom iz Maribora. V športnem razredu, kjer je zmagal Rajšp, je Obal z zaostankom 10 točk osvojil tretje mesto, njegov klubski tovariš Matjaž Štruklec pa je bil peti.

V absolutni razvrstitvi za leto 1983 pa je vrstni red najboljših naslednji: 1. Jože Obal (Rogaševci) 108 točk, 2. Ervin Rajšp (Maribor) 99 in 3. Matjaž Štruklec (Rogaševci) 83 točk. Konkurenca ni bila posebno huda, saj je na državnem prvenstvu sodelovalo 20 tekmovalcev iz Zagreba, Maribora, Ljubljane in Rogaševca. Ob tem velja zapisati, da avtomobilček za tekmovalstvo s komandami velja od 70.000 do 80.000 dinarjev.

T. Gider

JUDO

DVE ZMAGI SOBOČANOV

V nadaljevanju prvenstva v slovenski judo ligi — vzhod je ekipa soboškega Partizana gostovala v Titovem Velenju in dosegla dve zmagi. Premagala je Rudarja iz Titovega Velenja z 12:2, z istim rezultatom pa tudi ekipo Slovenj Gradca. Sobočani so trenutno na drugem mestu, nastopili pa so v postavi: Vrdjuka, Mihalič, Kisilak, Brunec, Horvat, Semen, Slak in Kuplen. Zmage so dosegli: Mihalič, Kisilak, Horvat, Brunec, Semen, Slak in Kuplen. Četrto in hkrati zadnje kolo bo 3. decembra v Murski Soboti. Domačini se bodo pomerili z ekipo Ivo Reje iz Celja. Sobočani upajo na zmago in sodelovanje v finalu, ki bo 17. decembra v Ljubljani. Judoisti soboškega Partizana se bodo v soboto in nedeljo udeležili tradicionalnega tekmovalstva za pokal Zagreba.

O. Šooč

ROKOBORBA

ŠEST PRVIH MEST SOBOČANOM

V Murski Soboti je bilo izbirno tekmovalstvo v rokoborbi za sestavo slovenske članske reprezentance, ki bo sodelovala na turnirju Bratstva in enotnosti v Pristini. Sodelovalo je 30 tekmovalcev iz Maribora, Lenarta, Radenec, Bakovec in Murske Sobotne, medtem ko se rokoborci iz Ljubljane tekmovalstva niso udeležili. Največ uspeha so imeli Sobočani, ki so osvojili kar šest prvih mest. Najkvalitetnejši borbi pa sta bili med Kunstkom in Podleskom ter J. Vrbaničem in Kosijem.

Zmagovalci v posameznih kategorijah so bili: do 48 kg: Žnuderl (Lenart), do 52 kg: Žižek, do 57 kg: J. Vrbanič, do 62 kg: D. Vrbanič, do 68 kg: Fajš, do 74 kg: Podlesek (vsi MS), do 82 kg: Kunstek (MB), do 90 kg: Kous (MS), do 100 kg: Ferenc (MB) in nad 100 kg: Mevc (MB).

AKTUALNO V TELESNI KULTURI

V akcijo plavanja vključenih 2500 občanov

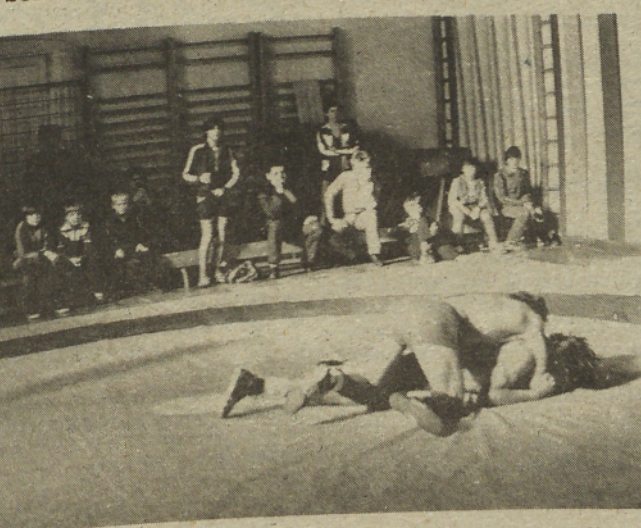
V soboški občini tudi letos nadaljujejo z akcijo »Naučimo se plavati«, ki je sestavni del programa zveze telesnokulturnih organizacij. Akcijo vodi poseben štab pri ZTKO, ki tudi koordinira delo med posameznimi izvajalci. Učenje plavanja izvajajo učitelji in profesorji telesne vzgoje na šolah, vključujejo pa tudi študente VŠTK in PA, ki imajo nazive vaditelja plavanja. Čeprav pogoji za učenje plavanja v soboški občini niso najboljše, kajti plavalni bazen v Murski Soboti v kratkem poletnem času ne more sprejeti vseh, ki bi to želeli, zimski bazen v Radencih pa je oddaljen in zahteva dodatne materialne stroške, dosegajo iz leta v leto nove spodbudne uspehe.

Ocenjujejo, da je bilo letos v akcijo »Naučimo se plavati« v soboški občini vključenih okrog 2.500 občanov najrazličnejših kategorij, od katerih je po opravljenem preizkusu znanja prejel kar 1.850 udeležencev značko »delfinčica«. Tako kot vsako leto, so bile tudi letos v ospredju šole v naravi, ki vključujejo največ udeležencev. Tako že v četrtem razredu osnovne šole želijo dati učencem osnovne plavalne veščine. Poleg tega pa so uveljavili tudi druge oblike, kot so tečajni učenja plavanja v polletnih mesecih z 850 udeleženci. Poskrbljeno pa je tudi za najmlajše, saj je organiziran prevoz otrok iz vzgojnovarstvenega zavoda v zimski bazen v Radence, kjer se učijo plavanja, hkrati pa tudi opravljajo aktiv-

nosti za športno značko I. skupine. V zimskem času je bilo poskrbljeno tudi za odrasle in ostale občane, ki se želijo naučiti plavalnih veščin v bazenu v Radencih. Takih treh tečajev se je udeležilo 80 občanov.

Kaže, da ljudje vse bolj spoznavajo pomembnost plavanja kot telesne aktivnosti, ki vsestransko in skladno razvija organizem. S plavanjem se razvija in ohranja biološka in funkcionalna sposobnost človeka od najmlajših pa do poznih let. Tudi zdravstveni vidik je zelo pomemben, saj je znana vrednost plavanja za hrbtenična obolenja, srčne in dihalne okvare. Zato je nadvse razveseljujo, da v soboški občini vsako leto narašča število udeležencev akcije »Naučimo se plavati«.

Z izbirnega tekmovalstva za sestavo člansko rokoborske reprezentance Slovenije v Murski Soboti

Mlade odbojkarice Pomurja, ki letos prvič tekmujejo v drugi slovenski ligi — vzhod

Močan uspel

Kvalifikacijski zvezni pozivni turnir A skupine mladincev, ki je bil v Lendavi, je zbral vseh 12 poklicanih igralcev, ki so odločali o tem, katera ekipa se bo uvrstila na zaključni mladinski turnir »Top 12«, ki bo konec meseca decembra v Beogradu. Močan je na turnirju igral dokaj dobro in na je z rezultatom 7:4 uspešno osvojil 5. mesto in se tako uvrstil na sklopni turnir. Njegova uvrstitve bi lahko bila še boljše, saj je premagal drugouvrščenega Zaklika ter Jakšiča, ki je zasedel 3. mesto, vendar je nepričakovano izgubil proti slabše uvrščenim igralcem. Sicer pa je najbolj pomembno, da se je uvrstil na zaključni turnir in da se nanj res dobro pripravi.

M. U.

SOLIDNE UVRSITVE

Na drugem selekcijskem turnirju za mladince in mladinke SV regije, ki je bil v Gorinji Radgoni, so pomurski predstavniki dosegli nekaj solidnih uvrstitev, čeprav je treba povedati, da niso nastopili najboljši, ki imajo pravico igranja na republiških turnirjih. V prvi skupini mladincev je v turnirju dosegel rezultat 5:2 in zasedel 3. mesto, Perša (Le) je bil z rezultatom 4:3 četrti, od 5. do 7. mesta pa so se z rezultatom 3:4 uvrstili Gerenda, Vrtič in Unger S. V drugi skupini je Zajmi (Ra) zasedel 7. mesto, (Le) pa 4. mesto in Gerenda j šesto mesto. Pri mladinkah je v prvi skupini Nina Drozdek (Ra) osvojila 4. mesto, Darja Trček (So) pa 6. mesto. V drugi skupini je zmagala Mikolčičeva (Ra) z rezultatom 7:1, Vogrinčeva (Ra) pa je zasedla 5. mesto.

M. U.

STRELSTVO

Izenačenost v A ligi

V vseh treh skupinah občinske strelske lige Murska Sobota so odigrali četrto kolo. Zanimivo je, da je v A ligi kar šest ekip doslej doseglo vse možne točke. Vodi Mura I. (4281) pred Noršinci I (4244), (4112), vsi imajo po 8 točk. V B ligi vodi Noršinci II (4052) pred Muro I (4041), Tišina II (4028) in Čankovo II (3922), vsi imajo po 8 točk. V C ligi je v vodstvu Panonija II (4086) pred Noršinci III (4058) in Tišino (Mura) s 1454 krogi pred Brankom Bukovcem (Tišina) 1453, Stefanom Balaškom (Noršinci) 1441, Andrejem Šiftarjem (Mura) 1439 in Karlom Turnerjem (Noršinci) 1428 krogov.

BAKOVCI

SEJEM ŠPORTNE OPREME

Partizan in SSD Pionir Bakovci prirejata v soboto, dne 18. novembra, od 10. do 13. ure sejem športne opreme, ki bo v prostorih telovadnice v Bakovcih.

GOLJUF PRI BLAGAJNI

Na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti so nas v ponedeljek seznanili z dogodki v preteklem tednu. Res je sicer, da tudi tokrat ni manjkalo prometnih nesreč, vendar naraščajo tudi številne tatvine, zlasti zasebnega premoženja.

V ponedeljek, 7. novembra, ob 11. uri se je Mihael Pintar iz Murske Sobotice neprevidno pripeljal s kolesom s Cvetkove na Titovo cesto v Murski Soboti in tako izsilil prednost pred osebnim avtom Andreja Gregorca iz Izakovec. Kolesar je ob trčenju padel in se hudo poškodoval.

Ludvik Bratuša iz Noršinec se je peljal po Kolodvorski ulici v Ljutomeru. V križišču z lokalno cesto je pred njegovim avtom izsilil prednost kolesar Karel Muršič iz Zerovinec; zaletel se je v avto, padel na pokrov motorja, na katerem se je peljal 14 metrov, nato pa obležal s hudimi poškodbami. Z reševalnim avtom so ga odpeljali v soboško bolnico. Gmotna škoda pa znaša 17.000 dinarjev.

V petek, 11. novembra, ob 18.15 uri se je voznik kolesa z motorjem Ivan Kovačič iz Zbigovca peljal iz Radenec proti Gornji Radgoni. Ko je pripeljal na Partizansko cesto, je nenadoma zapeljal na levo in čelno trčil v nasproti vozeč osební avto, s katerim se je pravilno po svoji desni pripeljal Anton Korošak iz Negove. Kovačič je vrgel na pokrov motorja in v vetrobransko steklo, zato se je hudo poškodoval. Na obeh vozilih je škoda za 40 tisočakov.

Jože Hauko iz Rankovec se je 12. novembra ob 9.40 uri peljal iz Polane proti Černelavcu. Zaradi neustrezne vožnje je avtomobilistu Martinu Žnidariču iz Moščanec zaprl pot, zato je ta moral zapeljati s ceste na levo, s čemer je preprečil trčenje s Haukovim avtom, vendar pa je trčil ob drog električne napeljave, nato pa še v drevo. Skupna škoda znaša 100.000 dinarjev.

13. novembra ob 17.35 se je Stanko Breznik iz Maribora peljal

iz Radenec proti Radgoni. V Šratovcih je dohitel kolesarko Ottilijo Zemljč iz Radenec, ki je zavijala na levo, da bi zapeljala na stransko cesto. Ker Breznik avta ni uspel pravočasno ustaviti, je trčil v prednje kolo, na kar je kolesarka padla in se poškodovala. Poškodbe sta dobili tudi avtomobilistovi sopotniki. Materialna škoda znaša 16.300 dinarjev.

V naši pokrajini je iz dneva v dan vse več drobnih tatvin. Vsaj tako je moč sklepati po prijavah, ki jih občani in delovne organizacije posredujejo miličnikom. Tudi v prejšnjem tednu je bilo veliko takih dejanj, zato naj ponovno opozorimo občane, da se bolj samozaščitno obnašajo. Vse je treba storiti, da tatovi ne bodo imeli priložnosti za svoj nečeden posel.

Na Murskem vrhu pri Radencih je nekdo s pravim ključem odprl stanovanje, med iskanjem denarja razmetal opremo in naposled našel manjšo vsoto denarja. Stanovanje je nazadnje zaklenil in ključ pustil na prejšnjem mestu. Seveda je to nepravdo mesto za shranjevanje ključev.

V Kraljevcih pa je nepridiprav vlomil v stanovanje, saj je razbil okensko šipo. Denarja ni našel, pač pa je povzročil za 1.000 dinarjev škodo na oknih.

O M. je bila v družbi znancev, ki pa bolj malo dajo na tovarištvo, sicer ji ne bi eden izmed njih ukradel torbice in denarnice, v kateri je bilo 1.500 dinarjev.

Kmetijski kombinat Radgona je prijavil poškodovanje družbenega premoženja. Te dni je namreč nekdo v Konjišču poškodoval električno omarico in števec, s čemer je povzročil za 6.000 dinarjev škodo.

Iz opuščene stanovanjske hiše na Vaneči je izginil enofazni elektromotor in 30 metrov kabla. Škoda znaša 10 tisoč dinarjev.

Zdaj tudi osebni avtomobili niso več varni. Jože Perkoč je v času od 10. do 12. novembra pustil avto pred Elektrotehno v Radgoni, vendar se ni mogel odpeljati, saj je nekdo predrl vse štiri gume. Škoda

znaša 10.000 dinarjev. Malo več sreče je imel Albin Slana iz Radgone, ki je tam avto parkiral 12. novembra, vendar mu je bila predrti „samo“ prednja guma. Škoda znaša 3.500 dinarjev.

Alojz Idič je oškodovan za 8.439 dinarjev. Toliko je vredno plinsko olje, ki ga je nekdo „pretankal“ iz 200-litrskega soda, ki ga je pustil v Bakovcih.

Na parkirišču na Zvezni ulici v Murski Soboti je Ludvik Škerlak iz Stanjevec pustil čez noč 12. novembra avto, vendar je zjutraj ugotovil, da je nekdo demontiral prednji kolesi.

9. novembra je bilo vlomljeno v vikend hišico Erika Šalkerja v Moravcih pri Ljutomeru. Škoda znaša 5.000 dinarjev. Storitcu so na sledi.

Prejšnji teden je mošt postal vino, kar so nekateri po stari šegi nadvse slovesno proslavili. Kaže, da so v gostinskih lokalih dokaj mirno krstili mošt, saj ni bilo kršitev javnega reda in miru. No, v soboto pa se je le ojunail mladenič iz Črenšovca in v Univerzalovem bifeju razbil steklenice in kozarce in tako povzročil 5.000 dinarjev škodo.

In naposled še informacija o goljufu, katerega početje upravičeno vznemirja blagajničarke blagovnih hiš. Kaže, da gre za predrzneža, da mu ni enakega. V Murski Soboti se je torej 10. novembra pojavil neznanec, ki je

govoril hrvaško. Obiskal je več trgovin, vendar osnovni namen ni bilo kupovanje, ampak goljufija. Po plačilu manjših zneskov, torej, ko je dobil vrnjen ostanek denarja, je blagajničarke zaprosil še za menjavo 1.000 dinarjev po 100 dinarjev. Ne vemo sicer, kako mu je to uspelo (tudi blagajničarke ne vedo), dejstvo pa je, da je v treh primerih uspel ogoljufati tri blagajničarke, vsako po 500 dinarjev. V času, ko to poročamo, storilca še niso odkrili.

S. S.

krvodajalci

POMURSKI TISK M. SOBOTA — Marija Andrejek (5), Marija Hari (11), Stefan Antolin (4), Jože Rann (6), Miran Horvat (2), Marija Kolman (28), Alojz Stefanec (9), Greta Slivnjak (4), Stefan Lanjčič (10), Rudolf Kokalj (10), Meika Bertalančič (1), Alojz Plej (1), Andrej Zmajčič (1), Stefan Lipič (3), Bela Barber (5), Drago Sabjan (8), Vilija Skof (11), Darinka Gorza (4), Janez Borovič (11), Peter Jadrič (7), Ivan Gorza (8), Slavko Zver (2), Milivoj Gavrilovič (2), Bojan Cvetko (3), Stefan Kuzma (5), Marija Cigan (1), Marijana Seršen (1), Jože Anušič (1), Slavica Konkolič (2), Janez Benkovič (6), Kristina Bratinšek (24), Stanka Žižek (26), Bojan Rajnar (1), Drago Šiftar (2), Miran Flegar (12), Jože Lopert (1), Zora Vučina (9), Marija Trajbarič (4), Stefan Kuzma (10), Andrej Šijanec (27).

POTROŠNIK M. SOBOTA — Majda Pertoci (6), Cvetka Smoljič (10), Marija Varga (2), Janko Jurgec (10), Karel Verner (10), Martin Šemen (3), Terezija Belovič (6), Marjana Flisar (3), Marija Božek (3), Franc Kocmut (1), Jože Bagarič (12), Irena Vučko (3), Terezija Baligač (3), Franc Pavel (4), Franc Vogrin (6), Ljubomir Pintar (7), Stanko Prelog (7), Anstazija Zavec (2), Drago Kuzmič (2), Karel Kočar (7), Marija Kolar (6), Branko Zver (2), Angela Vlač (7), Anton Maroša (9), Minarica Kolmančič (8), Franc Kovač (6), Melita Šebjan (2), Martin Petovar (5), Marija Kovač (31), Dušica Lutar (4), Alojz Ribač (11), Darko Frumen (3), Marija Kovač (1), Jožica Gutman (1), Marta Horvar (1), Ludvik Farkaš (7), Franc Horvar (5), Matilda Kegl (12), Jože Seršen (2), Leopold Flisar (7), Brigita Klepec (1), Milan Horvat (1), Meika Jakšič (6), Franc Prošec (1), Franc Nežič (?), Kristina Kranjec (9).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Franc Gomboš (13), Jože Varga (16), oba Pomurka; Dominik Zver (6), Emil Lepoša (7), Janez Karič (18), Janez Lapoš (36), Evgen Sapač (14), vsi Panonija M. Sobota; Kristina Bertalančič (12), Kruplivnik; Dušan Benčič (1), SDK M. Sobota; Stanko Denša (1), Splošna bolnica M. Sobota; Miran Zilavac (4), Stanka Vukan (15), Stanko Sarjaš (11), Marija Gaber (8), Marica Melko (18), Greta Lepoša (4), Vladimir Abakumov (18), vsi občinska uprava M. Sobota; Stefan Kozar (9), Mura M. Sobota; Franc Dani (21), Nemčevci; Jože Lutar (5) in Silva Melec (2), oba Potrošnik M. Sobota.

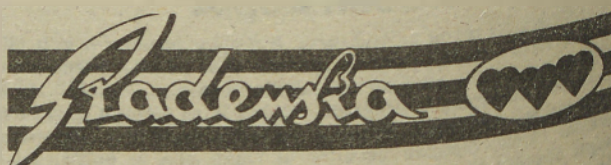
VSEM KRVODAJALCEM HVALA ZA DAROVANO KRVI

prispevki za kirurgijo

CERTUS TOZD Avtobusni promet Murska Sobota (namesto venca na grob očetu sodelavca Janeza Balažiča, Dokležovje 60) 1.000,00 din; CB RADIOKLUB ADRIATIC, Polje 12 (člani Murske Sobotice) 7.620,00 din; Družina Toplak, Tešanovci 9/a (namesto venca Ljudviku Vučkovi iz Suhga vrha) 500,00 din; Gasilsko društvo Filovci 1.000,00 din; OOS pri SDK Murska Sobota (namesto venca na grob pok. mame sodelavke Olge Kerčmar, Tomšičeva) 1.000,00 din; Sind. podr. Proiz. kremencevega peska Puconci (namesto venca za mater Helmuta Prošica, Čurčič (1) 1.000,00 din; OOS ABC Pomurka TOZD Predelava Murska Sobota (namesto venca na grob pok. matere Franca Škrabana) 1.500,00 din; Osn. org. sindikata Veterinarske postaje M. Sobota (namesto venca na grob pok. materi Dušana Rešek iz Beltince) 2.000,00 din; Krajevna skupnost Logarovič—Berkovci (namesto cvetja na grob pok. Franca Vaj) 1.000,00 din; Breda in Ivan Gerencar, Matije Gubca 8/a, M. Sobota (namesto cvetja na grob pok. M. Gomboš) 1.000,00 din; Družina Herič, Telavka 15, M. Sobota (namesto venca na grob M. Gomboš) 2.000,00 din; Družina Herič, ZR Nemčija (namesto venca na grob pok. M. Gomboš) 1.500,00 din; Mehaniki „MURE“ Murska Sobota (namesto venca na grob pok. boš, Mladinska 4, M. Sobota) 6.000,00 din; Zenska oblačila — kontrola obratov in mojster, lik. I. izmene M. Sobota (namesto venca na grob pok. sodelavke Marije Šarkanj) 2.200,00 din; ABC Pomurka DO MI OOS TOZD Klavnic M. Sobota (namesto venca na grob pok. M. Sobota Meciloška) 1.000,00 din; OOS Vzgojnovarstvena organ. M. Sobota (namesto venca za pok. očeta Anice Gomboc) 800,00 din; Branko Severi, M. Sobota, Kidričeva 20 (namesto venca pok. Marije Gomboš) 1.000,00 din; Franc Stefanec, M. Sobota, Kidričeva 20 (namesto venca pok. Marije Gomboš) 1.000,00 din; Družina Štefana Šavla, M. S., Cvetkova 2 (namesto venca na grob pok. Manje Gomboš, M. Sobota, Mladinska) 2.000,00 din.

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

Prispevek nakazujte na račun: 51900-763-30

Zdravilišče „Radenska“ n. sol. o., Radenci.

OBJAVLJA

po sklepu komisije za delovna razmerja TOZD Tovarna polnilne opreme prosta dela in naloge

STANDARDIZIRANJE, TIPIZIRANJE IN SPREMLJANJE KAKOVOSTI

Pogoj: strojni inženir ali strojni tehnik s 3-letno prakso in pasivnim znanjem nemškega jezika

Poskusno delo traja 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v 8 dneh po objavi na naslov: Zdravilišče „Radenska“ Radenci, kadrovska socialna služba. V 45 dneh po poteku objavnega roka bodo kandidati obveščeni o izidu izbire.

KOTO KOTEKS TOBUS LJUBLJANA — TOZD SUROVINE Ljubljana,

išče na območju Ljutomeru primerne prostore za zbiranje živalskih kož.

Prostori naj bi imeli površino 30 do 40 kv. metrov in smo jih pripravljeni obnoviti, da bodo primerni za objavo njeno dejavnost.

Interesenti dobijo podrobnejše informacije v KOTO TOZD SUROVINE Ljubljana, Sektor odkupne mraze Ljubljana, Cigaletova 8a, tel. 061/311-057.

Š. SOBOČAN

POMURSKI MEJNI PREHODI V LETOŠNJIH DEVETIH MESECIH

ZA TRETJINO MANJ POTNIKOV

Ob letošnjem 15. novembru — dnevu carinske službe — so na carinarnici v Gornji Radgoni pripravili tiskovno konferenco, na kateri so poročali o mejnem prometu v letošnjih devetih mesecih, sicer pa je pogovor nanesel tudi na delo carinske službe, ki tudi zdaj, ko je promet zredčen, ne miruje. Lahko bi celo trdili, da poslej cariniki še temeljiteje opravljajo svoje odgovorno delo.

K carinarnici v Gornji Radgoni spadajo mejni prehodi v Radgoni, na Tratah, v Gederovcih, na Kuzmi, na Hodošu in v Dolgi vasi. Poleg tega pa cariniki opravljajo svojo službo še na 8 maloobmejnih prehodih. Skupno je v carinski službi oziroma njenih strokovnih službah 114 delavcev, kar je nekoliko manj, kot pa za tolikšen obseg dela določa sistemizacija delovnih mest.

Upravnik carinarnice Gornja Radgona dipl. ekonomist Janez Sever nam je povedal, da je jugoslovansko-avstrijsko in jugoslovansko-madžarsko mejo v letošnjih devetih mesecih prestopilo (v mednarodnem in obmejnem prometu) 2.785.200 potnikov, kar je za 35 odstotkov manj kot v enakem obdobju lanskega leta. Od skupnega števila potnikov je bilo 1.528.398 jugoslovancev, kar je za 48 odstotkov manj kot lani. Na pomurskih mejnih prehodih je šlo čez mejo 1.256.802 tujcev, kar je sicer precej, vendar pa za 10 odstotkov manj kot lani. Torej zdaj, ko nam je zaradi depozita meja nekoliko priprta, kar je za 48 odstotkov manj kot lani. Torej zdaj, ko nam je zaradi depozita meja nekoliko priprta, kar je za 48 odstotkov manj kot lani. Torej zdaj, ko nam je zaradi depozita meja nekoliko priprta, kar je za 48 odstotkov manj kot lani.

POLOVICA MANJ S POTNIMI LISTI

Prej navedeni podatki se nanašajo na skupni, torej mednarodni in obmejni promet. Zdaj pa pogledimo še število prehodov za vsak »promet« posebej. Od skupnega števila prestopov (2.785.200) je s potnimi listi prestopilo mejo (enkrat ali večkrat) 1.688.220 potnikov, kar je za 48 odstotkov manj kot lani. Po-

datki se nanašajo na tujce in Jugoslovane. Za posamezno vrsto prehodov pa so podatki naslednji: od prej navedenega števila je bilo jugoslovanskih potnikov 639.028, to pa je kar za 70 odstotkov manj kot lani. Tujcev je mejo prestopilo 1.049.192, kar je za 5 odstotkov manj kot lani. Kar zadeva prestop meje s propustnicami, pa je stanje ugodnejše, saj je bilo 1.096.980 prestopov, to je za 5 odstotkov več. Odstotek so povečali predvsem občani iz pomurskega maloobmejnega pasu, saj so v letošnjih devetih mesecih potovali v tujino in nazaj 889.370-krat.

Ker je meja zaradi depozita precej priprta, smo na carinarnici v Radgoni povprašali, koliko občanov je v devetih mesecih plačalo polog. Postregli so nam s temile številkami: depozit je plačalo 3594 občanov, 11.597 je bilo službenih potovanj, 236 potnikov pa depozita ni hotelo plačati in so kljub temu mejo prestopili, vendar so bili pozneje na deviznem inšpektoratu kaznovani s po 5.000 dinarjev kazni. Depozit se po enem letu vrača, kazen pa seveda ne.

to je za 19 odstotkov več. Torej Pomurci gredo v Avstrijo in na Madžarsko, če ne s potnim listom pa s maloobmejno propustnico. Povsem drugače pa lahko trdimo za naše sosedje na drugi strani meje: letos so šli čez mejo s propustnicami 207.610-krat, kar je za 29 odstotkov manj kot lani.

KAVA IN TEHNIČNI PREDMETI

Letos torej manjši potniški promet. Ali je zato tudi manj prekrškov? Ne! V devetih mesecih so cariniki odkrili 1.332 carinskih prekrškov, kar je za 9 odstotkov več kot lani. Zanimivo, da se med kršitelje uvršča tudi vse več tujcev:

tehničnih predmetov. Budno carinsko oko seveda tudi takega blaga ne preze in ustrezno ukrepa.

MANJ TOVORNJAKOV

Čez pomurske prehode pa gre tudi tovarni promet. V letošnjih devetih mesecih so našli 23.120 tovarnjakov, kar je za 24 odstotkov manj kot lani. Zvezna carinska uprava je namreč v Radgoni in Dolgi vasi ukinila fitopatološko in veterinarsko inšpekcijo, zato so tovarnjaki, ki vozijo živila in lesne izdelke oziroma razne rastline, preusmerjeni na prehode druge. To je nedvomno vplivalo tudi na

238. Odlok o preskrbi in odjemu pitne vode na območju občine Lendava
239. Stališča, priporočila in sklepi o razvoju kovinsko-predelovalne in-
dustrije v občini Murska Sobota
240. Ugotovitve in sklepi o uresničevanju predpisov s področja cestnega
gospodarstva in stanju na področju cestnega gospodarstva v občini
Murska Sobota
241. Odredba o spremembi odredbe o delovnem času v upravnih organih
občine Murska Sobota.
242. Sklep o dopolnitvi sklepa o dohodkovnih pogojih in o višini denarne
pomoči otrokom v letu 1983 v občini M. Sobota
243. Sklep o sprejemu Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje
stanovanj, nad katerimi ima razpolagalno pravico Samoupravna
stanovnajska skupnost občine Lendava in za delno nadomeščanje
stanarin
244. Odločba o razveljavitvi 2. točke 2. odstavka 3. člena sklepa
Skupščine krajevnih skupnosti Bučkovci o razpisu referendum za
uvredbo krajevnega samoprispevka in popravku tega sklepa
245. Popravek odločbe Ustavnega sodišča SRS, št. U I 108/82-19 z dne
27. 6. 1983

283

Skupščina občine Lendava je na podlagi 41. člena Zakona o
komunalnih dejavnostih (Ur. list SRS, št. 8/82) in 265. člena statuta
občine Lendava (Ur. objave št. 37/81) na seji zbora združenega dela in
zbora krajevnih skupnosti dne 28. 10. 1983 sprejela

ODLOK

o preskrbi in odjemu pitne vode na območju občine Lendava

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se urejajo pogoji glede oskrbe s pitno vodo, pravice
in obveznosti uporabnikov in upravljalcev javnih vodovodov glede na
naprave in oskrbo pitne vode, priključitev na vodovodno omrežje,
vgrajevanje in vzdrževanje vodomero, odčitavanje in obračun porabljene
vode, varčevanje z vodo, prijavo in odjavo odjema vode, prekinitev
dobave vode ter odgovornost upravljalcev in uporabnikov v zvezi z oskr-
bo s pitno vodo.

2. člen

Uporabnik vode je vsaka fizična ali pravna oseba, ki uporablja vodo
iz javnega vodovoda. Upravljalci pitne vode pa so delovna organizacija in
krajevne skupnosti kateri oskrbujejo uporabnike s pitno vodo.

3. člen

Vodovodno omrežje in naprave delimo glede na odgovornost za
vzdrževanje na upravljalca in na uporabnika. Vodovodne naprave, ki so
bile zgrajene iz družbenih sredstev in sredstev zbranih iz samoprispevka
občanov so družbeno premoženje in jih je dolžan vzdrževati upravljalac,
t. j. delovna organizacija ali krajevne skupnosti. Za naprave, katere
vzdržuje uporabnik sam, pa se štejejo: hišni priključki in hišne instalacije.

II. VODOVODNO OMREŽJE IN NAPRAVE

4. člen

Naprave za katere je odgovoren upravljalac so:

- a) primarno omrežje
 - zajetje
 - vodnjaki
 - črpališče
 - naprave za prečiščevanje vode
 - vodohrami
 - transportni cevovodi od črpališča do sekundarnega vodovodnega
omrežja in vodohrama
 - tranzitni cevovodi med več sosesk oz. naselij.
- b) sekundarno omrežje in naprave:
 - omrežje za oskrbovanje naselij za neposredno priključevanje
uporabnikov
 - hidrantno omrežje
 - črpališča in hidroforne naprave

Upravljalac vodovoda mora skrbeti za zadostne količine zdrave pitne
vode. Ravno tako mora vzdrževati vodovodne naprave.

Za morebitne večje izpade električne energije je upravljalac dolžan
priskrbeti agregat za črpališča.

5. člen

Kadar je zaradi načrtovanih del na vodovodnem omrežju in drugih
vodovodnih napravah nujno začasno prekiniti dobavo vode, mora
upravljalac vodovoda o prekinitvi dobave obvestiti prizadete uporabnike

neposredno ali po sredstvih javnega obveščanja oziroma na drug krajevno
običajen način.

III. PRIKLJUČITEV NA VODOVODNO OMREŽJE

6. člen

Vsak uporabnik ima pravico in dolžnost pridobiti na območju
oskrbovalnega sistema priključek na vodovodno omrežje na podlagi
prijave in predpisane investicijsko tehnične dokumentacije.

7. člen

Upravljalac je dolžan dati soglasje za vodovodni priključek, če
uporabnik k svoji vlogi predloži ustrezno lokacijsko dovoljenje za
novogradnjo in če to dopuščajo razpoložljive kapacitete vodovodnih
virov in propustnost omrežja.

8. člen

Pri izdaji soglasja za priključitev objekta na vodovodno omrežje
mora upravljalac upoštevati:

- minimalne odmike vseh novogradenj od vodovodnega omrežja
- konkretne pogoje in navodila za zaščito vodovodnega omrežja
pred vplivom novogradenj
- določitev trase, globine in profila priključne cevi
- določitev profila vodomera
- določitev lokacije, oblike in velikosti vodovodnega jaška
- križanja podzemnih komunalnih vodovodov in ostalih objektov z
vodovodnim omrežjem
- pogoje zunanje ureditve objektov na mestih, kjer se predvideva
trasa priključnega cevovoda.

9. člen

Vsak investitor novogradnje, uporabnik, mora predložiti k vlogi za
izdajo soglasja naslednjo dokumentacijo:

- lokacijsko dovoljenje za novogradnjo
- opis specifičnosti objekta
- projekt in sheme instalacij (na vpogled)

Uporabnik si mora pridobiti soglasje upravljalca za vse gradnje
rekonstrukcije in adaptacije, ki vplivajo na dobavo vode.

10. člen

Upravljalac je dolžan izvesti priključek, če je uporabnik izpolnil
pogoje, ki so določeni v soglasju za priključek. Vodovodni priključek
pomeni spojno cev od sekundarnega vodovodnega omrežja do vključno
vodomera z vsemi vgrajenimi elementi in je praviloma krajši od 50 m.
Priključek je del omrežja, ki ga plača uporabnik in le tega tudi prenese
upravljalcu vodovoda v nadzor.

Stroški vzdrževanja pa bremenijo uporabnika.

11. člen

Vodovodni priključek se izvzema za vsak objekt uporabnika posebej,
upoštevaje velikost in namembnost objekta, ki se priključuje na vodovod-
no omrežje. Vse vodovodne priključke je upravljalac dolžan voditi v
katastru komunalnih naprav. Začasni ali provizorični priključek na javno
vodovodno omrežje (gradbišče) mora uporabnik odstraniti v skladu z
izdanim soglasjem upravljalca.

12. člen

Vsa dela na javnih vodovodnih ali hišnih priključkih vključno na
vodomereh, izdaja in nadzira upravljalac oz. od upravljalca pooblaščen
oseba.

13. člen
Na oskrbnem območju mesta Lendava z okolico je investitor novogradnje dolžan plačati prispevek za priključitev na vodovodno omrežje. Pogoje in način za plačevanje tega prispevka določi s pravilnikom skupščina komunalne skupnosti. Na ostalih območjih določi pogoje in način za plačilo prispevka za priključitev na vodovodno omrežje skupščina KS s sklepom.

IV. VODOMERI

14. člen
Uporabnik je dolžan zgraditi prostor za vodomere v skladu z veljavnimi sanitarno-tehničnimi predpisi ter tehničnimi navodili. Prostor, v katerem je vgrajen vodomere mora biti dostopen upravljalcu vodovoda.

15. člen
Vodomere namesti upravljalce vodovoda, kateri določi tudi tip in velikost vodomera.

Vodomeri so sestavni del priključka, namenjeni pa so za obračun porabe vode.

Vsak vodomere mora imeti vtisnjeno kontrolo meril od pristojnega urada za kontrolo meril in plemenitih kovin. Dela z nameščanjem in premeščanjem vodomero, kot tudi nadzor, lahko opravlja samo dobavitelj pitne vode.

16. člen
Stroški prve nabave in namestitve vodomera bremenijo uporabnika. Stroške kontrole, popravila in zamenjave nosi odjemalec z mesečnim plačilom vodarine.

Stroški za popravilo okvar, ki nastanejo na priključku ali vodomeru po krivdi uporabnika, bremenijo uporabnika.

17. člen
Uporabnik je dolžan vsako okvaro na priključku ali vodomeru takoj prijaviti upravljalcu vodovoda.

Uporabnik lahko vsak čas sam zahteva kontrolo točnosti vodomera. Če se ugotovi, da je točnost vodomera izven dopustnih meja, nosi stroške preizkusa upravljalce, v nasprotnem primeru pa uporabnik.

V. UGOTAVLJANJE IN OBRAČUN PORABLJENE VODE

18. člen
Količina porabljene vode iz omrežja javnega vodovoda se meri v kubičnih metrih po stanju odčitane na vodomeru vodovodnega priključka.

Vodomeri odčitava in vodarino pobira pooblaščen delavec upravljalca vodovoda za gospodinjstvo in industrijo vsak mesec. Samoupravna komunalna skupnost občine Lendava pa lahko določi tudi drugače.

Cena kub. m vode se določa v skladu z določili zakona o komunalnih dejavnostih in na podlagi zakona o temeljnih sistema cen in družbene kontrole cen.

Izjemoma se sme vodarina zaračunati po pavšalni določitvi.

19. člen
Uporabniki plačujejo tekočo porabo vode na podlagi računa upravljalca. V primeru, da upravljalce ali uporabnik ugotovi, da je vodomere v okvari in ni mogoče odčitati dejanske porabe vode, se obračuna pavšalna poraba vode na osnovi povprečne porabe v preteklem obračunskem obdobju.

20. člen
Uporabnik vode plača vodo takoj po prejemu računa oz. najkasneje 8 dni po izstavitvi računa.

Če uporabnik vode ne plača v 15 dneh po prejemu opomina, v katerem mora biti navedena posledica neplačane računa, lahko dobavitelj uporabniku brez predhodnega opozorila prekine dobavo vode.

21. člen
Uporabnik, ki mu je bila odmerjena vodarina lahko v 15 dneh po prejemu računa vloži pismeni ugovor upravljalcu vodovoda, če meni, da mu vodarina ni pravilno odmerjena. Ugovor ne zadrži plačila računa.

VI. PREKINITEV DOBAVE VODE

22. člen
Dobavitelj vode lahko na stroške uporabnika brez odpovedi prekine dobavo vode v naslednjih primerih:

— kadar stanje interne naprave ogroža zdravje drugih uporabnikov oz. kakovost vode v javnem vodovodnem omrežju

— če je priključek na vodovodno omrežje izveden brez soglasja upravljalca

— če interna napeljava in druge naprave uporabnika ovirajo redno dobavo vode drugim uporabnikom in uporabnik pa vzroka oviranja neče odstraniti

— če brez soglasja upravljalca dovoli priključitev drugega uporabnika na svojo interno napeljavo

— če onemogoča delavcem upravljalca preglede in odčitavanje na vodomeru in interni inštalaciji,

— če uporabnik brez privolitve upravljalca odstrani plombo (na vodomeru, hidrantu itd.) ali kako drugače spremeni način izvedbe priključka

— če krši predpise o varčevanju z vodo, kadar je to dogovorjeno ali odrejeno (redukcija)

— če ne plača računa v 15 dneh po prejemu opomina pred tožbo

23. člen
Upravljalce ima pravico prekiniti dobavo vode za krajši čas zaradi planiranih del na omrežju, vendar mora o tem pravočasno obvestiti na krajevno običajen način uporabnike na katere vpliva prekinitev.

Upravljalce je dolžan obvestiti uporabnike o prekinitvi dobave vode tudi v primerih poškodb na mreži, zajetjih ali črpalniških in drugih intervencijskih delih ter v slučaju višje sile.

Upravljalce je dolžan praviloma opravljati vzdrževalna dela na vodovodnem omrežju in napravah, takrat ko najmanj moti delovni proces v delovni organizaciji oz. uporabnike.

24. člen
Uporabniki so dolžni vodo iz vodovodnega omrežja varčno trošiti. Upravljalce pa je dolžan porabo vode nadzirati in sme omejiti čezmerno rabo, za kar izda navodila za racionalno uporabo vode.

25. člen
V primeru večjega pomanjkanja vode sme uporabnik trošiti vodo samo za osebno potrošnjo vendar po vrstnem redu, ki ga na predlog upravljalca določi izvršni svet občine.

VII. JAVNI HIDRANTI

26. člen
Hidranti na javnem vodovodnem omrežju so namenjeni izključno požarni varnosti ter morajo biti vsak čas dostopni in v brezhibnem stanju. Podatke o hidrantih in o vseh spremembah na njih posreduje upravljalce vodovoda pristojni gasilski enoti.

27. člen
Hidranti se smejo uporabljati za gašenje požara ali ob drugih elementarnih nesrečah brez soglasja upravljalca vode.

O uporabi hidranta mora uporabnik obvestiti upravljalca vodovoda, o trajanju odvzema vode in morebitne pomanjkljivosti, ki jih je opazil pri odvzemu vode.

Uporabnik mora po odvzemu vode pustiti hidrant v brezhibnem stanju, sicer je odgovoren za posledice, ki bi morebiti nastale.

IX. KAZENSKKE DOLOČBE

28. člen
Z denarno kaznijo od 500,00 din do 15.000,00 din se kaznuje za prekršek fizična oseba:

1. če se kot uporabnik priključi na vodovodno omrežje pred ali mimo vodomera.

2. če kot uporabnik ne prijavi okvare na vodovodnem priključku

3. če kot uporabnik onemogoča delavcem upravljalca preglede in odčitavanje vodomera

4. če kot uporabnik sam brez privolitve upravljalca odstrani plombo na vodovodnih objektih

5. če kot uporabnik koristi hidrant v nasprotju s 27. čl. tega odloka

6. če kot uporabnik v primeru pomanjkanja vode troši vodo v nasprotju z navodili o racionalni rabi vode

7. če lastnik oz. imetnik pravice uporabe vodnjaka zasuje vodnjak ali ne skrbi za neoporečno pitno vodo v vodnjaku.

29. člen
Z denarno kaznijo do 40.000,00 din se kaznuje upravljalce vodovoda, odgovorna oseba pa z denarno kaznijo do 5.000,00 din:

— če ne skrbi za redno vzdrževanje in delovanje vodovodnih naprav in

— če ne skrbi za zdravo pitno vodo.

X. KONČNE DOLOČBE

30. člen
Nadzor nad izvajanjem določil tega odloka opravljajo sanitarna, vodnogospodarska in komunalna inšpekcija ter upravljalce vodovodnih objektov in naprav.

Nad posameznimi določbami tega odloka opravljajo tudi komunalni redarji.

31. člen
Krajevna skupnost, ki upravlja z lastnim vodovodom, lahko v skladu s predpisi odda vodovodno omrežje v upravljanje za to pooblaščen delovni organizaciji. O prenosu vodovodnega omrežja na delovno organizacijo skleneta Krajevna skupnost in organizacija pogodbo oz. sporazum.

32. člen
Skupščina komunalne skupnosti je dolžna sprejeti pravilnik o pogojih in načinu plačevanja prispevka za priključitev na vodovodno omrežje najkasneje v roku treh mesecev po uveljavitvi tega odloka. V enakem roku je dolžna skupščina KD sprejeti sklep o višini prispevka za priključitev na vodovodno omrežje.

33. člen
Lastniki oz. imetniki pravice uporabe vodnjakov so dolžni skrbeti za neoporečnost pitne vode v vodnjakih.

Vsako ravnanje (odpoved, prenehanje, dopustitev) upravljalca ali uporabnika, ki je škodljivo ali nevarno za življenje in delo ljudi ter okolje je nedopustno in sta za takšno ravnanje kazensko in materialno odgovorna.

Prepovedano je zasutje vodnjakov.

34. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 352-3/83

Datum: 31. 10. 1983

Predsednik Skupščine
občine Lendava
HAJDINJAK Mirko l. r.

239

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave št. 12/80 in 36/81) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora dne, 27. oktobra 1983 sprejela

STALIŠČA, PRIPOROČILA IN SKLEPE O RAZVOJU KOVINSKO-PREDELOVALNE INDUSTRIJE V OBČINI MURSKA SOBOTA

Zbori občinske skupščine so na skupnem zasedanju dne 24. junija 1983 obravnavali Analizo razvoja kovinsko-predelovalne industrije v občini Murska Sobota. Na osnovi analize ter predlogov in mnenj danih v razpravi, so zbori občinske skupščine sprejeli naslednja

stališča, priporočila in sklepe:

1. Kovinsko-predelovalni industriji kot eni pomembnejših panog industrije v občini Murska Sobota je potrebno dati vso družbeno podporo in zagotoviti pogoje za njen hitrejši razvoj.

NOSILCI: Izvršni svet, Skupščina občine LB Pomurska banka

ROK: stalna naloga.

2. Osnovna usmeritev proizvodnje OZD kovinsko-predelovalne industrije mora biti izdelovanje zahtevnejših izdelkov z večjo stopnjo predelave in več vloženega znanja ter nadaljnje vključevanje v izvoz, zlasti na konvertibilno področje.

NOSILCI: OZD kovinsko-predelovalne industrije

ROK: stalna naloga.

3. Organizacije združenega dela se morajo v večji meri medsebojno poslovno-tehnično in dohodkovno povezovati ter se dogovoriti za delitev dela in specializacijo v občini in širše.

NOSILCI: OZD kovinsko-predelovalne industrije.

ROK: stalna naloga.

4. Zaradi racionalnosti in smotrnosti gospodarjenja je potrebno v okviru OZD kovinsko-predelovalne industrije pristopiti k združevanju sredstev za skupni nakup in uporabo določene strojne opreme.

NOSILCI: OZD

ROK: stalna naloga.

5. Boljšo oskrbo s surovinami in repromaterialom je potrebno zagotavljati s tesnejšim povezovanjem znotraj repoverig.

NOSILCI: OZD

ROK: stalna naloga.

6. Poskrbeti je potrebno za večje sodelovanje z organizacijami s področja kovinsko-predelovalne industrije iz razvitejših območij SR Slovenije in za prenos proizvodnih programov v OZD v občini Murska Sobota.

NOSILCI: OZD kovinsko-predelovalne industrije, Izvršni svet, Medobčinska gospodarska zbornica

ROK: stalna naloga.

7. S prenosom izdelovanja določenih sklopov in delov proizvodov morajo organizacije združenega dela v večji meri vključevati samostojne obrtnike.

NOSILCI: SOZ Prekmurka, OZD kovinsko-predelovalne industrije, samostojne obratovalnice.

ROK: stalna naloga.

8. Za naložbe v kovinsko-predelovalno industrijo je potrebno tudi pritegniti delavce začasno zaposlene v tujini in vključevati njihova sredstva.

NOSILCI: SOZ Prekmurka, Obrtno združenje.

ROK: stalna naloga.

9. V hitrejši in kvalitetnejši razvoj kovinsko-predelovalne industrije je treba v večjem obsegu vključevati raziskovalne institucije ter v proizvodni proces uvajati več znanja in sodobne tehnologije.

NOSILCI: OZD kovinsko-predelovalne industrije, samostojne obratovalnice.

ROK: stalna naloga.

10. Zaposlovanje novih delavcev je potrebno načrtovati dolgoročno z upoštevanjem dejanskih potreb OZD in skupno z izobraževalnimi organizacijami.

NOSILCI: OZD kovinsko-predelovalne industrije, srednje šole usmerjenega izobraževanja.

ROK: stalna naloga.

11. Z usmerjeno izobraževalno politiko je treba vzpostaviti kadrovske strokovne razporeditve in s stimulativnim nagradovanjem privabiti mlade strokovnih delavcev.

NOSILCI: OZD kovinsko-predelovalne industrije

ROK: stalna naloga.

12. V vseh sredinah je potrebno vložiti maksimalne napore za uresničitev zastavljenih nalog ter preko hitrejšega razvoja kovinsko-predelovalne industrije zagotoviti zaposlitev večjega števila delavcev, zlasti mladih ljudi.

NOSILCI: OZD

ROK: stalna naloga.

Številka: 30-2/83-5

V Murski Soboti, dne 27. oktobra 1983

Predsednik
Skupščine občine Murska Sobota

Martin HORVAT, l. r.

240

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave št. 12/80 in 36/81) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora dne 27. oktobra 1983 sprejela

UGOTOVITVE IN SKLEPE O URESNIČEVANJU PREDPISOV S PODROČJA CESTNEGA GOSPODARSTVA IN STANJU NA PODROČJU CESTNEGA GOSPODARSTVA V OBČINI MURSKA SOBOTA

Zbori občinske skupščine so na skupnem zasedanju dne 24. julija 1983 obravnavali problematiko uresničevanja predpisov s področja cestnega gospodarstva in stanje na področju cestnega gospodarstva v občini M. Sobota. Na osnovi gradiva, ter predlogov in mnenj danih v razpravi so zbori občinske skupščine sprejeli naslednje

UGOTOVITVE IN SKLEPE:

1. Predloženo gradivo ne daje celovitega prikaza problematike cestnega gospodarstva v občini. V gradivu je podan večji povdarek problematiki vzdrževanja cest, premalo pa je govora o vprašanih povezanih z uveljavitvijo novega zakona o cestah in z njim novih družbeno-ekonomskih odnosov.

2. Upadanje finančnih sredstev za vzdrževanje cest ne zagotavlja takega obsega vzdrževalnih del, ki bi ohranjal ceste in prometno varnost na ravni, kot to določata zakon o cestah in zakon o temeljih varnosti prometa.

3. V skladu z zakonom o cestah in sklenjenim družbenim dogovorom o organiziranju TOZD za vzdrževanje in varstvo cest se mora vzdrževanje lokalnih cest skupaj z opremo in delavci prenesti iz DO „Sobota“ TOZD Komunala v CP Maribor — TOZD za vzdrževanje in varstvo cest M. Sobota. Pri prenosu cest se mora upoštevati okvir razpoložljivih sredstev, ki so se dosedaj namenjale za vzdrževanje lokalnih cest.

NOSILCI: CP Maribor, DO „Sobota“, SIS za ceste.

ROK: Začetek zimske sezone.

4. Cestno podjetje MB TOZD Vzdrževanje Murska Sobota mora uskladiti svojo organizacijo z zakonom o cestah in sprejetim družbenim dogovorom. Cene storitev mora prilagoditi (znižati) cenam komunalnega podjetja „SOBOTA“ TOZD Komunala.

NOSILEC: Cestno podjetje, SIS za ceste

ROK: 31. 12. 1983.

5. Na temelju sprejetih osnov in meril za razvrstitev cest in drugih prometnih površin je potrebno v občini pripraviti predlog kategorizacije lokalnih cest.

NOSILCI: SIS za ceste, CP Maribor.

ROK: 30. 11. 1983.

6. V Skupnosti za ceste Slovenije se je potrebno preko delegatov zavzemati za solidarnost pri modernizaciji cest in da tudi ceste, ki povezujejo mednarodne mejne prehode, še naprej ostanejo v pristojnosti republiške skupnosti.

NOSILCI: Izvršni svet, SIS za ceste.

ROK: Stalna naloga.

7. Zavzemati se je potrebno za povečanje virov sredstev za enostavno reprodukcijo cest, predvsem za povečanje sredstev iz prodajne cene benzina in plinskega olja.

NOSILCI: Izvršni svet, SIS za ceste.

ROK: Stalna naloga.

8. Analizirati je potrebno srednjeročne planske dokumente za vzdrževanje in varstvo cest v občini in izdelati predlog rebalansa, ki ga narekujejo zaostrene gospodarske razmere.

NOSILCI: SIS za ceste, CP Maribor.

ROK: Do konca leta 1983.

9. CP Maribor mora ugotoviti stopnjo izrabljenosti regionalnih cest v občini.
ROK: 30. 11. 1983.

10. V okviru Uprave za inšpekcijske službe občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota je potrebno proučiti možnost za nastavitve inšpektorja za ceste.
NOSILCI: Izvršni svet
ROK: Do konca leta 1983.

11. Za zavarovanje in varstvo obstoječe cestne mreže je potrebno upoštevati dovoljene osne obremenitve cest, posebno ob pravilih kmetijskih pridelkov in lisa.
NOSILCI: SIS za ceste, CP Maribor.
ROK: Stalna naloga.

12. V skupščini SIS za ceste občine je potrebno zagotoviti boljše prisotnost delegatov uporabnikov cest in večji vpliv delegatov na odločanje o razvoju cestne mreže.
NOSILCI: SIS za ceste, OK SZDL.
ROK: Stalna naloga.

Številka: 34-4/83-5

V Murski Soboti, dne 27. oktobra 1983

Predsednik
Skupščine občine Murska Sobota
Martin HORVAT, l. r.

24

Na podlagi 2. odstavka 95. člena zakona o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih (Ur. list SRS, št. 24/79 in 1. odstavka 7. člena odloka o razporeditvi delovnega časa v upravnih organih (Ur. list SRS, št. 7/80) je izvršni svet skupščine občine Murska Sobota na svoji seji, dne 25. oktobra 1983 sprejel

ODREDBO

o spremembi odredbe o delovnem času v upravnih organih občine Murska Sobota

1. člen

Be edilo 3. člena odredbe o delovnem času v upravnih organih občine Murska Sobota (Uradne objave pomurskih občin, št. 10/83) se spremeni in glasi:

„Delovni čas v upravnih organih je razporejen takole:
a) v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure
b) v sredo od 7. do 17. ure

Delovni čas snažilci v upravnih organih traja:

a) v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 14. do 22. ure
b) v sredo od 16. do 22. ure.
c) v soboto od 7. do 11. ure.”

2. člen

Besedilo 4. člena se spremeni in glasi:

„Uradne ure za poslovanje upravnih organov z delovnimi ljudmi in občani, organizacijami združenega dela, drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi (v nadaljnjem besedilu: uradne ure) v vseh upravnih organih so:

a) v ponedeljek in petek od 7. do 15. ure
b) v sredo od 7. do 17. ure.”

3. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 2. novembra 1983.

Številka: 14-3/82-5

Datum: 25/10-1983

Predsednik
izvršnega sveta
Pavel Pongrac

242

Na podlagi 61. člena Zakona o družbenem varstvu otrok (Uradni list SRS, št. 35/79) in Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Občinske skupnosti otroškega varstva Murska Sobota na 8. seji dne 12/10-1983 sprejela

SKLEP

o dopolnitvi sklepa o dohodkovnih pogojih in o višini denarne pomoči otrokom v letu 1983

1.

V sklepu o dohodkovnih pogojih in o višini denarnih pomoči otrokom v letu 1983 (Uradne objave št. 8, z dne 24. 3. 1983) se za 8. točko drugega odstavka dodata dva nova odstavka, ki se glasita:

Odbor za uveljavljanje denarnih in materialnih pomoči dodeli na osnovi sprejetih kriterijev otroku, ki živi na območju občine enkratno, večkratno in začasno pomoč v funkcionalni obliki ali v denarju (izjemoma). Pri presoji upravičenosti do te pomoči, odbor za uveljavljanje denarnih in materialnih pomoči upošteva dejanske okoliščine oz. socialno stanje družine v kateri otrok živi.

Za otroke, ki so vključeni v vzgojno-varstveno organizacijo, se denarna pomoč preusmeri za povračilo prispevka varstva in prehrane v VVO, za osnovnošolske otroke pa za povračilo prehrane v osnovni šoli.

2.
Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin. Uporablja pa se od 1. 9. 1983 leta.

Številka: 147/1983-3-1/1

Datum: 16/9-1983

Predsednik skupščine:

Janez Kovač
Janez Kovač l. r.

243

Na podlagi 20. člena Statuta je zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava na seji dne 12. oktobra 1983 sprejel

SKLEP

o sprejemu Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj, nad katerimi ima razpolagalno pravico Samoupravna stanovanjska skupnost občine Lendava in za delno nadomeščanje stanarin.

1.

Zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava soglasno sprejme Pravilnik o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj, nad katerimi ima razpolagalno pravico Samoupravna stanovanjska skupnost občine Lendava in za delno nadomeščanje stanarin.

2.

Ta sklep velja naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 943/83

Datum: 27/10-1983

Predsednik skupščine SSS:

Štefan Špilak dipl. oec. l. r.

244

ODLOČBA

Ustavno sodišče Socialistične republike Slovenije je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti splošnega akta Krajevne skupnosti Bučkovci o uvedbi krajevnega samopriskupka, na seji dne 27. 10. 1983 odločilo:

odločilo:

Ustavno sodišče razveljavi

— določbe 2. točke drugega odstavka 3. člena sklepa skupščine Krajevne skupnosti Bučkovci o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskupka za območje Krajevne skupnosti Bučkovci z dne 6. 12. 1981 (Uradne objave pomurskih občin, št. 1/82), s katerimi se zavezujejo plačevanju dodatnega samopriskupka gospodinjstva;

— popravek sklepa o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskupka za območje Krajevne skupnosti Bučkovci (Uradne objave pomurskih občin, št. 9/82).

Obrazložitev

Občan je vložil pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti določb sklepa skupščine Krajevne skupnosti Bučkovci o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskupka z dne 6. 12. 1981. Po teh določbah so dolžna plačati dodatni samopriskup v enkratnem znesku v višini 10.000 din gospodinjstva do 3 za kmetijskih površin, v višini 20.000 din pa gospodinjstva z nad 3 ha kmetijskih površin.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da s pobudo izpodbijane določbe sklepa skupščine Krajevne skupnosti Bučkovci o razpisu referendumu niso v skladu z zakonom o samopriskupku (Uradni list SRS, št. 3/73 in 17/83). V 8. členu tega zakona je namreč določeno, da je zavezanec samopriskupka občan, ki ima stalno prebivališče na območju, na katerem je uveden samopriskupek.

Če je samopriskupek uveden samo v denarni obliki, je zavezanec samo tisti občan, ki ima lastne dohodke.

Obenem je ustavno sodišče ugotovilo, da je Krajevna skupnost Bučkovci brez referendumu spremenila obravnavani sklep tako, da je s popravkom obravnavanega sklepa o razpisu referendumu besedo „gospodinjstva“ nadomestila z besedami „gospodar ali gospodinja gospodarstva“. To pa ni v skladu z zakonom o samopriskupku, saj tudi za spreminjanje oziroma dopolnjevanje splošnega akta o uvedbi samopriskupka velja določba 2. člena navedenega zakona, po kateri se samopriskupek lahko uvede le, če se občani na ustreznem območju z referendumom vnaprej izrečejo za njegovo uvedbo.

Zato je ustavno sodišče na podlagi 413. člena ustave SR Slovenije in ob uporabi tretjega odstavka 25. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) odločilo tako, kot je razvidno iz izreka te odločbe.

To odločbo je Ustavno sodišče Socialistične republike Slovenije sprejelo v sestavi: predsednik Jože Pavličič in sodniki dr. Mara Bešter, Tone Bole, Janko Česnik, Bogdan Osolnik, Jože Pernuš, Ivan Repinc, Bojan Škrk in Ivan Tavčar.

Številka: U I 43/83—9

Datum: 27. 10. 1983

Predsednik
Jože Pavličič

245

Popravek

V odločbi Ustavnega sodišča SRS, št. U I 108/82-19 z dne 27. 6. 1983, ki je bila objavljena v Uradnih objavah „Vestnik“ Murska Sobota, št. 20/83 z dne 14. 7. 1983, je bila ugotovljena tiskovna napaka, tako da se — v zadnjem odstavku obrazložitve namesto Bogdan Pernuš, pravilno glasi . . . Bogdan Osolnik, Jože Pernuš . . .

Sekretar
Vasilij Polič, l. r.

tedenski koledar

PETEK, 18. november — Roman SOBOTA, 19. november — Izak NEDELJA, 20. november — Edmund PONEDELJEK, 21. november — Marija TOREK, 22. november — Cecilija SREDA, 23. november — Klemen CETRIEK, 24. november — Flora

prodam

FIAT 125/P, letnik 1977, poceni prodam. Kocjeva 6-A, stanovanje 13 (za Domom tehnike). M-4348
KOTEL ZA ŽGANJEKUHO PRODAM. Ciril Metodova 13, Murska Sobota. M-4349
TRAKTOR ZETOR 4712 PRODAM. Milan Osterc, Veržej 77. M-4350
LES ZA OSTREŠJE PRODAM. Vrazova 6, Murska Sobota. M-4351
MOPED V-14, registriran, ugodno prodam. Panovci 16. M-4352
MEŠALEC ZA BETON in kompletno otroško posteljico prodam. Pintarič, Prvomajska 13 (Tomšičeva naselje), Murska Sobota. Ogled po 15. uri. M-4353
REGAL ZA DNEVNO SOBO PRODAM. Vprašati: Cankarjeva 42 ali Cankarjeva 48, stanovanje 19. M-4315

POBITNIŠKO HIŠICO V SEBEBORECIH PRODAM. Naslov v upravi lista. M-4318

FIAT 126 P UGODNO PRODAM. Antolin, Bakovci, Vrtna 6. M-4321

KRAVO, kontrola A, visoko brejlo, prodam. Domanjševci 41. M-4322

ZRAČNO PUŠKO SLAVIJA 631 de lux, prodam. Naslov v upravi lista. M-4323

ŠTEDIŠNIK NA TRDA GORIVA, dobro ohranjen, prodam. Murska Sobota, Stefana Kuzmiča 22. M-4325

ZASTAVO 101, letnik 1975, prodam. Okoslavci 80, p. Videm ob Šč. M-4326

ZASTAVO 750 de lux, letnik izdelave 1973, karoserija 1976 (obnovljena) in kosilnico laverda prodam. Čakova 11, p. Videm ob Šč. M-4327

PREDNJI KOŠ ZA FIAT 750 prodam. Franc Jošar, Prosenjakovci 19. M-4328

ZASTAVO 1300, letnik 1972, prva registracija 1976, registrirano do junija 1984, prodam. Ernest Banfi, Vaneča 39, p. Puconci. M-4331

SUHE HRASTOVE PLOHE, debelina 5 cm, prodam. Bodonci 33. M-4333

ŽELEZNE BETONSKE NOSILCE (7 kosov, 5,40 m) in polnila po ugodni ceni prodam. Moravci 22, p. Martjanci. M-4334

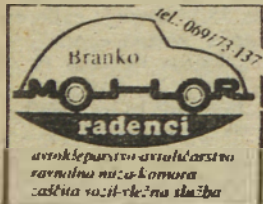
ŠKODO CUPE, letnik 1973, prodam ali zamenjam za zastavo 750, registrirano do maja 1984. Postružnikova 4 (za Blagovnico), Ljutomer. In-544

KAVČ in dva fotelja, dobro ohranjena, ugodno prodam. Informacije po 16. uri: Radenci, Porabska 3 (naselje pri Petrolu). M-4337

PARCELO, primerno za poštniško hišico ali vinograd na Kukeču, 17. arov, prodam. Kukeč 19, p. Krizevci v Prekmurju. M-4338

OPEL KADET 1200 S, nov, letnik 1983, še neregistriran, prodam. Informacije po 15. uri: telefon 061 881-273. M-4340

ZASTAVO 101, letnik 1975, ugodno prodam. Jože Urbančič, Puconci 9/D, telefon po 16. uri: 72-515. M-4343

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavcar, Jani Dominiko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gontér Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelk, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. — Celoletna naročnina 470,00 din, polletna 235,00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.100,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 630,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 13,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

VSELIJO STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem in 33 arov zemljišča prodam. Franc Horvat, Nunska graba 34/A, p. Ljutomer. In-539
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK ZA DVOJČKA ter globok in športni vozček prodam. Marina Kodela, Ul. Nade Rajh 12, Ljutomer. In-541
RENAULT 4 TL SPECIAL, letnik 1977, prodam. Sakelšek, Ljutomer, Ormoška 11
BREJO SVINJO, peč na olje in peč na trda goriva prodam. Trinje 158, p. Črenšovci. M-4336
SILAŽNI KOMBajn, star štiri leta, prodam. Gradišče 41, p. Tišina. M-4344
MALE PUJSKE PRODAM. Gradišče 4, p. Tišina. M-4345
KARAMBOLIRAN MERCEDES 200 D, letnik 1974, prodam. Naslov v upravi lista. M-4346
KRAVO, dobro mlekarico, staro sedem let, brejo devet mesecev, prodam. Žižki 57, p. Črenšovci. M-4346
MLADO KRAVO, vozno, dobro mlekarico, prodam. Kocen-Briglez, Rincetova graba 1, p. Ljutomer. In-545
TRAJNOGOREČO PEČ PRODAM. Gomboc, Murska Sobota, Stefana Kovača 11. M-4376
ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Jože Mertlik, Skakovci 40. M-4377
KOPALNO KAD, belo, emajlirano, prodam. Cankarjevo naselje 23, telefon 21-596. M-4378
LADO 1600, letnik 1980, prodam. Ogled po 15. uri. Mačkovi 48/D. M-4379
ZASTAVO 850, staro 11 mesecev, prodam. Borejci 36. M-4380
PEČ NA OLJE UGODNO PRODAM. Moščanci 63, p. Mačkovi. M-4381
AVTOLAK: svetel, temno moder in temno rdeč prodam. Borejci 12, p. Tišina. M-4384
ZASTAVO 750, letnik 1974, prodam. Božanovič, Klavniška 9, telefon 22-986. M-4385
TRAKTOR STEYR, tip 188, prodam. Kupšinci 67. M-4387
FIAT 126 P UGODNO PRODAM. Bakovci, Partizanska 6. M-4388
POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, KOTNA GARNITURA RAZTEGLJIVA, prodam. Paler, Lendavska 25, Murska Sobota. M-4389
ZASTAVO 750 de lux, letnik 1973, prodam. Ogled v četrtek in petek popoldne. Stanko Ficko, Černešci n. h., p. Murska Sobota. M-4390
ŠKODO 110 — tudi po delih — prodam. Milan Vidonja, Večeslavci 82, p. Rogašovci. M-4390 a
LADA 1300, letnik 1974, napredaj. Sodišinci 27, p. Tišina. M-4391

KOTEL ZA ŽGANJEKUHO (100 l) in pohištvo za kuhinjo zaradi selitve prodam. Lendavska 11, Murska Sobota. M-4360
TOMOSOV ELEKTRONIK 90 PRODAM. Informacije po telefonu 21-860. M-4362
ZASTAVO 101, karambolirano, nevozno, prodam. Informacije po telefonu (069) 22-735. M-4365
ZASTAVO 101, letnik 1976, prodam. Zenkovi 21. M-4367
ŠTIRI ZIMSKE GUME s platišči (600 x 15) prodam. Ignac Gerč, Melinci 140. M-4368
KOMBajn EPPEL M 840 in enoredni obiralec za koruzo prodam. Dolnja Bistrica 108. M-4369
KURILNO OLJE (200 l) peč na olje, televizor in pralni stroj, dobro ohranjen, prodam. Velika Polana 214 ali telefon 22-723. M-4370
PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO TAM ŠTADLER, 35.000 kalorij, novo, prodam. Smodiš, Petrovci 70. M-4371
PEČ EMO CENTRAL 23, novo, prodam. Telefon od 17. do 20. ure. 24-564. M-4372
MALE PUJSKE PRODAM. Tišina 16. M-4373
RAZNO POHIŠTVO PRODAM. Ogled po 15. uri. Cankarjeva 24, Murska Sobota. M-4374
DODATNO PEČ NA TRDA GORIVA, malo rabljeno, prodam. Ljudmila Horvat, Radenci, Prisojka 6. M-4375
LADO 1200, ohranjeno, prodam. Informacije: (069) 81-829 od 7. do 15. ure (Žerdin). In-546

KRAVO, staro pet let, brejo osem mesecev, prodam. Lipa 153. M-4392
FIAT 126 P, oktober 1981, 31.000 km, ugodno prodam. Telefon 73-040, interna 564 — do 14. ure. M-4393
HIŠO z gospodarskim poslopjem in 35 ari čišnice v Mali Polani prodam. Informacije po telefonu 069 23-691 od 16. ure naprej. M-4394
MALE PUJSKE PRODAM. Smidlehner, Rakičan, Tomšičeva 12. M-4395
OSEBNI AVTO FIAT 126 P, letnik 1981, prodam. Banko, Nemčavci 24, telefon 24-581. M-4396
ŠKODO 110 PRODAM. Emil Šabjan, Murska Sobota, Kopitarjeva 7. M-4397
MOPED, PONY ROG, v voznom stanju, prodam. Ogled vsak dan. Miroslav Bračko, pleskar, Lomanoše 3, p. Gornja Radgona. M-OP
HIŠO z velikim vrtom v Črenšovcih prodam. Olgasite se pri židarskem mojstru Jožetu Horvatu, Žižki. M-MM
ZASTAVO 101, letnik 1977, dobro ohranjen, prodam. D. Bistrica 65. M-4401
GRADBENO-ELEKTRIČNO OMARICO, kompletno, železna okna 3 x 1 m, primerno za delavnice, prodam. Naslov v upravi lista. M-MM
HARMONIKO WELTMEISTER, 48-basno, ženski krzneni plašč št. 38, perzjanar, in dva ženska zimska plašča št. 38 prodam. Naslov v upravi lista. M-MM
ZASTAVO 101, obnovljeno, registrirano do 6. 10. 1984, prodam. Gregorčičeva 7 — pri mestni bencinski črpalni. M-4403
PUJSKE (23 kg) prodam. Murski Črnci 18, p. Tišina. M-4404
ELEKTRIČNI RADIATOR PRODAM. Naslov v upravi lista. M-4405
ZASTAVO 101 in motor za 125 P prodam. Bogojina 127. M-4406
CISTERNO ZA GNOJNICO (3200 l) prodam. Bakovci, Partizanska 27. M-4408
AVTO GS CLUB UGODNO PRODAM. Naselje 14. divizije 37, telefon št. 22-117. Ogled vsak dan po 16. uri. M-4012
ZASTAVO 101, letnik 1977, in barvni televizor gorenje ugodno prodam. Temlin, Puževci 43, p. Bodonci. M-4013
TRAKTOR URSUS, 35 KS, s ko-so prodam. Naslov v upravi lista. M-4275
KRZNENO JAKNO (strižena ovčka) in zlato zapesnitico prodam. Naslov v upravi lista. (M-4013)
HLADILNIK GORENJE PRODAM. Tomšičeva 30, Murska Sobota. M-4014
PEUGEOT, letnik 1972, dodatno opremljen, rdeč, ugodno prodam. Informacije zvečer po telefonu 23-239. M-4015
KERAMIČNE TALNE PLOŠČICE, rjave barve (30 kv. m), ugodno prodam. Informacije zvečer po telefonu 23-239. M-4015 a
KRAVO ali telico, breji osem mesecev, kontrola A, prodam. Turnišče, Pod logom 20. M-4016
LADO 1600, letnik 1980, prevoženih 20.000 km, in spaček, letnik 1967, registrirana do septembra 1984 prodam. Krpič, Staneta Rozmana 2, Murska Sobota, telefon 24-188 — po 15. uri. M-4018
SPAČEK, letnik 1975, registriran do novembra 1984, prodam. Flegar, Daneta Šumenjaka 10, Murska Sobota, telefon po 15. uri: 22-469. M-4017

MATEJU BAČIČU iz Ropoče ob praznovanju 8. rojstnega dne iskreno čestita in želi, da bi se v šoli pridno učil — mamica iz Švice, ki ga zelo pogreša. Lepe želje s pozdravi so namenjene tudi atu, mami, bratu Branku in Andreji.

GOSTILNA MAROF LENDAVA — OB GLAVNI CESTI LENDAVA — ČAKOVEC se priporoča z dobro kuhinjo. Cenjenim gostom so vsak dan na voljo kvalitetne malice, pizze — specialiteta gostilne — ter meso iz tünke.
GOSTILNA SPREJEMA TUDI NAROČILA ZA SKUPINSKE ZABAVE IN GOSTIJE. Vsako soboto in nedeljo PLES. 29. novembra in za silvestrovanje velika plesna prireditev z rezervacijami.

VLJUDNO VABLJENI

PUJSKE, težke od 20 do 22 kg, prodam. Krog 21 ali Murska ul. 63. M-4398
VINOGRAD V DOBROVNIKU (210 trsov šmarnice) ugodno prodam. Turnišče, Stefana Kovača 119. M-4399
VIDIJA SVEDER HILILD 1,5-colen ugodno prodam. Turnišče, Stefana Kovača 158. M-4399

PIŠČANCE, težke po 2 kg, prodam. Tropovci 51.

kupim

DVOBRAZDNI TRAKTORSKI PLUG, 8 ali 10-colni, kupim. Kornik, Ropoča 65, p. Rogašovci. M-4335
ŠKOPE („ritonje“), 250 kosov, kupim. Ludvik Bratuša, Noršinci 1/E, p. Ljutomer, telefon 81-330. M-4400

zaposlitve

DEKLE, staro od 18-25 let, za pomoč v kuhinji in pri streebi sprejme gostilna na Dolenjskem. Hrana in stanovanje v hiši. OD 12.000 din. Tekavčič, gostilna „KOLESAR“, 68350 Dolenjske Toplice. M-4329
TRI KV ALI PRIUČENE NATAKARICE zaposlamo s 1. decembrom v gostinskem lokalu v Lendavi, Partizanska 46. Interesentke se lahko oglašijo na zgornjem naslovu ali na Zavodu za zaposlovanje Lendava. In-435.

Kje si ljuba hčerka, kje tvoj mili je obraz, kje je tvoja skrbna roka, ki skrbela je za nas.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomesljivi izgubi, ko nas je nepričakovano, tiho in brez slovesa v 58. letu starosti zapustila naša draga hčerka in prijateljica

Jolanka Furedi
iz Murske Sobot

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in šopke, nam pa pismeno ali usno izrekli sožalje. Posebna zahvala družini Zibert in Irmi Čer za pomoč v najtežjih trenutkih. Iskrena zahvala predstavniku MURE tov. Pucku za poslovilne besede ob odprtem grobu, g. seniorju Novaku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

M. Sobota, 3. novembra 1983

Žalujoci: mama, Jani in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je prežgodaj, komaj v 59. letu starosti, zapustil naš predragi mož, oče, stari oče, brat in zet

Karel Ficko
upokojeni cestar iz Boreče

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, mu poklonili vence in sveče ter nam izrekli sožalje.

Posebna zahvala dr. Marjanu Kiršnerju za lajšanje bolečin, govornikoma — predstavniku ZB in tov. Zdravku Horvatu — ter Cestnemu podjetju Maribor, TOZD Murska Sobota za darovani venec.

Lepa zahvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: žena Marija, sin Karel, hčerki Dragica in Anica z družinama, vnuki Silvo, Anica, Majdica in Jožef, brat Štefan z družino, sestre Marija, Veronika, Anica in Cilka z družinami ter tašča

ZAHVALA

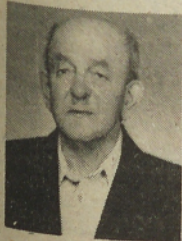
Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega sina, vnuka in sorodnika

Ludvika Bakoša

pravnik
iz Puconec

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter sočustvovali z nami. Posebna zahvala delovni skupnosti oddelka za občo upravo in proračun SO Ptuj in vsem govornikom za poslovilne besede.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je po kratki in težki bolezni za vedno zapustil naš dragi oče, dedek, pradedek in tast

Ivan Kous

iz Petanjec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem, znancem in kolektivom za darovane vence in cvetje, izrečena sožalja ter tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se duhovniku za pogrebni obred, pevskega zboru za odpete žalostinke, govornikom za ganljivo slovo, vsem udeleženi gasilskim društvom, posebno pa še GD Petanjci za nujeno pomoč in organizacijo pogreba.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite*

V SPOMIN

8. novembra je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga žena in mama

Marija Temlin

z Vaneče 17

Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih veliko žalost in globoko rano. Dom je prazen, a v naših srcih in mislih boš ostala do konca dni.

Hvala vsem, ki na njen prerani grob prinašate cvetje in na njem prižigate sveče.

Žalujoči: mož, sinovi in hčerke z družinami

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je po kratki bolezni zapustil dragi mož in oče

Ignac Raščan

iz Berkovskih Prelogov 5

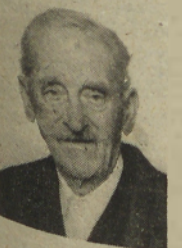
Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč in dragega pokojnika v tako lepem številu spremljali na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje.

Iskreno se zahvaljujemo tudi g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, medicinskemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice za lajšanje bolečin, kolektivu Cestnega podjetja Maribor TOZD M. Sobota ter tov. direktorju Bežku in tov. Francu Mariniču za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Križevci pri Ljutomeru, 15. 10. 1983

Žalujoči: žena Cecilija, sin Štefan in hčerka Danica z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po krajši bolezni nas je v 94. letu starosti za vedno zapustil dragi mož, oče in stari oče

Stefan Flisar

iz Brezovec

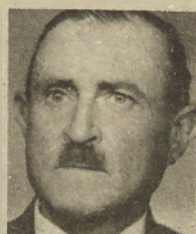
Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, gasilcem in znancem, ki ste ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna zahvala g. duhovniku Balažicu, govornikom Evgenu Sapaču in Stefanu Horvatu za poslovilne besede ob odprtem grobu ter pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

27. oktobra 1983

Žalujoči: žena Terezija, sin Štefan z družino, hčerka Jolanka z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, tasta, starega očeta in strica

Aleksandra Baca

iz Strukovec

ki nas je po dolgi in težki bolezni v 76. letu starosti zapustil, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami ter nam ustno ali pisмено izrekli sožalje. Prisrčna zahvala zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka soboške bolnišnice za požrtvovalnost v času zdravljenja, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem, GD Strukovci ter kolektivoma SO Ljutomer in otroškega vrtca »Jožica Flander« iz Maribora.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Etelka, hčerke Zlatka, Erika in Šarika z družinami ter ostalo sorodstvo

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite*

ZAHVALA

Boleča je resnica, da nas je po dolgotrajni bolezni v 71. letu starosti prezgodaj za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Franc Recek

upokojenec iz Kuzme

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, z nami sočustvovali, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala zdravniškemu osebju Onkološkega in Otolološkega inštituta v Ljubljani, dr. Žargi in dr. Šmitu.

Iskrena zahvala duhovnikom za pogrebni obred, godbi iz Avstrije, pevcem za odpete žalostinke, tov. Čerpnjaku in tov. Zrimu za poslovilne besede ob odprtem grobu, sosedi Eriki Zrim za njeno požrtvovalno delo za našega ata, Pelcarjevimi fantom Ivanu, Milanu in Drečiju ter sosedu Izidorju.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Žalujoči: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

*Kako pozabiti to gorjilo,
kjer srce tvoje spi,
ki nam je vdano bilo,
ki je hrepenelo in nas
ljubilo do zadnjega dne!*

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi, ko nas je nepričakovano, tiho in brez slovesa v 48. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, sin in stari oče

Ludvik Polanec

iz Vučje gomile

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, nam pomagali, nas tolažili, našega očeta pa v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in vence ter nam ustno ali pisμένο izrekli sožalje.

Prisrčna hvala g. župniku za obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS za poslovilne besede in Dragu Bašu za nesebično pomoč.

Vučja gomila, 3. novembra 1983

Žalujoči: žena, mama, hčerki z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, brat in dedek

Alojz Lačen

iz Žerovinec

Na njegovi zadnji poti smo ga pospremili 31. oktobra 1983. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter dragega očeta v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala tov. Holcu za poslovilne besede, članom GD Žerovinci in g. župniku za pogrebni obred.

Žalujoči: sinovi Jože, Franc in Slavko z družinami ter ostalo sorodstvo

V KRAJEVNI SKUPNOSTI RADENCI SPREJELI TRETJI SAMOPRISPEVEK

Za komunalno, cestno in energetske ureditev

V nedeljo so se krajani krajevnih skupnosti Radenci izrekli za tretji enotni samopriskpevek. Na 11 glasovalnih mestih se je referendumu udeležilo 2338 ali 93 odstotkov od 2514 vpisanih volilnih upravičencev, za samopriskpevek pa je glasovalo 1408 krajanov oziroma 56 odstotkov. Najhitreje, že dopoldne, so referendum končali v Šratovcih in Rihtarovcih, malce za njimi pa še v Turjancih, medtem ko je bilo najdlje odprto volišče v dijaškem domu.

S tretjim samopriskpevkom bodo krajani te krajevnih skupnosti zbrali v naslednjih petih letih skoraj 18 milijonov dinarjev, ki jih bodo namenili za ureditev kanalizacije, asfaltiranje še preostalih krajevnih cest in javno cestno razsvetlavo. Kanalizacijo bodo dobili v Radencih, Bo-

račevi in Turjancih, novo cestno prevleko v Šratovcih, na Janževem vrhu, Rihtarovcih, Hrastje Moti, Turjancih in Radencih, z sredstvi samopriskpevka pa bodo poskrbeli še za vzdrževanje in obnovo ceste v Boračevi in za ureditev javne cestne razsvetlave v Radencih in Šratovcih. Vse to bo mnogo prispevalo k hitrejšemu razvoju krajevnih skupnosti in za zadovoljitev potreb krajanov. Ostali del sredstev do 26 milijonov, kolikor bodo stala vsa našeta dela, pa bodo prispevali občinska komunalna in cestna skupnost, delavci toz-

Elektro Gornja Radgona in krajani sami še s prostovoljnim delom in prispevki.

Nedeljski referendum krajevnih skupnosti Radenci je potrdil, da krajani v žkem gospodarskem položaju imajo za posledico padanje življenjskega standarda, težje odmerjajo sredstva od vse manjših dohodkov. Zato bodo morali v krajevnih skupnosti poskrbeti, da bo referendumski program politični kot so se dogovorili, odločili, njegovo uresničevanje pa bodo spremljali pri-

Ob tednu starejših občanov

Komisija za socialno-zdravstvena vprašanja pri krajevnih skupnosti Beltinci tudi ob letošnjem tednu starejših občanov pripravila za ostarele občane srečanje z bogatim kulturnim programom. Srečanje bo v nedeljo, 20. novembra, v prostorih osnovne šole. Kulturni program pripravljajo učenci osnovne šole, otroškega vrta in mladinska organizacija, nastopili pa bodo tudi mešani pevski zbor društva upokoencev "Glasav Gonza".

A. B.

RADI BI VEČ TELEFONOV — Čez 100 domačinov iz Križevca na Goriškem in Domanjševca, pomagali pa so tudi pripadniki Jugoslovanske ljudske armade, je te dni polagalo telefonski kabel in hkrati zakopavalo jašek v dolžini okrog 2 kilometra 400 metrov. Preostali del trase telefonskega omrežja, ki sicer meri nekaj manj kot 8 kilometrov, pa so uredili z drogovi. V Križevcih bi rado imelo telefonski priključek 55 naročnikov, v Domanjševcih pa 19. Želja pa se jim bo uresničila šele takrat, ko bo pošta montirala novo telefonsko centralo. (J. Graj)

Foto: L. Kovač

KRAJEVNA KONFERENCA SZDL HOTIZA

Udelestvo v sekcijah — uspeh

Na krajevni konferenci SZDL Hotiza so ocenili delo v preteklem mandatnem obdobju. Ugotovili so, da je bila družbenopolitična aktivnost na Hotizi, Kapci in v Kotu dokaj pestra, zato tudi rezultati niso izostali. V zadnjih nekaj letih so v vseh treh vaseh, ki sestavljajo enotno (dvojezično) krajevno skupnost, veliko naredili na komunalnem področju, še vedno pa jim ni uspelo napeljati telefonskega omrežja. Pravzaprav se s tem proble-

mom ukvarjajo že vrsto let, vendar uspeha ni, kljub pripravljenosti občanov, da bodo sorazmerno s svojimi materialnimi možnostmi prispevali kar največji delež.

Sicer pa so ocenili tudi delo delegacij; pohvalili so delegacijo za zbor krajevnih skupnosti, manj pa so aktivni delegati samoupravnih interesnih skupnosti. Poživiti bo treba tudi kulturno dejavnost, saj je v prejšnjih

letih kulturno društvo uprizorilo po več iger, zdaj pa že nekaj časa nobene. Zelo pa so — tako na Kapci kot na Hotizi — aktivni nogometaši. Tudi delo mladih združnikov ne pojenja in mladinska organizacija je prav tako delavna.

Naposled so na krajevni konferenci izvolili novo vodstvo in sprejeli program dela. Tudi poslej bo aktivnost potekala v sekcijah. Kot prvo bodo v kratkem izdali novo številko krajevnega glasila Naša vas.

Š. S.

TEČAJ ZA VODNIKE

Od 4. do 6. novembra so taborniki odreda »Črmiteloh«, ki deluje na osnovni šoli K. D. Kajuh v M. Soboti, organizirali uvajalni tečaj za nove pa tudi za že izkušene vodnike MC in TT. Tečaj je potekal v domu ZTO MS v Domanjševcih, kamor so prispehi v petek zvečer.

Poleg splošnega dela so dali poudarek izdelavi programov za I. preizkušnjo in I. zvezdo. Pogovarjali so se tudi o stanju

v odredu in o konkretnih nalogah vodnikov.

V soboto zvečer je bila zabava ob tabornem ognju in šele tam so začutili, kako globoko v srce segajoč simbol taborništvaja je ogenj, pri katerem se tvorijo vedno nove oblike, a se na koncu vseeno zopet združijo v eno samo celoto. Vsak pri sebi je gotovo želel, da bi se v Domanjševcih še dobili.

»OČT«

CRENŠOVCI

Obrt se razvija

V krajevni skupnosti Črenšovci ugotavljajo, da razvoj obrtnih dejavnosti poteka v skladu z njihovim srednjeročnim programom razvoja.

Znano je, da je ta krajevna skupnost glede obrti tudi najbolj razvita v občini. Imajo dobro razvito gradbeno in gostinsko dejavnost, v zadnjih letih pa so pridobili še avtomehanično, RTV-mehanično in frizersko obratovalnico. V kratkem bodo dobili tudi kemično čistilnico. Krajevna skupnost je ugotovila tudi druge potrebe po manjkajočih obrtnih dejavnostih, med katere sodijo popravilo kmetijske mehanizacije, kovaštvo, šiviljstvo, popravilo gospodinskih aparatov, krojaštvo in čevljarstvo. Možnosti za razvoj teh dejavnosti so, saj je v krajevni skupnosti dovolj kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev različnih profilov. Na začasnem delu v tujini je še veliko občanov, ki bi lahko svoja devizna sredstva vlagali v obrtno dejav-

nost. Za vse to je gotovo potrebna tudi prožnejša davčna politika pa tudi poenostavljeno izdajanje obrtnih dovoljenj. V krajevni skupnosti tudi menijo, da bi se v prizadevanje za razvoj drobnega gospodarstva morala vključiti tudi industrija.

Jani D.

SKORAJ VSI BI RADI PLESALI — Pretekli teden sta obiskala dvojezično osnovno šolo v Prosenjakovcih strokovnjaka za folklorno (plesno) dejavnost Ferenc in Katalin Liebih iz Kormenda (LR Madžarska). Prosenjakovske šolarje bosta učila plesati madžarske plesse. Interes med učenci je zelo velik, saj bi skoraj vsi radi hodili k plesnemu krožku, ki ga bosta vodila strokovnjaka iz sosednje dežele. Pod vodstvom mentorice krožka Olge Zakal pa se bodo hkrati učili tudi slovenske plesse. Razen v Prosenjakovce bosta gosta iz Madžarske zahajala tudi na Hodoš, kjer bosta vadila z odraslo folklorno skupino. (Foto: J. G.)

UTRINEK

Bližje občanu

INTEGRAL TOZD Promet in delavnice si v skladu z opredeljenimi nalogami prizadeva svoje storitve prilagoditi občanom, posebej na področju servisiranja kmetijske mehanizacije. Tehnične preglede traktorjev organizirajo v bolj oddaljenih krajevnih skupnostih, kot so Koblje, Dobrovnik in Črenšovci. S tem prilaagajajo svoje storitve potrebam občanov in prispevajo k zmanjšanju porabi goriva in manjši izgubi časa. V prihodnje, pravijo, bodo razširili delovne prostore tudi za drugo kmetijsko mehanizacijo, kar v lendavski občini že dolgo pogrešajo.

Jani D.

NEDA UKRADEN IVO MOJZER MAGNET

Rezervacije v hotelih od 19. 11. 1983 naprej.

petek, 25. 11. 1983 ob 20.00 — Hotel Diana

sobota, 26. 11. 1983 ob 20.00 — gostilna Klement, Turnišče

nedelja, 27. 11. 1983 ob 19.00 — Skakovci

ponedeljek, 28. 11. 1983 ob 20.00 — Hotel Lipa, Lendava

torek, 29. 11. 1983 ob 20.00 — hotel Radin, Radenci

AVTO MOTO DRUŠTVO „ŠTEFAN KOVAČ“ Murska Sobotica prodaja osebni avtomobil Zastava 101, letnik 1980 na licitaciji, ki bo 18. 11. 1983 ob 14. uri na AMD.

Popravek

V Vestniku (št. 43, str. 1 Industrijska proizvodnja upada) smo zapisali, da so v devetih mesecih v tozdr Proizvodnja anten in kablov dosegli le 54 odstotkov planskih načrtov. Tako so po podatkih, posredovanih iz Gorenje Elrada, izračunali v komiteju za družbenoekonomski razvoj in družbeno planiranje pri SO Gornja Radgona. Ker pa gre le za fizične kazalce in metodologija ni popolnoma izdelana, je prišlo do napake. V tozdr Gorenje Elrad so v devetih mesecih letos realizirali letni plan 70-odstotno.

RADENCI

Srečanje s starejšimi občani

Krajevna organizacija Rdečega križa v Radencih je pripravila srečanje v internatu gostinske šole srečanje starejših občanov. Ledeni gostinske in osnovne šole so pripravili program, pridružili so se jim tudi cicibani iz vrta, po pogostitvi pa so pripravili še srečelov.

Zbrane je s harmoniko zabaval Janko Kondrič. Nekateri so tudi zapeli in zaplesali.

F. Brčko

BELTINCI

NA RAZSTAVI 245 PTIC

Društvo za varstvo in vzgojo ptic Slavček iz Beltincev, ki študije ukro-č članov, je na že tradicionalni razstavi prikazalo 245 raznovrstnih ptic. To leto si je razstavo ogledalo veliko število ljubiteljev ptic iz Beltincev in okoljskih krajev. Ističasno je potekalo tudi društveno tekmovalno Najuspešnejši je bil Černjavčič, ki je osvojil 10 prvih mest pred Maščecem (5), Glavačem (3) ter Kovačem in Slekovcem po 2 prvi mesti.

F. M.

LENDAVA

Preurejajo mesnico

Mesnica v rudarskem naselju v Lendavi je bila za potrebe tega dela Lendave premajhna. Tovarna mesnih izdelkov se je zaradi tega morala za preureditev. Tako bodo pridobili prostor za kupce pa tudi za varovanje mesa. Dela naj bi bila končana v tem mesecu. Kuhanje v mesnici bi sicer potrebovalo še druge specializirane trgovine, saj se številno prebivalstva v zadnjih letih močno povečalo. Pred kratkim je mesnica dobila cvetličarno, potrebovali pa bi tudi kakšno servico, glavico, predvsem za gospodinjske aparate. V bodoče bo potrebno načrtovanje družbenih stanovanj razmisliti tudi o gradnji poslovnih prostorov.

Jani D.

Obnovljena podružnična šola

V Tešanovcih bodo kmalu končali s temeljito obnovo podružnične šole OŠ Bogojina. Posodobili so obe učilnici, uredili kuhinjo in sanitarije ter napeljali vodovod. Vse kaže, da bodo vaščani hkrati obnovili zvonik, ki je sestavni del stavbe.

Dela bi radi končali do praznika republike.

—js—

„Lolo“ — glasilo srednješolcev

Na srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti je pred kratkim izšla prva številka glasila „Lolo“, ki ga je v nakladi 250 izvodov pripravila skupina članov novinarskega kroška. Gre za glasilo petih osnovnih organizacij zveze socialistične mladine in kroš dinacijskega sveta na soboškem srednješolskem centru, kjer imajo svojo razvejanost tudi informativno dejavnost, za kar skrbi mentor aktiv mladih novinarjev Filip Matko. Naziv glasila „Lolo“ so proučili po velikem vzorniku mladih, dolgoletnem sekretarju Zveze komunistične mladine Jugoslavije Ivo Loh Ribarju, ki je pred 40. leti imel na imenu NOV.